

**GÜZEL SANATLAR FAKÜLTELERİNDE MÜZİK
EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN GELENEKSEL
TÜRK MÜZİĞİ DERSLERİNE YÖNELİK TUTUM
VE ÖZ-YETERLİK ALGILARININ İNCELENMESİ**

Cantürk BAYRAKÇI

Yüksek Lisans Tezi

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

2019

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**GÜZEL SANATLAR FAKÜLTELERİNDE MÜZİK EĞİTİMİ ALAN
ÖĞRENCİLERİN GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ DERSLERİNE YÖNELİK
TUTUM VE ÖZ-YETERLİK ALGILARININ İNCELENMESİ**

(Examination of Attitudes and Self-Efficacy Perceptions of Students towards Traditional
Turkish Music Courses Who Take Music Education in Faculties of Fine Arts)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Cantürk BAYRAKÇI

Danışman: Doç. Dr. Ülkü Sevim ŞEN

Erzurum
Temmuz, 2019

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Cantürk BAYRAKÇI tarafından hazırlanan “Güzel Sanatlar Fakültelerinde Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Geleneksel Türk Müziği Derslerine Yönelik Tutum ve Öz-Yeterlik Algılarının İncelenmesi” başlıklı çalışması 17/07/2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Cahit AKSU
Trabzon Üniversitesi

Danışman: Doç. Dr. Ülkü Sevim ŞEN
Atatürk Üniversitesi

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Ahmet FEYZİ
Atatürk Üniversitesi

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

05 Ağustos 2019

Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Güzel Sanatlar Fakültelerinde Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Geleneksel Türk Müziği Derslerine Yönelik Tutum ve Öz-yeterlik Algılarının İncelenmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

17/07/2019

Cantürk BAYRAKÇI

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın hazırlanmasında bilimsel katkılarının yanı sıra yardımlarını esirgemeyen ve daima çalışmalarına destek olan değerli hocam ve tez danışmanım Doç. Dr. Ülkü Sevim ŞEN’e kalbi duygularıyla teşekkürlerimi sunarım.

Çalışma sürecinde desteklerini esirgemeyen ve profesyonel bir yönetim anlayışı ile çalışmamızın sorunsuz ve zamanında tamamlanmasında katkı sağlayan, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetimine, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü ve Cumhuriyet Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümlerinde görev yapmakta olan başta dekan ve bölüm başkanları olmak üzere bütün akademisyenlere şükran ve teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmanın temelini oluşturan “Tutum” ve “Öz-yeterlik” ölçeklerini geliştiren, bu çalışmada uygulanması için onay veren ve sonrasında da hiçbir zaman yardımlarını esirgemeyen kıymetli hocalarım Doç. Dr. Yavuz ŞEN’e ve Dr. Öğr. Üyesi Koray ÇELENK’e en içten ve samimi duygularıyla teşekkürlerimi sunarım.

Çalışma sürecinde eleştiri ve önerileriyle desteklerini esirgemeyen kıymetli hocam Dr. Öğr. Üyesi Yavuz Selim KAFKASYALI’ya, değerli arkadaşlarım Arş. Gör. Dr. Yakup AÇAR ve Öğr. Gör. Erhan MERT’e yardımlarından dolayı teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca çok fazla vakit ayıramadığım ve her şeye rağmen bu süreçte desteklerini esirgemeyen aileme sevgilerimi sunuyorum.

Cantürk BAYRAKÇI

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR FAKÜLTELERİNDE MÜZİK EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ DERSLERİNE YÖNELİK TUTUM VE ÖZ-YETERLİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Cantürk BAYRAKÇI

Temmuz 2019, 124 sayfa

Amaç: Bu araştırmanın amacı, Güzel Sanatlar Fakültelerinde müzik eğitimi alan öğrencilerin “Geleneksel Türk Müziği” derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algılarının tespit edilmesidir. Bu derslere yönelik tutum ve algıların tespitinin eğitim ve öğretimin niteliğine katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu araştırma, nitel destekli olup, nicel verilere bağlı betimsel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama (survey) modelinde tasarlanmış ve çalışmada derecelendirilmiş likert ölçekleri kullanılmıştır.

Bulgular: Uygulama sonucunda elde edilen verilere göre; GTM dersi alan öğrencilerin bu derslere yönelik tutum ve öz-yeterlik algı düzeylerinin öğrenim gördükleri üniversitelere göre farklılık gösterdiği, öğrencilerin tutum ve öz-yeterlik algılarının genel anlamda olumlu yönde olduğu ve paralellik gösterdiği, öğrencilerin genelinde GTHM derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algılarının GTSM’den daha olumlu olduğu, erkek öğrencilerin GTSM’ye kız öğrencilerin ise GTHM’ye yönelik tutum ve öz-yeterlik algılarının daha olumlu olduğu, 4. sınıf öğrencilerinin tutum ve öz-yeterlik algılarının 3. sınıf öğrencilerinden daha olumlu olduğu görülmekle birlikte öğrencilerin tutum ve öz-yeterlik algılarında cinsiyet ve sınıflarına göre anlamlı bir farklılık oluşmadığı bulgularına ulaşılmıştır.

Sonuç: Araştırmanın sonucunda GTM dersi alan öğrencilerin bu derslere yönelik tutumlarının olumlu ve öz-yeterlik algılarının yüksek olduğu, tutumun öz yeterliği etkilediği, cinsiyet ve sınıf farklılıklarının öğrencilerin tutum ve öz-yeterlik algı düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Güzel sanatlar fakülteleri, geleneksel Türk müziği dersleri, tutum, öz-yeterlik.

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

EXAMINATION OF ATTITUDES AND SELF-EFFICACY PERCEPTIONS OF STUDENTS TOWARD TRADITIONAL TURKISH MUSIC COURSES, WHO TAKE MUSIC EDUCATION IN FACULTIES OF FINE ARTS

Cantürk BAYRAKÇI

July 2019, 124 pages

Purpose: The objective of this research is to determine students' attitudes and self-efficacy perceptions toward "Traditional Turkish Music" courses, who study music at Faculties of Fine Arts. It is aimed to contribute to the quality of education with determination of attitudes and perceptions toward these courses.

Method: This is a qualitative study designed in the correlational survey model of descriptive research methods based on quantitative data, and the questionnaire technique was used. The scores of the Attitude and Self-Efficacy Perception Scales were obtained by SPSS software. To decide how to analyse data Shapiro-Wilk Normality Test, in single group scores comparison Wilcoxon Signed Ranks Test, two groups Mann-Whitney U test, and in more than two groups the One Way Anova test, to specify from which groups the differences arise the Bonferroni test, for the relationship between attitude and self-efficacy scores of TTFM (Traditional Turkish Folk Music) and TTCM (Traditional Turkish Classical Music) courses and the relations of these scores according to the university, gender and class variables The Pearson Correlation Test were used.

Findings: According to the results, considering TTM course hours students receive at the universities they study, it has been found that students taking more TTM courses differed highly and students' attitudes and self-efficacy perceptions do not vary across gender and classes.

Result: It has been resulted that attitude and self-efficacy perception levels of the students taking more TTM courses are superior to those taking fewer, attitude affects self-efficacy, and the gender and class differences do not make significant differences in students' attitude and self-efficacy perception levels.

Keywords: Faculties of fine arts, traditional Turkish music lessons, attitude, self-efficacy.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	viii
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	xii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
Giriş	1
Araştırmanın Amacı	4
Araştırmanın Önem ve Gerekçesi	4
Araştırmanın Sınırlılıkları	5
Varsayımlar	5
Terim ve Tanımları	5
İKİNCİ BÖLÜM	6
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	6
Geleneksel Türk Müziği	6
Tutum Kavramı	7
Tutumu oluşturan temel öğeler.	8
Tutumun özellikleri.	8
Tutumların ölçülmesi.	9
Müzik Eğitimi ve Tutum İlişkisi	10
Öz-yeterlik Kavramı	11
Öz-yeterliği yüksek bireylerin özellikleri.	12
Öz-yeterlik türleri.	13
Öz-yeterlik gelişimini etkileyen unsurlar.	13
Müzik Eğitimi ve Öz-yeterlik İlişkisi	14
İlgili Araştırmalar	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	18
Yöntem	18
Araştırma Yöntemi ve Modeli	18
Veri Toplama Araçları	20

Süreç/Uygulama	20
Veri Analizi	23
Araştırmacının Rolü	26
Geçerlik ve Güvenirlik	26
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	29
Bulgular ve Tartışma	29
Bulgular	29
Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular.....	29
Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular.	42
Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgular.....	61
Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin bulgular	66
Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin bulgular.	82
Araştırmanın altıncı alt problemine ilişkin bulgular.	85
Araştırmanın yedinci alt problemine ilişkin bulgular.	86
Araştırmanın sekizinci alt problemine ilişkin bulgular.	87
Araştırmanın dokuzuncu alt problemine ilişkin bulgular.....	88
Araştırmanın onuncu alt problemine ilişkin bulgular.	88
BEŞİNCİ BÖLÜM	97
Sonuç ve Öneriler	97
KAYNAKÇA	100
EKLER	105
EK-1. Çalışmada Kullanılan Ölçekler.....	105
EK-2. 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılı Güzel Sanatlar Fakültelerinde GTM Ders Saatleri Dağılımı	107
EK-3. Çalışmanın Yapıldığı GSF Müzik Bölümleri Ders İçerikleri.....	108
ÖZGEÇMİŞ.....	124

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımı	19
Tablo 2. Öğrencilerin Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı	19
Tablo 3. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı	19
Tablo 4. Araştırmada İncelenen ve Aktif Durumda Bulunan Güzel Sanatlar Fakülteleri	21
Tablo 5. Araştırmada İncelenen GSF'lerin Lisans Eğitiminde Verilen GTM Ders Saatlerinin Bağlı Oldukları Üniversitelere Göre Dağılımı	21
Tablo 6. Tutum Ölçeği Shapiro-Wilk Normallik Testi Sonuçları	23
Tablo 7. Öz-yeterlik Algısı Ölçeği Shapiro-Wilk Normallik Testi Sonuçları	23
Tablo 8. GTM Tutum ve Öz-yeterlik Ölçekleri Varyans Eşitliğine Yönelik Levene Testi Sonuçları	24
Tablo 9. Beşli Likert Puanlama Tablosu	25
Tablo 10. Ağırlıklı Aritmetik Ortalamaların Değerlendirme Aralığı	25
Tablo 11. Tutum Ölçeği Cronbach's Alpha Güvenirlik Testi Sonuçları	27
Tablo 12. Öz-yeterlik Algısı Ölçeği Cronbach's Alpha Güvenirlik Testi Sonuçları	28
Tablo 13. Öğrencilerin GTM Derslerine Yönelik Genel Tutum Puan Ortalamaları	29
Tablo 14. Öğrencilerin GTHM Derslerine Yönelik Tutumları	29
Tablo 15. Öğrencilerin GTSM Derslerine Yönelik Tutumları	33
Tablo 16. Öğrencilerin GTM Derslerine Yönelik Genel Öz-yeterlik Puan Ortalamaları	29
Tablo 17. Öğrencilerin GTHM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algıları	37
Tablo 18. Öğrencilerin GTSM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algıları	40
Tablo 19. Üniversitelere Göre GTHM-GTSM Derslerine Yönelik Tutumlar	42
Tablo 20. Üniversitelere Göre GTHM Derslerine Yönelik Tutum Farklılıkları	43
Tablo 21. Üniversitelere Göre GTHM Dersleri Tutum Farklılıkları Bonferroni Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları	45
Tablo 22. Üniversitelere Göre GTSM Derslerine Yönelik Tutum Farklılıkları	47
Tablo 23. Üniversitelere Göre GTSM Dersleri Tutum Farklılıkları Bonferroni Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları	49
Tablo 24. Üniversitelere Göre GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puan Farklılıkları	51
Tablo 25. Üniversitelere Göre GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puanı Farklılıkları Bonferroni Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları	51
Tablo 26. Cinsiyetlere Göre GTHM-GTSM Derslerine Yönelik Tutumlar	52

Tablo 27. <i>Cinsiyetlere Göre GTHM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları</i>	53
Tablo 28. <i>Cinsiyetlere Göre GTSM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları</i>	54
Tablo 29. <i>Cinsiyetlere Göre GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puanı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları</i>	56
Tablo 30. <i>Sınıf Seviyesine Göre GTHM-GTSM Derslerine Yönelik Tutumlar</i>	57
Tablo 31. <i>Sınıf Seviyesine Göre GTHM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları</i>	57
Tablo 32. <i>Sınıf Seviyesine Göre GTSM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları</i>	59
Tablo 33. <i>Sınıf Seviyesine Göre GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puanı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları</i>	60
Tablo 34. <i>GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları</i>	61
Tablo 35. <i>GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları</i>	62
Tablo 36. <i>GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puanları Farklılığına Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları</i>	65
Tablo 37. <i>GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puanları Farklılığına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları</i>	65
Tablo 38. <i>Üniversitelere Göre GTHM-GTSM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algıları</i>	66
Tablo 39. <i>Üniversitelere Göre GTHM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algısı Farklılıkları</i>	66
Tablo 40. <i>Üniversitelere Göre GTHM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıkları Bonferroni Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları</i>	68
Tablo 41. <i>Üniversitelere Göre GTSM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algısı Farklılıkları</i>	71
Tablo 42. <i>Üniversitelere Göre GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıkları Bonferroni Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları</i>	72
Tablo 43. <i>Üniversitelere Göre GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puan Farklılıkları</i>	73
Tablo 44. <i>Üniversitelere Göre GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanı Farklılıkları Bonferroni Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları</i>	74
Tablo 45. <i>Cinsiyetlere Göre GTHM-GTSM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algıları</i>	75
Tablo 46. <i>Cinsiyetlere Göre GTHM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları</i>	75

Tablo 47. Cinsiyetlere Göre GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları	77
Tablo 48. Cinsiyetlere Göre GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları	78
Tablo 49. Sınıf Seviyesine Göre GTHM-GTSM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algıları	79
Tablo 50. Sınıf Seviyesine Göre GTHM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları	80
Tablo 51. Sınıf Seviyesine Göre GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları	80
Tablo 52. Sınıf Seviyesine Göre GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları	82
Tablo 53. GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıklarına Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları	82
Tablo 54. GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları	82
Tablo 55. GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları Farklılığına Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları	84
Tablo 56. GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları Farklılığına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları	85
Tablo 57. GTHM ve GTSM Dersleri Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları Farklılığına Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları	85
Tablo 58. GTHM ve GTSM Dersleri Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları Farklılığına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları	86
Tablo 59. GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puanları İlişkisine Yönelik Pearson Korelasyon Testi Sonuçları	87
Tablo 60. GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisine Yönelik Pearson Korelasyon Testi Sonuçları	87
Tablo 61. GTHM-GTSM Dersleri Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisine Yönelik Pearson Korelasyon Testi Sonuçları	88
Tablo 62. Üniversitelere Göre GTHM-GTSM Dersleri Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisine Yönelik Pearson Korelasyon Testi Sonuçları	88
Tablo 63. Cinsiyete Göre GTHM-GTSM Dersleri Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisine Yönelik Pearson Korelasyon Testi Sonuçları	91
Tablo 64. Sınıf Düzeyine Göre GTHM-GTSM Dersleri Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisine Yönelik Pearson Korelasyon Testi Sonuçları	94

Tablo 65. 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılı Güzel Sanatlar Fakültelerinde GTM Ders

Saatleri Dağılımı 107

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

AGSL	: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
AKTS	: Avrupa Kredi Transfer Sistemi
BDE	: Bilgisayar Destekli Eğitim
FT	: Fethi Toker
GSF	: Güzel Sanatlar Fakültesi
GSTF	: Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi
GTM	: Geleneksel Türk Müziği
GTHM	: Geleneksel Türk Halk Müziği
GTSM	: Geleneksel Türk Sanat Müziği
GTMDİ	: Geleneksel Türk Müziği Dersine İlişkin
HBV	: Hacı Bektaş Veli
İMKB	: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
LSD	: Least Significant Difference (En Az Önemli Fark)
N	: Kişi Sayısı
Öz-yet	: Öz-yeterlik
sd	: Serbestlik Derecesi
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı)
T	: Tutum
Top	: Toplam
TTCM	: Traditional Turkish Classical Music (Geleneksel Türk Sanat Müziği)
TTFM	: Traditional Turkish Folk Music (Geleneksel Türk Halk Müziği)
TTM	: Traditional Turkish Music (Geleneksel Türk Müziği)
Üni	: Üniversite
$\bar{X}$	: Ortalama

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Eğitim sistemine genel anlamda bakıldığında, hedeflenen en önemli kazanımlardan birisi; bulunduğu alana hâkim nitelikli bireylerin yetiştirilmesidir. Günümüz toplumlarında eğitim sisteminin başarısı, kurumların belirlemiş olduğu şartların sağlanmasına bağlıdır. Bireyden beklenen, problem çözme, akıl yürütme, yaratıcılık gibi üst düzey becerileri, kendisine verilen görevleri tamamlamada kullanabilmesidir.

İnsanın öğrenmesi, gelişimi ve yetkinleşmesi eğitim yoluyla sağlanmaktadır. İnsan yaşamında ayrı bir öneme sahip olan eğitim, geçmişten günümüze değin pek çok farklı tanımlamalarla ele alınmıştır. Bu tanımlardan bazılarına yer vermek gerekirse; Üstün (2010) eğitimi “insanları belli amaçlara göre yetiştirme, kişiliğini farklılaştırma, kazanılan bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını bilinçli olarak değiştirme ve geliştirme süreci” (s. 1) olarak tanımlarken, Sönmez (2005); “fiziksel uyarımlar sonucu, beyinde istendik biyo-kimyasal değişiklikler oluşturma süreci” olarak (s. 2), Şişman (2010) ise, “insanın olgun, erdem sahibi, mükemmel bir varlık haline gelme/getirilme süreci” (s. 2) şeklinde tanımlamıştır. Eğitim kavramına ilişkin farklı yaklaşımlara dayalı olarak birçok tanım yapılmış olmasına rağmen en genel tanımıyla eğitim; bireyde davranış değişikliğinin sağlandığı süreç olarak adlandırılabilir. Bu süreç belirli bir amaç ve hedef doğrultusunda gerçekleşmelidir. Sistemli ve planlı olarak gerçekleştirilen eğitim etkinlikleri yoluyla bireyin başarı ve mutluluk yolunda ilerlemesi sağlanabilir.

Eğitimin önemli alanlarından birisi de sanat eğitimidir. Bu aktarım sürecinde birey, duygu, düşünce, izlenim ve tasarımlarını ayrı sanatsal araçlarla ortaya koymaktadır. Sanat eğitimi, zengin içeriği ve farklı bakış açısıyla, her toplumun kendine özgü karakteristik yapısını yansıtan dinamik bir süreçtir. Sanatın her alanında olduğu gibi müzik de bir bilgi birikimi olarak aktarımını eğitim yoluyla sağlamaktadır. Sanatın bir kolu olan müzik; bireylerin yetenekleri doğrultusunda kendilerini geliştirmek amacıyla başvurdukları yollardan birisidir.

Uçan (2005) müzik eğitimi “bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma ya da bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme” (s. 30) süreci olarak tanımlamıştır. Müzik eğitimi,

bireyin yaşamını zenginleştiren, bireyi topluma yakınlaştıran, sanat ve eğitimi birleştiren bir süreçtir.

Türkiye’de mesleki müzik eğitiminin verildiği kurumlar; bireyin formal eğitim aldığı, profesyonel anlamda alan bilgisine sahip olduğu, kişisel ilgi ve yeteneğini geliştirdiği eğitim birimleridir. Günümüzde devlet konservatuvarları, eğitim fakülteleri müzik eğitimi ana bilim dalları ve güzel sanatlar fakültelerinin (GSF); müzik, müzik bilimleri, müzik teknolojileri, müzik ve sahne sanatları bölümleri mesleki müzik eğitimi alanında hizmet vermekte olan yükseköğretim kurumlarıdır. Yükseköğretim düzeyindeki önemli kurum ve kuruluşlardan biri de Güzel Sanatlar Fakülteleridir.

Güzel Sanatlar Fakülteleri sanat alanında, özgür ve yaratıcı bireylerin yetişmesini kendisine ilke edinen, gerek görsel, gerekse işitsel alanda topluma katkıda bulunabilecek sanatçıların yetişmesinde, toplumun sanat yoluyla eğitilmesinde ve gelişmesinde rol oynayan önemli bir kurumdur. GSF müzik bölümlerinde Türk Halk Müziği, Klasik Türk Müziği ve Klasik Batı Müziği alanlarında teorik ve uygulamaya yönelik eğitimler verilmektedir (Güleken, 2016, ss. 9-10).

“Ülkemizde Güzel Sanatlar Fakültesi adıyla açılan ilk kurum, 1975 yılında Ege Üniversitesine bağlı olarak kurulan ve 1982 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi’ne bağlanan Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’dir” (Ata, 2007). Yine GSF’ler bünyesinde “müzikoloji alanında bağımsız olarak çalışmalarına başlayan ilk akademik kurum, 1976’da İzmir’de Güzel Sanatlar Fakültesi çatısı altında kurulan Müzik Bilimleri Bölümü olup Prof. Dr. Gültekin ORANSAY (1930-1989) tarafından kurulmuştur” (Güleken, 2016).

Araştırmada Güzel Sanatlar Fakülteleri müzik bölümü programlarında yer almakta olan Geleneksel Türk Müziği derslerine ilişkin tutum ve öz-yeterlik düzeyleri incelendiğinden öncelikle bu araştırma kapsamında olan ders tanım ve içeriklerine yer verilmesi gerekli görülmüştür. Müzik eğitim programlarında; birbirlerini etkilemelerine rağmen GTHM ve GTSM eğitimi, teori ve uygulama alanlarında farklılıklar içermektedir. GTHM ve GTSM dersleri dersin işlenişi ve içerik bakımından benzerlik gösterirken ders isimleri farklılıklar gösterebilmektedir.

GTM’ye yönelik dersler ve ders saatleri incelenirken bölümlerin ders içeriklerinde; GTHM ve GTSM solfej, nazariyat ve repertuar dersleri esas alınmıştır. Çalışma için esas alınan dersler, ders içerikleri incelenen bölümlerde; “Geleneksel Türk Halk Müziği, Geleneksel Türk Müzikleri Teorisi, Geleneksel Türk Sanat Müziği, Klasik Türk Müziği Repertuarı, Klasik Türk Müziği Solfej ve Kuramı, THM: Temel Kavramlar, Türk Halk Müziği, Türk Halk Müziği Bilgileri, Türk Halk Müziği Nazariyatı, Türk Halk Müziği Repertuarı, Türk Halk Müziği Solfej ve Kuramı, Türk Halk Müziği Solfej ve Teorisi, Türk

Müziği, Türk Sanat Müziği Nazariyatı, Türk Sanat Müziği Solfej ve Teorisi” adı altında yer almaktadır.

Araştırmada esas alınan GTM derslerinin tanımları şu şekilde yer almaktadır;

GTHM solfej ve kuramı dersi; “Geleneksel Türk Halk Müziği nazariyatı hakkında bilgiler, diziler, usuller ve bunların uygulama biçimlerini kapsar.” GTHM repertuar dersi; “Türk Halk Müziği nazariyat sistemi içerisinde yer alan ayak-makam dizileri ve usullerinin pekiştirildiği, TRT Türk Halk Müziği Repertuarı ve Türkü formunda bestelenmiş özgün eserlerin toplu biçimde icra edildiği bir derstir” (<https://dbp.erciyes.edu.tr/Program/P3.aspx>, 28.05.2018).

GTSM solfej ve kuramı dersi; “Geleneksel Türk Müziği Nazariyat sistemi içerisinde yer alan ses sistemi, makamlar ve usullerin pekiştirilmesi için, Türk Müziğinde kullanılan sözlü eser form biçimlerinin uygulamalı olarak örnek eserler üzerinde işlenişini kapsar.” GTSM repertuar dersi; “Geleneksel Türk Müziği Nazariyat sistemi içerisinde yer alan ses sistemi, makamlar ve usullerin pekiştirilmesi için, Türk Müziğinde kullanılan sözlü eser form biçimlerinin uygulamalı olarak örnek eserler üzerinde işlenişini kapsar” (<https://dbp.erciyes.edu.tr/Program/P3.aspx>, 28.05.2018).

Çalışma için esas alınan derslerin tanımlarından da anlaşılacağı gibi günümüz eğitim sistemi ve eğitim kurumları akademik anlamda başarılı bireyler yetiştirmeyi hedef edinmiştir. Bu hedef doğrultusunda çeşitli eğitim alanlarında öğrencilerin akademik başarı düzeyini etkileyen faktörlerin tespiti için çeşitli araştırmalar ve bilimsel çalışmalar yapılmaktadır. Yapılan çalışmalarda öğrencilerin derslere ilişkin “Tutum” ve “Öz-yeterlik” düzeylerinin akademik başarıyı etkileyen faktörlerden olduğu görülmüştür. Bu nedenle GSF’lerde Geleneksel Türk Müziği (GTHM ve GTSM) dersleri gören öğrencilerin bu derslere yönelik tutum ve öz-yeterlik algılarının belirlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın problem cümlesi; “Güzel Sanatlar Fakültelerinde müzik eğitimi alan öğrencilerin Geleneksel Türk Müziği (GTHM-GTSM) derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algıları ne düzeydedir ve aralarında çeşitli değişkenler açısından anlamlı bir farklılık var mıdır?” şeklinde belirlenmiştir.

Araştırmanın asıl problemi doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, Geleneksel Türk Müziği (GTHM-GTSM) derslerine yönelik tutumları ve öz-yeterlik algıları ne düzeydedir ve dağılımı nasıldır?

2. Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, Geleneksel Türk Müziği (GTHM-GTSM) derslerine yönelik tutumları üniversitelere, cinsiyetlerine ve sınıf seviyelerine göre ne düzeydedir ve aralarında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, Geleneksel Türk Müziği (GTHM-GTSM) derslerine yönelik öz-yeterlik algıları üniversitelere, cinsiyetlerine ve sınıf seviyelerine göre ne düzeydedir ve aralarında anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, GTHM ve GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutumları ve öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
7. Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
8. Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, GTHM ve GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
9. Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, ölçek maddeleri ortalamaları bazında Geleneksel Türk Müziği (GTHM-GTSM) derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
10. Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, üniversitelere, cinsiyetlerine ve sınıf seviyelerine göre Geleneksel Türk Müziği (GTHM-GTSM) derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Güzel Sanatlar Fakültelerinde müzik eğitimi alan öğrencilerin “Geleneksel Türk Müziği” (GTHM-GTSM) derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algı düzeylerinin tespit edilmesidir. Geleneksel Türk müziği derslerinden kast edilen solfej, nazariyat ve repertuar dersleridir. GTM derslerinin temelini oluşturduğu için çalışmada bu dersler baz alınmıştır.

Araştırmanın Önem ve Gerekçesi

Bu araştırma, Güzel Sanatlar Fakültelerinde “Geleneksel Türk Müziği” (GTHM ve GTSM) dersleri alan 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin geleneksel Türk müziği derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algılarının tespit edilmesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca bu araştırmada Güzel Sanatlar Fakültelerinin öğretim programları ve ders içerikleri incelenerek

GTM derslerinin nasıl bir dağılım oluşturduğunun ortaya konulması, çalışma grubundaki öğrencilerin bu derslere yönelik tutum ve öz-yeterlik algılarının tespitinin eğitim ve öğretimin niteliğine katkı sağlayabilecek öneriler getirmesi yönüyle de önemlidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, Atatürk Üniversitesi GSF Müzik Bilimleri Bölümü, Erciyes Üniversitesi GSF Müzik Bölümü, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi GSF Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü, Cumhuriyet Üniversitesi GSF Müzik Bilimleri Bölümlerinde 2017-2018 eğitim-öğretim yılı içerisinde 3. ve 4. sınıfta öğrenim görmekte olan toplam 213 öğrenci, uygulanan ölçekler neticesinde ulaşılan nicel veriler ve araştırmacının ulaşabildiği kaynaklar (makale, tez, internet) ile sınırlıdır.

Varsayımlar

Araştırmada başvurulacak kaynaklardan elde edilen bilgilerin gerçeği yansıttığı, araştırmaya katılan öğrencilerin veri toplama araçlarına içtenlikle cevap verdikleri ve uygulamaya gönüllü olarak katıldıkları varsayılmaktadır.

Terim ve Tanımları

Geleneksel: “Uzun süredir yürürlükte olan, geleneğe dayanan, gelenekle ilgili” (Kılıçoğlu, Araz & Devrim, 1992, s. 457).

Türk Müziği: “Türk makam, usul, beste biçimi ve kurallarına göre yapılan müzik” (Sözer, 1986, s. 793).

Tutum: “Bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir konu (obje) ya da olaya karşı deneyim ve bilgilerine dayanarak örgütlediği bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir” (Baysal, 1981, s. 2).

Öz-yeterlik Algısı: “Bireyin belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip başarılı olarak yapma kapasitesine ilişkin kendi yargısına öz-yeterlik denir” (Bandura’dan akt., Senemoğlu, 2007, s. 230).

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, alanyazında araştırmaya ilişkin yer alan bilimsel yayınlardan faydalanılarak araştırmanın konusunu oluşturan, geleneksel Türk müziği, tutum kavramı, öz-yeterlik kavramı açıklanarak konu ile ilgili çalışmalara yer verilmiştir.

Geleneksel Türk Müziği

Her toplumun ortak değeri olan kültür kavramı içerisinde müziğin de belirgin bir yeri bulunmaktadır. Müzik, içerisinden çıktığı toplumun ortak değerleri, sevinçleri, hüznüleri, acıları gibi toplumsal duyguları bünyesinde barındıran soyut bir iletişim aracıdır. Ulusların bütün kültür unsurlarıyla harmanlanmış olan müzik, ait olduğu toplumların kendi kültürel zenginliklerini yansıtır. Her toplumun kendi kültürel değerlerini yansıtan bir müziği olduğu gibi Türk müziği de kendi kültür mozağini yansıtmaktadır. Türk müziği, kendini oluşturan ve barındıran coğrafyanın bütün uygarlıklarının süzgecinden geçmiş ve günümüzdeki çok yönlü yapısına ulaşmıştır.

Derin köklerden gelen ve çok yönlü olan geleneksel Türk müziği kendi içerisinde geleneksel Türk halk müziği (GTHM) ve geleneksel Türk sanat müziği (GTSM) olarak ikiye ayrılmaktadır. Sanat müziği için ‘Klasik Türk Müziği’ ifadesi de kullanılmaktadır. Hoşsu (1997) Geleneksel Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği arasındaki ilişkiyi şöyle açıklamaktadır; “GTHM ve GTSM arasında organik bir bağ bulunmakla birlikte, bu iki Türk müziği arasında büyük ayrıcalıklar yoktur. Sadece ezgi ve ritim yönünden özellikleri, çalgı yönünden ayrıcalıkları vardır” (s. 4).

Türk halk müziğinin tarihi, Orta Asya’daki Türk kavimlerine kadar uzanmaktadır. Türk halk müziği “Türklerin çeşitli göçlerle gittikleri yerlerin kültürlerinin de etkisiyle değişikliklere uğrayarak, günümüzdeki çeşitli ülkelerin de müziklerinin temelini oluşturmuştur” (Emnalar, 1998, s. 29). “Tarih boyunca gelişimini sürdüren Türk müziği kendi karakterini XV. yüzyılda oluşturmaya başlamıştır. Bu dönemden itibaren yazılan müzik yazmalarında Geleneksel Türk Sanat Müziği’nin çok kültürlü yapısının izlerini görmek mümkündür” (Levendoglu, 2005, s. 256).

Türk halk müziğini, Hoşsu (1997) “hiçbir sanat endişesi duymadan, bir halk kitlesinin her türlü duygu ve düşüncelerini, coşku, sevinç ve acılarını, doğumdan-ölüme kadar tüm

toplumsal olayları, gelenekler ve görenekler içinde, sade, samimi ve içten ezgilerle anlatan ortak halk verileri” (s. 7) olarak tanımlarken, Öztuna (1969) “en geniş anlamıyla dünyanın en geniş sahalarına yayılmış en eski, en etkili olmuş bir halk sanatı” tanımını yapmıştır (s. 246). Duygulu (2014) ise Türk halk müziğini “tamamen yerel karakterleriyle ortaya çıkan ve tüm anlamını geleneksel ses kültüründen alan bir müzik türü” (s. 222) olarak tanımlamıştır.

Köklü bir geçmişe dayanan Türk müzik kültürünün oluşması ve yaygınlaşması sürecinde Osmanlı dönemi büyük öneme sahiptir. Osmanlı kültür mirası içerisinde yer alan önemli öğelerden birisi de müzik kültürü olmakla birlikte Osmanlı döneminde oluşan klasik Türk müziği diğer bir deyimle Türk sanat müziği dünyanın en önde gelen makamsal müzik türleri arasında önemli bir yer tutmaktadır (Can, 2009). Binlerce yıllık tarih sürecinde oluşan ve kuşaktan kuşağa kulaktan öğrenme yoluyla aktarılan Türk halk müziği, Türk sanat müziğine kaynaklık etmiştir. Türk sanat müziği, Türk halk müziği kaynağından beslenip şekil alarak günümüze kadar ulaşmıştır (Yıldız, 2006).

Tutum Kavramı

İlk olarak 1982’de Herbert Spencer tarafından kullanılan “Tutum” kelimesi 1960’larda Sosyal Psikolojinin üzerinde en çok durduğu konulardan biri olmuştur. Tutum “bazı nesnelere, kavramlara ve durumlara karşı yaklaşmakla ya da uzaklaşmakla birlikte, bunlara karşı belirli bir davranış göstermeye hazır olmayı da ifade eder” (Hilgard, Atkinson & Atkinson, 1971, s. 523). Tutumu, Cronbach (1963) “bireyin, karşıtını kabul ya da reddetmesine etki eden maksadı” (s. 461) olarak tanımlarken, Başaran (1982) tutum için “bir durumla karşı karşıya kalan birey, bu duruma yaklaşma ya da durumdan uzaklaşma eğilimi gösterir. Bu durum ise öğrenilecek ya da çözülebilecek bir durum olduğu gibi, bir düşünce, olay ya da nesne olabilir” (s. 297) tanımını yapmıştır.

Tutum bireylerin durum, nesne ya da bir olaya karşı gösterdikleri tepkilerin tümü olarak kabul edilebilir. Tutumun fark edilebilen, ölçülebilen, değiştirilebilen ve öğrenilebilen bir davranış şekli olduğunu söylemek mümkündür. Özgüven (1994) kişiliğin bir parçası olan tutum için “bireylerin gözlenebilir davranışlarından yordanabilirler, bireyin nefretlerini, sevgilerini genelde tüm davranışlarını etkiler” (s. 336) şeklinde görüşünü belirtmiştir. Morgan (2000) öğrenme yoluyla kazanılmış yani yanlı olarak tutum gösterilen davranışların çoğunun “bireyin kazanılmış kişilik özelliklerinin bir parçası olduğunu ve diğer kazanılmış kişilik özellikleri gibi klasik veya edimsel koşullanma yoluyla veya modellerin gözlenmesi ve taklit yoluyla öğrenilebileceğini” (s. 363) ifade etmiştir.

Tutumu oluşturan temel ögeler.

Tutumu oluşturan bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olmak üzere üç temel bileşeni bulunmaktadır. Ülgen (1994) tutumu oluşturan bileşenlerle ilgili olarak “birey bir objeyle ilgili algılarını, duygularına, inançlarına ve değer yargılarına dayanarak değerlendirir” (s. 79) ifadesini kullanmıştır. Tutumu oluşturan üç temel öge kısaca şu şekilde açıklanabilir:

Bilişsel öge: Bireyin çevresindeki uyarıcılara ilişkin olarak yaşadığı deneyimlerden kaynağını alan bilgi birikimine dayanır, tutumun konusunu oluşturan bir nesne, bir kişi ya da bir durumla ilgili bu bilgiler de çoğu zaman bireyin, durumla ilgili olarak yaşadığı deneyimler aracılığıyla elde edilmektedir (İnceoğlu, 2004, s. 30). Taylor, Peplau ve Sears (2007) ise bilişsel ögeyi “bireyin tutum nesnesi ile ilgili düşünce, bilgi ve inançları” olarak belirtmişlerdir (Akt., Şen, 2011, s. 43).

Duyuşsal öge: Nesneye ilişkin sevmeye, nefret etmeye gibi duygularımızdır. Bireyin bir tutum konusuna karşı olumlu ya da olumsuz olarak duygusal yaklaşım göstermesi, o tutum konusuyla ilgili daha önce edindiği tecrübelerinden kaynaklanır. Birey bu uyarıları her anımsadığında olumluluk/olumsuzluk içinde olacaktır. Bu nedenle, o tutum konusuna tepkileri olumlu/olumsuz olacaktır (İnceoğlu, 2004, s. 26).

Davranışsal öge: Morris (2002) davranışsal ögeyi; “belirli yollarla nesneye yaklaşma ya da ondan kaçınma gibi yönelmelere uygun olarak hareket etme eğilimini kapsar” şeklinde ifade ederken (Akt., Güleçen, Cüro & Semerci, 2008, s. 144), İnceoğlu (2004) “duygusal ve kuralsal (normatif) davranışlar” olarak ikiye ayırdığı davranış türlerini şöyle açıklamaktadır;

Duygusal davranış tutum konusunun hoşça giden ya da gitmeyen bir durumla ilişkilendirilmesi sonucu ortaya çıkar. Kuralsal davranış ise doğru davranışın ne olduğu konusundaki inançlara dayanan davranıştır. Bu normlar küçük gruplar ya da alt kültürlerin birey davranışı üzerindeki etkisidir. Bireyin bağlı olduğu grup ya da alt kültürde, şayet belli bir davranış doğru olarak görülüyorsa, birey bu davranışı onaylamasa da kuralsal olarak yapar (Akt., Şen, 2011, s. 44).

Tutumun özellikleri.

Tutum kavramının kendi içerisinde barındırdığı ve bu kavramı diğer kavramlardan ayıran farklı özellikleri bulunmaktadır. Tutum kavramının özelliklerini Kocaarslan (2009);

- Tutumlar doğuştan gelmez, birey tutumlarını toplumsallaşırken deneyimleri yoluyla edinir.
- Birey nesne ile arasında düzenli bir ilişki kurar. Tutumlar bireyin öğrenme süreci içinde kademeli olarak biçimlenirken çevresini anlamasına yardımcı olurlar.

- Tutumlar belli bir süre devamlılık gösterirler, birey yaşamının belli dönemlerinde aynı düşünce süreklilik gösterir.
- Birey ve nesne arasında, tutumların belirlediği bir yanlılık ortaya çıkar. Birey bir nesneye ilişkin bir tutum edindiye ona yansız bakamaz.
- Bir nesneye ilişkin olumlu ya da olumsuz tutumun oluşması o nesnenin başka nesnelerle karşılaştırılması sonucu mümkündür.
- Tutumun bireysel olduğu gibi toplumsal yönü de vardır. Toplumsal tutumlar, toplumsal değer, grup ve nesnelere yönelik tutumlardır.
- Tutum bir tepki şekli değil, daha çok tepki gösterme eğilimidir. Bir başka deyişle tutum, tepkide bulunmaya ilişkin bir eğilimdir.
- Tutumlar olumlu ya da olumsuz davranışlara yol açabilir (ss. 14-15) şeklinde sıralamıştır.

Tutumların ölçülmesi.

Tutumun ölçülmesiyle ilgili olarak yapılan çalışmalarda soyut bir kavram olan tutumun doğrudan ölçülmesinin pek mümkün olmadığı görüşü hakimdir. Özgüven (1994) tutumların ölçülmesinin dayandığı temeli şöyle ele almaktadır;

Bazı görüşler, kişilerin gözlenebilen davranışları aynı olduğu halde davranışın altındaki motivasyon ve tutumun tamamen farklı olabileceğini, bazen de bireyin söyledikleri ile davranışlarının farklı olabileceğini vurgulamışlardır. İnsanlar bazı hallerde doğruyu, inandıklarını söylemekten kaçınabilirler fakat genel olarak, bireylerin davranışlarının kendilerine ait tutumlarından kaynaklandığı görüşü hakimdir, bu görüş tutumların ölçülmesinin temelini oluşturmaktadır (s. 336).

Tutumun içerdiği alt boyutlar kapsamında, “yönü”, “derecesi” ve “yoğunluğu” tutumların ölçülmesinde çok önem göstermektedir. Tutumun yönü duygusal niteliğini, derecesi tutum davranışının kabul ya da reddetme boyutlarını, yoğunluğu ise tutumun dışa yönelik bir davranışa dönüşebilme olasılığını belirtmektedir (Özgüven, 1994, s. 337).

Tutumların ölçülmesinde kullanılan ölçekler çeşitli şekillerde sınıflandırılmıştır. Tutum ölçekleri, Campell (1950) tarafından “açık-kapalı”, “yapıtlı-yapıtsız” oluşlarına göre dört farklı şekilde sınıflandırılmıştır;

- **Açık ve Yapıtlı Tutum Ölçekleri:** İçeriği açık ve uyarıcıları yapılandırılmış olan tutum ölçekleri bu gruba girer. Thurstone ve Likert türündeki ölçekler bu gruba örnektir.
- **Açık ve Yapıtsız Tutum Ölçekleri:** İçeriği oldukça açık ve uyarıcılara verilen tepki ya da cevapların yapıtsız olduğu tutumları ölçme yaklaşımları bu gruba girer. Serbest cevap, serbest görüşme, soru sorma yaklaşımları ve yazılı metin çalışmaları bu grubun örnekleri arasında yer alır.
- **Kapalı ve Yapıtsız Tutum Ölçekleri:** İçeriği kapalı ve verilen tepkilerin yapılandırılmamış olduğu araç ve yaklaşımlar bu gruba girmektedir. Söz, resim ve mürekkep lekesiyle oluşturulmuş şekiller gibi uyarıcılar aracılığıyla uygulanan projektif tekniklerdir bu grubun karakteristik örneklerindendir.

- **Kapalı ve Yapıtlı Tutum Ölçekleri:** Nesnel tutum ölçekleri bu gruba girmektedir. Bunlar çeşitli test ve dökümanlardır. Bu ölçeklerin içerikleri kapalı ve uyarıcıları yapıtlıdır (Akt., Özgüven, 1994, s. 337).

Tutumları ölçmek için geliştirilen ölçekler arasında en çok kullanılanları tutum ölçekleri Likert, Thurstone, Guttman ve Ossgood ölçekleridir. Çalışmada kullanılan Likert ölçeği hakkında gerekli bilgi verilmiştir.

Likert ölçeği.

Tutum ölçekleri arasında diğer ölçeklere oranla kolay ve ucuz olması nedeniyle daha yaygın olarak kullanılan tutum ölçeğidir. Likert ölçeğinde tutumu ölçülmek istenen kişilerin cevap verecekleri; kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum ya da her zaman, genellikle, kararsızım, nadiren, hiçbir zaman gibi çeşitli ifadeler bulunur. “Tutum ölçeğini alan kişi benimsediği maddeleri işaretlemek yerine her maddeye ne ölçüde katılıp-katılmadığını dereceler içinde belirlemesi gerekir” (Özgüven, 1994, s. 344). Kağıtçıbaşı (2006) Likert ölçek kurmak için dört aşamalı bir işlem gerektiğini belirterek gereken işlem sıralamasını;

- Belli bir tutumla ilgili olduğu düşünülen çok sayıda tutum cümlesi (madde) bir araya getirilir.
- Bir tutumla ilgili olduğu düşünülerek bir araya getirilen tutum cümleleri bir denek grubuna sunulur ve denek grubunun bu cümleleri beş kategori üzerinden derecelendirerek görüşlerini belirtmeleri istenir.
- Denek grubundaki her bir katılımcı için toplam puan tek tek hesaplanır.
- En ayırıcı maddeleri seçebilmek için “madde analizi” yapılır. Madde analizi, her madde için, o madde üzerinden grubun aldığı puanların, grubun bütün ölçek maddeleri üzerinden aldığı toplam puanlarla korelasyonudur. Madde analizinde tüm ölçek puanlarıyla yüksek korelasyon gösteren maddeler tutulur; diğerleri atılır. Likert ölçekleme tekniğinde en önemli nokta tek boyutluluktur. Yani bütün maddelerin aynı tutumu ölçmeleri gerekir. Madde analizi de işte bunu sağlamak için gereklidir. Bu şekilde, ölçek bazı maddelerden arındırılır ve ölçtüğü düşünülen tutumu ölçüyor olarak kabul edilir. Hazırlanan tutum ölekleri bütün bu aşamalardan geçtikten sonra tutumlarını ölçmek istediğimiz kişilere uygulanabilir (s. 136) şeklinde ifade etmiştir.

Müzik Eğitimi ve Tutum İlişkisi

Öğrenilebilen bir davranış şekli olan tutum eğitim yoluyla daha etkili ve istendik yönde değişim gösterebilir. Tutumun, öğrenilen ve değişebilen bir davranış olması, olumsuz tutum gösterilen durumların olumlu yönde değiştirilebilmesine olanak sağlar. Bir durum ya da nesneye karşı gözlenen ya da ölçülen tutumlar, olumlu ya da olumsuz yönde değiştirilebilir.

Öğrencilerin derslere karşı gösterdikleri tutumlarının ölçülmesi, olumsuz tutum gösterdikleri derslerin belirlenmesi ve bu derslere karşı tutumlarının istendik yönde değiştirilmesinin, öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Kocaarslan (2009) “öğretmenlerin kendi derslerine ve sosyal yaşamdaki diğer olgulara yönelik öğrenci tutumlarının ne olduğunu, nasıl ölçüleceğini bilmeleri, eğitimin niteliği artırmada önemli bir etken olabilir. Bu nedenle, öğrencilerin ders konularına ilişkin tutumlarını ölçmek için yapılan çalışmalar günümüzde büyük önem kazanmıştır” (s. 17) diyerek tutumun başarıya olan etkisini belirtmiştir.

Eğitimde başarıya ulaşmada öğrencilerin derslere karşı olan tutumları önemlidir. Tutum eğitim üzerinde etkili olduğu gibi müzik eğitimi üzerinde de etkilidir. Müzik eğitiminde öğrencilerin tutumlarının olumlu yönde olması, yeteneklerini geliştirmelerinde ve müzik derslerindeki başarıları ile doğrudan ilgilidir. Bu konuda Nacakcı (2006) “öğrencilerin duygu ve düşünceleriyle müzik derslerine genel bir bakış sunulmasının önemli olduğunu ayrıca öğrencilerin müzik dersine karşı olumlu veya olumsuz tutumlarının hangi yönde geliştiğinin saptanması gerektiğini” belirtmektedir. Belirlenen tutumlar karşısında gerekli iyileştirme önerileri getirilmesinin, eğitim kalitesini ve başarı düzeyini olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir.

Öz-yeterlik Kavramı

Sosyal öğrenme kuramının sahibi Bandura öz-yeterlik kavramından ilk kez 1977 yılında bahsetmiştir. “İnsanlar kendisinin dışında gerçekleşen olaylar yoluyla değil, kendi davranışlarını düzenleyerek, aktif olarak kendilerini şekillendirmektedirler. Bireyin ulaşmak istediği hedefleri belirlemesinde ve içinde bulunduğu çevreyi kontrol altına almasında öz-yeterlik algısı aracı olmaktadır” (Akt., Afacan, 2010, s. 38). Korkmaz (2009) sosyal öğrenme kuramının temelini oluşturduğunu düşündüğü öz-yeterlik kavramını “bireyin yapması gereken performans ile kendi kapasitesini karşılaştırıp duruma göre harekete geçmesidir. Bireyin karşılaştığı güçlüklerde nasıl başarılı olabileceğine ilişkin kendisi hakkında inancıdır” (s. 229) şeklinde tanımlamıştır.

Bandura’ya göre öz-yeterlik, “bireyin belli bir performansı göstermesi için gerekli etkinlikleri düzenleyip başarılı bir biçimde gerçekleştirme kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargısıdır” (Akt., Lee, 2005, s. 490). Başka bir ifadeyle öz yeterlilik “bireyin muhtemel durumlar ile başa çıkabilmek için gerekli davranışları ne kadar iyi yaptıklarına ilişkin inançlar olarak tanımlanabilir ve öz-yeterlik algısı bireyin, motivasyonunu ve performansını büyük oranda etkiler” (Saracaloğlu & Yenice, 2009). Öz-yeterlik, Bandura’nın tanımsal ifadelerinde

görüldüğü üzere, kişinin kendi potansiyel dinamiklerinin farkında olup neyi, ne kadar başarılı olarak yapabildiğiyle ve bireyin beceri anlamında kendisinin farkına varması, kendi sınırlılıklarının bilincinde olması ile alakalıdır.

Bir şeyi tanımlayabilmek için “o şey ne değildir?” sorusuna cevap vermek bilgiye ulaşmanın diğer bir yoludur. Snyder ve Lopez (2002) “Pozitif Psikolojinin El Kitabı” isimli çalışmalarında öz-yeterliğin ne olmadığı konusunda; “algılanan ve gözlenen bir beceri değildir, bir tür yetenek değildir, bir hedefe ulaşmak için yapılan davranışın amacı da değildir, bir motivasyon değildir, öz kavramı (self-consept) ile aynı kavram değildir” ifadeleri yer almaktadır. Buradan hareketle bireylerin öz-yeterlik algı düzeyleri kendi deneyimlerini, bireysel farklılıklarını ve iletişim içinde bulundukları sosyal çevreleriyle alakalı olarak farklılık gösterebilmektedir.

Öz-yeterliği yüksek bireylerin özellikleri.

Öz-yeterlik algısı yüksek bireylerin düşük olan bireylere oranla hayatın her alanında olumlu yönde farklılık göstermesi beklenir. Öz-yeterlik algısı yüksek olan bireylerde gözlenebilmesi beklenen bazı özellikleri Kaleli (2016);

- Başarı ya da başarısızlık durumu karşısında, yaşadıkları bedensel ve duygusal değişimlere dayalı olarak, o etkinliği gerçekleştirmek için kendilerine ne kadar güvenilebilecekleri hakkında fikir sahibidirler.
- Bireyler kişilik ya da psikolojik özelliklerinden çok, bir işi gerçekleştirmek için algıladığı yeterliğine odaklanırlar.
- Problemler ve zorluklar karşısında fırsatları değerlendirerek azimlerini sürdürürler.
- Diğer bireylere oranla daha yüksek seviyelerde kişisel inisiyatif gösterirler.
- Başarı için daha yüksek seviyelerde umutlu olarak daha uzun dönemli bakış açılarıyla hareket etmektedirler.
- Daha iyi bilgi sahibi olabilmek için, bilgiyi etkin biçimde aramaktadırlar.
- Grup içi girişimcilik faaliyetlerinde daha başarılı olmaktadır.
- Üstleri ile ilişkileri yüksek olmaktadır
- Kendi yeteneklerine, kapasitelerine olan inanç ve öz güvenlerinin yüksek olması, belirli bir amaca ulaşmada yüksek bir çaba sergileme yönünde azimli davranışlarında bir artış olmasını sağlamaktadır.
- İş ortamında sevilen kişi olmaksansa, işlerini iyi yapan ve görevini başaran kişi olarak görülmeyi tercih etmektedirler.
- Daha fazla risk alma eğilimi göstermekte ve daha yenilikçi hareket etmektedirler.
- Gruba bağlılık, iş performansı ve iş tatmin düzeyleri artmaktadır
- Stres, kaygı ve tükenmişlik düzeyleri azalmaktadır (s. 17)

şeklinde sıralanmıştır.

Öz-yeterlik kavramının kaynakları.

Bandura (1980)'ya göre öz-yeterlik kavramının etkilendiği dört temel kaynak bulunmaktadır. Öz-yeterlik kavramının etkilendiği dört kaynak;

- Bireyin doğrudan kendi yaptığı başarılı ya da başarısız etkinlikler sonucunda elde ettiği bilgiler.
- Dolaylı yaşantılar; bireyin kendine benzer başka kişilerin etkinlikleri, bireyin aynı etkinlikleri kendinin de başarabileceğine ya da başaramayacağına ilişkin yargısını güçlendirir.
- Sözel ikna; bireyin başarabileceğine ya da başaramayacağına ilişkin teşvikler, nasihatler, öğütler vb. bireyin öz-yeterlilik algısını etkiler.
- Psikolojik durum; bireyin belli görevi başarma ya da başarısız olma beklentisi öz-yeterlilik algısını etkiler. Algılanan yeterliliği yüksek olan birey, herhangi bir işin üstesinden gelmek için, düşük olan bireye oranla daha çok çaba harcar, daha ısrarlı ve sebatkârdır. Ayrıca algılanan öz-yeterliliği yüksek olan birey, herhangi bir şeyi denemekten, yaşantı geçirmekten düşük olana göre daha az korkar. Algılanan öz-yeterliliği yüksek olan insanlar, çevreyi daha çok kontrol edebileceğinden olayların üstesinden gelebilir, dolayısıyla yeni şeyleri denemekten korkmazlar (Akt., Senemoğlu, 2007, s. 231) şeklinde sıralamıştır.

Öz-yeterlik türleri.

Öz-yeterlik farklı türlerde ifade edilmekle birlikte, Bandura'ya göre mücadeleci ve akademik olmak üzere iki tür öz-yeterlilik bulunmaktadır. Mücadeleci öz-yeterlilik; “potansiyel zorluklarla mücadele etmekte gösterilen performans” olarak ifade edilirken, bir diğeri olan akademik öz-yeterlik ise; “belli bir alandaki davranışı ortaya koymak için algılanan yapabilme becerisi” (Akt., Kaleli, 2016, s. 18) olarak ifade edilmektedir.

Akademik öz-yeterlik.

Akademik öz-yeterlik için ortak düşünce; öğrencilerin okul ile ilgili etkinlikleri gerçekleştirmede, kendi yeterliklerine yönelik inancı kapsamı gerektiği görüşüdür. Akademik öz-yeterlik “öğretmenlerin ve üniversitelerde akademik çalışmalarda bulunan kişilerin sahip oldukları öz-yeterlik durumları, akademik öz-yeterlik bağlamında değerlendirilebilir” (Kaleli, 2016, s. 18).

Öz-yeterlik gelişimini etkileyen unsurlar.

Öz-yeterlik gelişimini etkilediği düşünülen hedef, çaba, düşünce yapısı ve başarı seviyesi gibi bazı unsurlar bulunmaktadır. Öz-yeterlik gelişimini etkilediği düşünülen unsurları Duman (2007) şu şekilde sıralamıştır;

- Bireylerin arkasından gitmeyi seçtikleri hedeflerin yönü,
- Verilen görevler için ne kadar çaba harcayacakları,
- Zorluklarla ve başarısızlıkla karşılaşınca ne kadar süre dayanacakları,
- Aksiliklere karşı esneklikleri,
- Kendilerini engelleyen düşüncelere mi, destekleyen düşüncelere mi sahip olacakları,
- Çevresel talepler ile uğraşırken ne kadar stres ve depresyon hissettikleri,
- Gerçekleştirdikleri başarıların seviyeleri (s. 6).

Öz-yeterlik gelişimini etkilediği düşünülen; hedefleri net belirleme, herhangi bir işte tamamıyla sorumluluk alma, olumsuz sonuçlar karşısında pozitif düşünebilme ve bu becerileri geliştirebilme özelliklerinin, bireylerin öz-yeterlik gelişimlerini olumlu yönde etkilemesi beklenir.

Müzik Eğitimi ve Öz-yeterlik İlişkisi

Öz-yeterlik bireyin hayatının her alanında başarı oranını etkileyen bir kavram olduğundan, eğitim ve dolayısı ile müzik eğitimi için de önemli bir kavramdır. Müzik eğitimi verilen kurumlarda bireysel farklılıkların ortaya konması açısından öz-yeterlik algısının belirlenmesinin öğrenci başarısı açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Öğrencilerin algı düzeylerini artırıcı yönde iyileştirme önerileri getirilmesi ve öğrencilerin müzik dersine ilişkin başarı oranlarını olumlu yönde artırılabilmesi öz-yeterlik algı düzeyinin belirlenmesi ve algı düzeylerini olumlu yönde etkileyici öneriler sunulması gerekmektedir.

Öz-yeterlik algısının yüksek olması durumunda hem müzikal hem de diğer alanlarda başarının dengeli biçimde artması kaçınılmazdır. Bu durum öğrencinin gelişiminde öz yeterliğin önemini ortaya koymaktadır. Yüksek öz-yeterlik algısı ile birlikte yükselen öz güven duygusu, bireyin zayıf olduğu alanları kolayca belirleyip bu alanları güçlendirebilmesine imkân sağlar. Barış (2008)'ın müzik eğitiminde öz-yeterlik algısı ile ilgili görüşü “müzik eğitimcileri tarafından özellikle ilginç bulunan bir nokta da kendine güven duygusunun çok boyutlu bir kavram olduğudur. Yani bir kimsenin bir alanda yüksek beceri sahibi olması, ya da başarıyla ilgili olumlu duygular hissetmesi diğer alanlardaki zayıflıklarını dengelemektedir” (s. 30) şeklindedir. Öz-yeterlik kavramı müzik eğitimi yönüyle ele alınırsa, müzikal açıdan başarılı bireylerin, alana özgü başarıları ile diğer akademik alanlar ve başka sosyal becerilerdeki eksikliklerini belirlemeleri ve telafi edebilme becerilerini büyük oranda etkilemesi beklenebilir.

Müzik eğitimi ile öz-yeterlik algıları artan bireylerin, kişisel gelişimleri ve sosyal konumları öz-yeterlik algıları düşük olan bireylere nazaran olumlu yönde farklılık göstermesi beklenir. Öz-yeterlik ve sosyal çevre ilişkisi ile ilgili olarak; Barış (2008) “okul ve sınıf

içindeki grup çalışmaları, öğrencilerin grup içindeki uyum ve başarıları sayesinde toplumsal öz güvenleri geliştirir” (s. 30) görüşünü sunarken, öz-yeterliğin sosyal çevre üzerindeki etkisi ile alakalı olarak Özgür (1999) “çocuklar ve gençler, kendilerini topluma kanıtlamak, varlıklarını hissettirmek isterler ve bu konuda çaba gösterirler. Özellikle gelişme çağında çeşitli sorunlar yaşarlar ve kolaylıkla dışa açılmazlar. Müzik yapmanın toplumda kendilerine sağladığı statü sayesinde, özgüvenlerini kazanacaklar, daha başarılı ve girişimci olabileceklerini” (s. 239) belirtmiştir.

Öz-yeterlik algısının yüksek olması durumunda hem müzikal hem de diğer alanlarda başarının dengeli biçimde artması kaçınılmazdır. Bu durum öğrencinin gelişiminde öz-yeterliğin önemini ortaya koymaktadır. Yüksek öz-yeterlik algısı ile birlikte yükselen öz güven duygusu, bireyin zayıf olduğu alanları kolayca belirleyip bu alanları güçlendirebilmesine imkân sağlar.

İlgili Araştırmalar

Alanyazın incelendiğinde tutum ve öz-yeterlik ile ilgili çok sayıda araştırmanın var olduğu görülmektedir. Araştırmanın konusu ile ilgili yapılan müzik eğitime ilişkin tutum ve öz-yeterlik algılarının incelendiği çeşitli çalışmalara ulaşılmıştır. İncelenen çalışmalar tutum, öz-yeterlik, tutum ve öz yeterliğin birlikte incelendiği araştırmalar gruplandırılmıştır.

Müzik alanında derslere yönelik; Cengiz (2018), Kopar (2016), Dizdar (2015), Gürsoy (2014), Görücü (2014), Şen (2011), Uçaner (2011), Kocaarslan (2009), Pogonowski (1985)’nin çalışmalarına ulaşılmıştır. Dizdar (2015), Kocaarslan (2009) ve Pogonowski (1985)’nin çalışmalarını ilköğretim düzeyindeki öğrencilerle yürüttükleri saptanmıştır. Kopar (2016) ve Görücü (2014) çalışmalarını ortaöğretimde uygularken, Cengiz (2018), Gürsoy (2014), Şen (2011), Uçaner (2011) ise çalışmalarının lisans düzeyindeki öğrencilerle yürütüldüğü görülmüştür. Gürsoy (2014), Şen (2011), Uçaner (2011) çalışmalarını Eğitim fakültelerinde uygularken, Cengiz (2018) ise GSF’de uygulamıştır. Çalışmalar uygulama, süreç ve incelenen konu bakımından birbirinden farklılık göstermektedirler. Yapılan çalışmalar incelendiğinde ortak sonuç olarak, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarının akademik başarı düzeylerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Pogonowski (1985) ve Kocaarslan (2009) çalışmalarında farklı tutum ölçekleri kullanarak öğrencilerin müzik dersine karşı olumlu tutumlarının, müzik dersine yönelik, ilgi, öz güven ve motivasyonlarının arttığı sonucuna ulaşmışlardır. Cengiz (2018), Görücü (2014) ve Şen (2011)’in çalışmaları müzik dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışmaları olarak benzerlik göstermektedir. Dizdar (2015)’in yöneticilerin müzik dersine ilişkin tutumlarını

inceleyen çalışmasında, yöneticilerin müzik dersine ilişkin tutumlarında bir değişiklik olmadığı sonucu ile diğer çalışmalardan farklılık göstermektedir.

Müzik alanındaki derslere yönelik öz-yeterlik ile ilgili; Şen ve Çelenk (2017), Tunç ve Bulut (2016), Milli (2015), Yağcı ve Aksoy (2015), Özmenteş ve Özmenteş (2008), Özevin Tokinan (2008), Ritchie ve Williamon (2007), Anttila (2007), Akbulut (2006), McPherson ve McCormick (2006), Nielsen (2004), McCormick ve McPherson (2003)'ün çalışmalarına ulaşılmıştır. McPherson ve McCormick (2006) ve McCormick ve McPherson (2003)'ün çalışmaları ortaöğretim düzeyinde uygulanırken, Şen ve Çelenk (2017), Tunç ve Bulut (2016), Milli (2015), Yağcı ve Aksoy (2015), Özmenteş ve Özmenteş (2008), Özevin Tokinan (2008), Ritchie ve Williamon (2007), Anttila (2007), Akbulut (2006), Nielsen (2004)'in çalışmaları eğitim fakültelerinde lisans düzeyindeki öğrencilerle yürüttükleri saptanmıştır. Çalışmalar uygulama, süreç ve incelenen konu bakımından farklılıklar göstermektedirler. Yapılan çalışmalar incelendiğinde ortak sonuç olarak, öğrencilerin müzik dersine yönelik öz-yeterlik algılarının akademik başarı düzeyleri üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

McCormick ve McPherson (2003), McPherson ve McCormick (2006), Nielsen (2004), Özevin Tokinan (2008), Ritchie ve Williamon (2007) çalışmalarında yüksek düzeyde öz-yeterlik algısının öğrencilerin performansını ve başarısını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Akbulut (2006) ve Özmenteş ve Özmenteş (2008)'in çalışmaları inceledikleri konu bakımından benzerlik göstermektedir. Milli (2015) ve Akbulut (2006)'un çalışmasında öz yeterliğin cinsiyet, yaş, sınıf ve ders başarı düzeyi gibi değişkenler üzerinde farklılık göstermediği, Şen ve Çelenk (2017), Yağcı ve Aksoy (2015), Özmenteş ve Özmenteş (2008)'in çalışmasında ise farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Özmenteş ve Özmenteş (2008) ve Otacioğlu (2008)'nin çalışmaları cinsiyet, yaş, sınıf ve ders başarı düzeyi gibi değişkenlerin öz-yeterlik algısından olumlu yönde etkilendiği sonucuna ulaşmışlardır. Anttila (2007) çalışmasında okul başarı düzeyini belirlemek ve öneri getirmek için öz-yeterlik teorisinden faydalanmıştır, bu yönüyle diğer çalışmalardan farklılık göstermektedir.

Müzik dersine yönelik tutum ve öz-yeterlik ile ilgili; Afacan (2010), Kırıcıoğlu (2009), Saygı (2009), Yıldırım (2009), Otacioğlu (2008), Canakay (2007), Piji (2006)'nin çalışmalarına ulaşılmıştır. Afacan (2010) ve Otacioğlu (2008)'nin çalışmaları ilköğretim düzeyinde, Otacioğlu (2008) ortaöğretim düzeyinde, Kırıcıoğlu (2009), Saygı (2009), Canakay (2007) ve Piji (2006)'nin çalışmaları eğitim fakültesi lisans düzeyinde düzeyindeki öğrencilerle yürüttükleri saptanmıştır. Çalışmalar uygulama, süreç ve incelenen konu bakımından müzik dersine yönelik farklılık göstermektedirler. Yapılan çalışmalar incelendiğinde ortak sonuç olarak, öğrencilerin müzik dersine yönelik tutum ve öz-yeterlik

algılarının akademik başarı düzeyleri üzerinde etkili olduğu, öğrencilerin tutumlarının öz-yeterlik algılarını etkilediği, tutum ve öz-yeterlik algısının akademik başarıyı olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

Piji (2006), Yıldırım (2009), Saygı (2009), Canakay (2007), Kırıcıoğlu (2009) ve Lehimler (2016) farklı müzik eğitim yöntem ve stratejilerini kıyaslamak için tutum ve öz-yeterlik teorilerinden faydalanmış, tutum ve öz yeterliğin başarı düzeyi üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Afacan (2010) ve Lehimler (2016)'in çalışmalarında demografik değişkenlerin tutum ve öz-yeterlik algısı üzerinde farklılık gösterdiği ayrıca olumlu tutumun öz yeterliği olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Bu araştırma, konu edindiği çalışma alanı yönüyle Şen (2011), Afacan (2010) ve Anttila (2007)'nin çalışmalarıyla benzerlik göstermektedir. Cinsiyet ve sınıf farklılıklarının öğrencilerin GTM derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algı düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemesi sonucuyla Akbulut (2006)'un çalışmasıyla benzerlik göstermekte, Görücü (2014), Şen (2011), Afacan (2010) ve Özmenteş ve Özmenteş (2008)'in çalışmalarıyla farklılık göstermektedir.

Yapılan alanyazın taraması sonucunda; Güzel Sanatlar fakültelerinin müzik bölümlerinde GTM derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algılarının incelendiği bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma, GSF'lerde öğrencilerin GTM derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algılarının; üniversite, cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre incelenmesi yönüyle yapılan diğer çalışmalardan farklılık göstermektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplanması ve verilerin çözümlenmesine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Yöntemi ve Modeli

Bu araştırma, betimsel yöntem içerisinde yer alan tarama modelindedir. Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2008) “betimsel araştırmaların, eğitim alanında yapılan araştırmalarda en yaygın kullanılan yöntem olduğunu, bu araştırmaların ele alınan konuları olabildiğince dikkatli ve eksiksiz olarak tanımladığını” (s. 21) ifade etmişlerdir.

Nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanılmasıyla ilgili olarak, Yıldırım ve Şimşek (2005) “farklı iki paradigmaya veya dünya görüşüne dayanır. Bu paradigmlar bize güçlü ve zayıf yönleri olan iki farklı pencere sunar. Bu sebeple, bu iki yöntemi birbirinin tamamlayıcısı olarak kullanmak sosyal olay ve olguları anlamada bize yardımcı olur” (s. 65) şeklinde düşüncelerini belirtmişlerdir.

“Nicel araştırmalar, kuram ve denenceler ile başlayan, standardize edilmiş veri toplama araçlarını kullanan, genelleme temelini nedensellik ilişkileri ile yordayan nesnel bir yaklaşım olduğundan, veri toplanması sürecinde değişkenler ve bunlar arasındaki ilişkileri merkeze alır” (Yıldırım & Şimşek, 2005, s. 37). Nitel araştırmalar ise sayısal verilere dayandırılmayan araştırmalardır. Önemli olan sayısal veriler elde etmek değil konu ile ilgili kuramlara ulaşmaktır. Bu nedenle nitel araştırmalarda sayısal verilerle değil, gözlem, görüşme ve diğer dokümanlar yardımıyla veriler toplanmakta ve alıntılarla desteklenerek okuyucuya sunulmaktadır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu; 2017-2018 eğitim-öğretim yılında; Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik ve Sahne Sanatları Bölümü, Cumhuriyet Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümünde 3. ve 4. sınıflarda eğitim-öğretime devam etmekte olan toplam 213 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubunda yer alan öğrencilerin demografik bilgilerine Tablo 1, Tablo 2 ve Tablo 3’te yer verilmiştir. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin üniversitelere göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Araştırmanın Gerçekleştirildiği Üniversiteler	f	%
1. Atatürk Üniversitesi *	73	34.3
2. Hacı Bektaş Veli Üniversitesi *	52	24.4
3. Cumhuriyet Üniversitesi	46	21.6
4. Erciyes Üniversitesi	42	19.7
Toplam	213	100.0

*GSF müzik bölümünde ikinci öğretimi olan üniversiteler

Tablo 1’de araştırmanın çalışma grubunda yer alan öğrencilerin üniversitelere göre dağılımı incelendiğinde, toplam 4 üniversiteden 213 öğrencinin araştırmaya katıldığı görülmektedir. Araştırmaya en fazla katılım %34.3 oran (73 öğrenci) ile Atatürk Üniversitesi’nden sağlanmıştır. Bunu Hacı Bektaş Veli ve Cumhuriyet Üniversiteleri izlemektedir. Diğer üniversitelere göre en az katılım ise %19.7 oran (42 öğrenci) ile Erciyes Üniversitesi’nden sağlanmıştır. Tabloda 1’de araştırmaya katılan öğrenci sayısı incelendiğinde, dağılımın üniversitelerdeki kontenjanlara göre farklılık gösterdiği görülmektedir.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin sınıflara göre dağılımı Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı

Sınıf Düzeyi	f	%
3. Sınıf	99	46.5
4. Sınıf	114	53.5
Toplam	213	100.0

Tablo 2’de araştırmanın gerçekleştirildiği üniversitelerdeki öğrencilerin sınıf düzeyi değişkenine göre dağılımları incelendiğinde, öğrencilerin %46.4 oran (99 öğrenci) ile 3. sınıf ve %53.5 oran (114 öğrenci) ile 4. sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	110	51.6
Kız	103	48.4
Toplam	213	100.0

Tablo 3’de araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre dağılımları incelendiğinde; toplam 213 kişiden 110 öğrencinin %51.6 oranla erkek, 103 öğrencinin ise %48.4 oranla kız öğrenci olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı içerisinde GSF'lerin müzik bölümlerinde GTM dersleri gören 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin tutum ve öz-yeterlik algılarının tespit edilmesi amacıyla; Şen (2011) tarafından geliştirilen “Geleneksel Türk Müziği Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği” ile Çelenk ve Şen (2016)'in geliştirdikleri “Geleneksel Türk Müziğine İlişkin Öz-yeterlik Algısı Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan ölçekler Ek-1’de verilmiştir.

Süreç/Uygulama

Araştırmanın başlangıç aşamasında ilk olarak Türkiye’deki GSF’lerde Geleneksel Türk Müziği (GTHM-GTSM) derslerinin dağılım oranları incelenmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir. Yüksek Öğretim Kurumu resmi internet sitesinden edinilen bilgiler doğrultusunda: Türkiye’de 2017-2018 eğitim-öğretim yılında toplam 67 Güzel Sanatlar Fakültesi bulunmaktadır. Bu fakültelerin 54’ünde eğitim-öğretimin olduğu, 1’inde ise eğitim-öğretimin olmadığı, 55’i devlet üniversiteleri bünyesinde 12’si vakıf üniversiteleri bünyesinde yer almaktadır. Yapılan incelemeler sonucunda 2017-2018 eğitim öğretim yılında Türkiye’deki GSF’lerin 42’sinde eğitim-öğretimin olduğu, 5’inde ise eğitim-öğretimin olmadığı, toplam 47 müzik bölümünün bulunduğu görülmüştür.

GSF’lerin müzik bölümlerindeki GTM derslerini ve ders saatlerini belirlemek amacıyla 67 GSF’nin öğrencisi olmayan 5 GSF müzik bölümü dışında eğitim-öğretim yapılmakta olan 42 müzik bölümünün ders içerikleri incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda ders içeriklerinin neredeyse tamamının birbirinden farklı olduğu bu farklılığa bağlı olarak Geleneksel Türk Müziği’ne ait derslerin ve ders saatlerinin de farklılık gösterdiği görülmüştür. Ders içerikleri incelenen, müzik bölümleri eğitim-öğretim yapılmakta olan, 3. ve 4. sınıf öğrencileri bulunan 14 GSF ve 15 Müzik Bölümünün listesi Tablo 4’de verilmiştir. Marmara Üniversite GSF’si araştırma kapsamına alınmamıştır. Karabük Üniversitesi Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi’nde GTHM ve GTSM Bölümleri ayrı olduğundan her iki bölüm de ayrı ayrı incelenmiştir.

Tablo 4. *Araştırmada İncelenen ve Aktif Durumda Bulunan Güzel Sanatlar Fakülteleri*

Üniversite adı	Birim grubu	Bölüm adı	Üniversite türü	İli
Ahi Evran Ün.	Neşet Ertaş Güzel Sanatlar Fak.	Müzik Böl.	Devlet	Kırşehir
Akdeniz Ün.	Güzel Sanatlar Fak.	Müzik Böl.	Devlet	Antalya
Atatürk Ün.	Güzel Sanatlar Fak.	Müzik Bil. Böl.	Devlet	Erzurum
Batman Ün.	Güzel Sanatlar Fak.	Müzik Böl.	Devlet	Batman
Cumhuriyet Ün.	Güzel Sanatlar Fak.	Müzik Böl.	Devlet	Sivas
Çankırı Karatekin Ün.	Güzel Sanatlar Fak.	Müzik Böl.	Devlet	Çankırı
Dokuz Eylül Ün.	Güzel Sanatlar Fak.	Müzik Bil. Böl.	Devlet	İzmir
Erciyes Ün.	Güzel Sanatlar Fak.	Müzik Böl.	Devlet	Kayseri
İnönü Ün.	Güzel Sanatlar ve Tasarım Fak.	Müzik Bil. Böl.	Devlet	Malatya
İstanbul Medipol Ün.	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fak.	Müzik Böl.	Vakıf	İstanbul
Karabük Ün.	Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fak.	Müzik Böl.	Devlet	Karabük
Kastamonu Ün.	Güzel Sanatlar ve Tasarım Fak.	Müzik Bil. Böl.	Devlet	Kastamonu
Kırıkkale Ün.	Güzel Sanatlar Fak.	Müzik Böl.	Devlet	Kırıkkale
Kocaeli Ün.	Güzel Sanatlar Fak.	Müzik Böl.	Devlet	Kocaeli
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.	Güzel Sanatlar Fak.	Müzik ve Sahne Sanatları Böl.	Devlet	Nevşehir

(<https://istatistik.yok.gov.tr/2018>).

Türkiye’deki GSF’lerde Geleneksel Türk Müziği (GTHM-GTSM) derslerinin (haftalık ve toplam ders saatleri) dağılımları Ek-2’de verilmiştir. İncelenen GSF’lerdeki öğrencilerin lisans eğitimi (8 dönem) süresince aldıkları GTM ders saatlerinin öğrenim gördükleri fakültelere göre dağılımı Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. *Araştırmada İncelenen GSF’lerin Lisans Eğitiminde Verilen GTM Ders Saatlerinin Bağlı Oldukları Üniversitelere Göre Dağılımı*

GSF	Zorunlu Gtm Ders Saati Sayısı*	Seçmeli Gtm Ders Saati Sayısı*	Toplam Gtm Ders Saati Sayısı*
Karabük. Ün. F T GSTF TSM	784	112	896
Karabük. Ün. F T GSTF THM	672	224	896
Ahi Evran Ün.	252	476	728
Atatürk Ün.	672	0	672
İstanbul Medipol Ün.	672	0	672
Kayseri Erciyes Ün.	532	0	532
Nevşehir H B V Ün.	224	168	392
Akdeniz Ün.	140	84	224
Sivas Cumhuriyet Ün.	224	0	224
Çankırı Karatekin Ün.	0	196	196
Batman Ün.	126	0	126
Kocaeli Ün.	112	0	112
Kırıkkale Ün.	84	0	84
İnönü Ün.	56	0	56
Dokuz Eylül Ün.	42	0	42
Toplam	4.592	1.260	5.852

*Belirtilen ders saatleri 8 dönem toplamı dikkate alınarak hesaplanmıştır

Tablo 5 incelendiğinde; en fazla zorunlu GTM ders saatinin 784 saat olarak toplam zorunlu ders saati sayısına oranla %17.07 olarak Karabük Üniversitesi Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Türk Sanat Müziği Bölümünde olduğu görülürken, Çankırı Karatekin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümünde ise zorunlu GTM ders saati olmadığı görülmektedir.

En fazla seçmeli GTM ders saatinin 476 saat olarak toplam seçmeli ders saati sayısına oranla %37.7 olarak Ahi Evran Üniversitesi Neşet Ertuş Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümünde olduğu görülürken, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü, İstanbul Medipol Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Müzik Bölümü, Kayseri Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Batman Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Kırıkkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümü ve Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bilimleri Bölümünde seçmeli GTM ders saati olmadığı görülmektedir.

Toplam GTM ders saatinin 896 saat ile toplam ders saati sayısına oranla %13.3 olarak Karabük Üniversitesi Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Türk Sanat Müziği Bölümü ve Karabük Üniversitesi Safranbolu Fethi Toker Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Türk Halk Müziği Bölümünde olduğu görülürken, en az GTM ders saati sayısının ise 42 saat ile toplam GTM ders saati sayısına oranla %0.7 olarak Dokuz Eylül Üniversitesi Müzik Bilimleri Bölümünde olduğu görülmektedir. Yapılan inceleme sonucunda ders içeriklerinin neredeyse tamamının birbirinden farklı olduğu görülmüş ve bu farklılığa bağlı olarak Geleneksel Türk Müziği'ne ait derslerin ve ders saatlerinin de farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu incelemeler doğrultusunda çalışmaya kaynak sağlayabilecek 14 GSF'nin müzik bölümleri ders içerikleri detaylı olarak incelenmiş, çalışmanın çalışma grubunu oluşturan farklı yoğunluklarda GTM dersleri ve ders saatleri içeren 4 üniversite random yöntemiyle belirlenmiş ve bu incelemeler doğrultusunda araştırmanın çalışma grubu kararlaştırılmıştır.

Çalışmanın ilk üç aylık sürecinde; alanyazın taraması yapılmış ve araştırmanın kuramsal bölümü oluşturulmuştur. Çalışma da ikinci üç aylık süreçte; ölçek uygulaması için belirlenen üniversitelerden gerekli izinler alınmış, veriler toplanmış ve bölüm içerikleri oluşturulmaya başlanmıştır. Çalışmanın diğer sürecinde; elde edilen ölçek verileri istatistiksel

olarak analiz edilmiş ve bulgular kısmı oluşturulmuştur. Çalışmanın son sürecinde ise araştırmaya nihai şekli verilmiştir.

Veri Analizi

Çalışma kapsamında elde edilen verilerin analize hazırlanması aşamasında öncelikle kayıp veriler incelenmiş ve çalışma grubunda herhangi bir kayıp veriye rastlanmamıştır. Veri girişlerindeki doğruluğu test etmek amacıyla her bir değişken için minimum ve maksimum değerler incelenmiş yanlış girilen herhangi bir veri bulunmamıştır. Sonrasında her ikisi de tek boyutlu olan GTM Tutum Ölçeği ve GTM Öz-yeterlik Algısı Ölçeklerinin ortalama puanları SPSS 17.0 programı yardımıyla elde edilmiştir. “Analizlerin sağlıklı, güvenilir ve faydalı olabilmesi için sadece kullanılan verinin kaliteli olması yeterli değildir. Uygun bir analiz tekniğinin seçimi de son derece önemlidir” (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu & Yıldırım, 2004, s. 158). Verilerin hangi analizler yoluyla çözümleneceğine karar verebilmek amacıyla hem GTM Tutum Ölçeği, hem de GTM Öz-yeterlik Algısı Ölçeği Shapiro-Wilk Normallik testine tabi tutulmuştur. GTM Tutum Ölçeği ve GTM Öz-yeterlik Algısı Ölçeği Shapiro-Wilk Normallik testi Tablo 6 ve Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 6. *Tutum Ölçeği Shapiro-Wilk Normallik Testi Sonuçları*

Tutum Maddeleri	GTHM			GTSM		
	İst.	Sd	p	İst.	Sd	p
GTM dersleri sevdiğim derslerdir.	.734	213	.000*	.786	213	.000*
GTM dersleri ilgi çekicidir.	.786	213	.000*	.827	213	.000*
GTM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	.863	213	.000*	.869	213	.000*
GTM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım.	.831	213	.000*	.852	213	.000*
GTM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım.	.807	213	.000*	.854	213	.000*
Mezun olduktan sonra, GTM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem.	.758	213	.000*	.811	213	.000*
GTM dersleri kendime olan güvenimi artırır.	.817	213	.000*	.854	213	.000*
GTM’de öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm.	.762	213	.000*	.811	213	.000*
GTM’de öğrendiklerimin, beklentilerimi karşılamayacağını düşünürüm.	.872	213	.000*	.863	213	.000*
GTM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir.	.650	213	.000*	.669	213	.000*
GTM’siz tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm.	.825	213	.000*	.827	213	.000*
GTM’de öğrendiklerimin öğretmenlikte gerekli olacağına inanmam.	.798	213	.000*	.840	213	.000*
GTM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder.	.844	213	.000*	.848	213	.000*
GTM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	.635	213	.000*	.705	213	.000*
GTM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım.	.809	213	.000*	.830	213	.000*
GTM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm.	.905	213	.000*	.909	213	.000*
GTM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım.	.762	213	.000*	.762	213	.000*
GTM’nin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım.	.838	213	.000*	.869	213	.000*
GTM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	.703	213	.000*	.749	213	.000*
GTM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser v.b.) severek katılırım.	.720	213	.000*	.330	213	.000*
GTM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm.	.687	213	.000*	.731	213	.000*
GTM derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	.795	213	.000*	.834	213	.000*
Boş zamanlarımda GTM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	.867	213	.000*	.878	213	.000*
GTM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam.	.147	213	.000*	.882	213	.000*

Tablo 7. Öz-yeterlik Algısı Ölçeği Shapiro-Wilk Normallik Testi Sonuçları

Öz-yeterlik Algısı Maddeleri	GTHM			GTSM		
	İst.	Sd	p	İst.	Sd	p
GTM'de kuramsal bilgilere dayanan soruları cevaplayabilirim.	.863	213	.000*	.876	213	.000*
GTM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	.869	213	.000*	.868	213	.000*
GTM'de öğrendiklerim kendime olan güvenimi artırdı.	.756	213	.000*	.795	213	.000*
GTM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	.777	213	.000*	.772	213	.000*
GTM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	.875	213	.000*	.888	213	.000*
GTM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim.	.837	213	.000*	.836	213	.000*
GTM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	.843	213	.000*	.857	213	.000*
GTM'de dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	.887	213	.000*	.895	213	.000*
GTM'de dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim.	.890	213	.000*	.898	213	.000*
GTM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim.	.885	213	.000*	.893	213	.000*
GTM ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam.	.895	213	.000*	.900	213	.000*
GTM ile ilgili eserleri sesimle seslendirmede sorun yaşamam.	.845	213	.000*	.857	213	.000*
GTM derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum.	.810	213	.000*	.846	213	.000*
GTM'ye çok çalışsam bile başarılı olamayacağımı inancındayım.	.693	213	.000*	.778	213	.000*

Tablo 6 ve Tablo 7'de incelendiğinde yapılan normallik testi sonucunda hem GTHM, hem de GTSM maddelerinin normal dağılım göstermediği ($p=0.000<0.05$) tespit edilmiştir.

Tablo 8. GTM Tutum ve Öz-yeterlik Ölçekleri Varyans Eşitliğine Yönelik Levene Testi Sonuçları

GTM Tutum ve Öz-yeterlik Ortalama	Levene İstatistiği	sd1	sd2	p
GTHM Tutum Ortalama	4.179	3	209	.077
GTSM Tutum Ortalama	2.359	3	209	.073
GTHM Öz-yeterlik Ortalama	1.448	3	209	.230
GTSM Öz-yeterlik Ortalama	1.420	3	209	.238

Tablo 8'de varyansların eşitliğini test etmek amacıyla yapılan Levene Testi sonuçlarına göre varyanslarda fark olmadığı ve eşit olduğu tespit edilmiştir ($p_{GTHM \text{ Tutum}}=0.077>0.05$, $p_{GTSM \text{ Tutum}}=0.073>0.05$, $p_{GTHM \text{ Öz-yeterlik}}=0.230>0.05$, $p_{GTSM \text{ Öz-yeterlik}}=0.238>0.05$).

Tüm bu bilgiler doğrultusunda ölçekte yer alan boyutların normal dağılıma sahip olmadığı veya gözlem sayısının az olduğu durumlarda tek grup puanlarının (GTHM-GTSM Tutum ve GTHM-GTSM Öz-yeterlik) karşılaştırılmasında *Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi*, iki grubun karşılaştırılmasında *Mann-Whitney U testi* kullanılmıştır. İki'den fazla grubun karşılaştırılmasında ise *Kruskal-Wallis H* yerine *One Way Anova* testi kullanılmış ve farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek için ise varyanslar eşit olduğu ve çalışma gruplarındaki birey sayısı birbirine eşit olmadığı için *Bonferroni post-hoc* testi kullanılmıştır.

Burada veriler normal dağılım göstermediği halde iki gruptan fazla grup için *One Way Anova* testi kullanılmasının sebebi, non-parametrik *Kruskal-Wallis H* testinde farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemeye yönelik herhangi bir test seçeneğinin bulunmayışıdır. Testlere ilişkin tablolarda *Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi* için N, Sıra ort., Sıra Top., Z ve p değerleri, *Mann-Whitney U testi* için ise N, Sıra ort., Sıra Top., U ve p değerleri verilirken; *One Way Anova* testi için Kareler Top., sd, Kareler Ort., F ve p değerleri, *Bonferroni post hoc* testi için ise $\bar{x}$, Ortalama Farkı, ss ve p değerleri verilmiştir. Çoklu karşılaştırma testlerinde tabloların altında farklılığın nereden kaynaklandığı ile ilgili bilgilere de ayrıca yer verilmiştir. Ayrıca GTM Tutum ve GTM Öz-yeterlik algısı puanlarının dağılımları için frekans (f) ve yüzde (%) değerleri kullanılmıştır.

Araştırmada GTHM ve GTSM derslerine ait tutum ve öz-yeterlik puanları arasındaki ilişkiye ve bu puanların üniversite, cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre ilişkisine yönelik olarak ise *Pearson Korelasyon Testi* kullanılmıştır. Bu teste ilişkin tablolarda ise N, r ve p değerlerine yer verilmiştir. Araştırmada yer alan analizler için SPSS 17.0 istatistik programı kullanılmış ve analizlerden elde edilen sonuçlar farklılıklara yönelik olarak 0.05 anlamlılık düzeyinde, ilişkilere yönelik olarak ise 0.01 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin puanlaması 5’li likert şeklinde Tablo 9’da verilmiş olup, ağırlıklı aritmetik ortalamaların değerlendirilme aralığı ise Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 9. *Beşli Likert Puanlama Tablosu*

Seçenekler	Olumlu İfade Puanı	Olumsuz İfade Puanı
Kesinlikle Katılıyorum	5	1
Katılıyorum	4	2
Kararsızım	3	3
Katılmıyorum	2	4
Kesinlikle Katılmıyorum	1	5

Tablo 10. *Ağırlıklı Aritmetik Ortalamaların Değerlendirme Aralığı*

Olumlu İfadelerde Belirlenen Düzeyler	Olumsuz İfadelerde Belirlenen Düzeyler
1-1.79 Kesinlikle Katılmıyorum	1-1.79 Kesinlikle Katılıyorum
1.80-2.59 Katılmıyorum	1.80-2.59 Katılıyorum
2.60-3.39 Kararsızım	2.60-3.39 Kararsızım
3.40-4.19 Katılıyorum	3.40-4.19 Katılmıyorum
4.20-5.00 Kesinlikle Katılıyorum	4.20-5.00 Kesinlikle Katılmıyorum

Ölçeklerin değerlendirilmesinde Tablo 9 ve 10’daki puanlamalar dikkate alınarak hesaplanıp yorumlanmıştır.

Araştırmacının Rolü

Araştırmacı öncelikle uygun yöntem belirlenmesi için gerekli araştırmaları ve detaylı alanyazın taramasını yapmıştır. Çalışmanın ölçek uygulaması aşamasında, uygulamanın yapılabilmesi için gerekli resmi izinler alındıktan sonra ölçeklerin ilgili yerlere ulaşımını ve toplanmasını sağlamıştır. Ulaşılan veriler SPSS programında istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular araştırmacı tarafından detaylı olarak incelenmiş, sonuçlar yorumlanmış ve çalışmaya nihai şekli verilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin GTM (GTHM-GTSM) derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik düzeylerinin belirlenmesi için daha önce geçerlik ve güvenirlilik çalışmaları yapılmış olan “Tutum” ve “Öz-yeterlik Algısı” ölçeklerinin kullanılması uygun görülmüştür.

Şen (2011) tarafından Geleneksel Türk Müziği derslerine ilişkin tutumların incelenmesi amacıyla geliştirilen Tutum Ölçeği “4 üniversitede öğrenim gören 202 öğrenciye uygulanmıştır (s. 66). Ölçek, 9 maddesi olumsuz ve 15 maddesi olumlu olmak üzere toplam 24 maddeden meydana gelmiştir. Ölçek tek boyutlu olup, tek faktörün açıkladığı varyans % 40, güvenirlilik katsayısı (Cronbach Alfa) 0.93 olarak bulunmuştur” (s. 76).

Çelenk ve Şen (2016) tarafından geliştirilen Geleneksel Türk Müziği derslerine ilişkin Öz-yeterlik Algısı Ölçeği’nin; yapılan “Keiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett testleri sonucunda verilerin faktörleştirilebilir olduğu ve faktör analizine uygun olduğu belirlenmiştir. Faktör analizi sonucunda ölçeğin tek faktörlü olduğu ve yapı geçerliğini sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Beşli Likert tipinde hazırlanan ve 4 üniversiteden toplam 97 öğretmen adayına uygulanan ölçeğin Cronbach’s Alpha güvenirlik testi yapılp, ölçeğin toplam güvenirlik katsayısı (Cronbach’s Alpha) 0.842 olarak bulunmuştur” (s. 144).

Araştırmada kullanılan “Tutum ve Öz-yeterlik” ölçeklerinin geçerlik ve güvenirliklerini test etmek üzere “Tekrar test yöntemi” ile araştırmacı tarafından yeniden geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır. Özdamar (1999) alpha katsayısı değerlendirme ölçütünü şu şekilde belirtmiştir:

$0.00 < \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 < \alpha < 0.60$ ise ölçek düşük güvenirliktedir.

$0.60 < \alpha < 0.80$ ise oldukça güvenilirirdir.

$0.80 < \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (s. 522).

Tablo 11 ve Tablo 12’de Tutum ve Öz-yeterlik Algısı ölçekleri için *Cronbach’s Alpha* güvenilirlik testi istatistikleri görülmektedir.

Tablo 11. *Tutum Ölçeği Cronbach’s Alpha Güvenirlik Testi Sonuçları*

Tutum Maddeleri	GTHM	GTSM
	Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha
GTM dersleri sevdiğim derslerdir.	.927	.928
GTM dersleri ilgi çekicidir.	.927	.928
GTM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	.928	.928
GTM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım.	.927	.928
GTM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım.	.927	.928
Mezun olduktan sonra, GTM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem.	.928	.928
GTM dersleri kendime olan güvenimi artırır.	.927	.927
GTM’de öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm.	.927	.927
GTM’de öğrendiklerimin, beklentilerimi karşılamayacağını düşünürüm.	.928	.929
GTM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir.	.927	.927
GTM’siz tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm.	.929	.929
GTM’de öğrendiklerimin öğretmenlikte gerekli olacağına inanmam.	.928	.929
GTM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder.	.929	.928
GTM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	.927	.927
GTM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım.	.927	.927
GTM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm.	.929	.929
GTM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım.	.926	.927
GTM’nin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım.	.928	.928
GTM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	.927	.927
GTM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım.	.927	.933
GTM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm.	.927	.927
GTM derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	.927	.928
Boş zamanlarımda GTM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	.928	.929
GTM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam.	.928	.928
Toplam Cronbach’s Alpha	.929	

Tablo 12. Öz-yeterlik Algısı Ölçeği Cronbach's Alpha Güvenirlik Testi Sonuçları

Öz-yeterlik Algısı Maddeleri	GTHM	GTSM
	Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha
GTM'de kuramsal bilgilere dayanan soruları cevaplayabilirim.	.904	.905
GTM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	.906	.908
GTM'de öğrendiklerim kendime olan güvenimi artırdı.	.903	.904
GTM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	.902	.903
GTM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	.902	.904
GTM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim.	.903	.905
GTM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	.902	.903
GTM'de dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	.902	.902
GTM'de dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim.	.901	.902
GTM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim.	.902	.903
GTM ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam.	.904	.906
GTM ile ilgili eserleri sesimle seslendirmede sorun yaşamam.	.904	.904
GTM derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum.	.906	.908
GTM'ye çok çalışsam bile başarılı olamayacağımı inancındayım.	.906	.907
Toplam Cronbach's Alpha		.907

Tablo11 (Tutum) ve Tablo 12'de (Öz-yeterlik) verilen madde güvenirlik katsayıları ve madde toplam güvenirlik katsayıları incelendiğinde güvenirliği önemli derecede azaltan bir maddeye rastlanmamıştır. Sonuç olarak tutum ölçeğinin bütününe ilişkin güvenirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) 0.929 ve öz-yeterlik algısı ölçeğinin bütününe ilişkin güvenirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) 0.907 olarak elde edilmiştir. Tutum ve Öz-yeterlik Algısı ölçekleri yüksek derecede güvenilirlerdir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular ve Tartışma

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, problem ve alt problemlere yönelik istatistiksel tablolara ve yorumlarına yer verilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular.

Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, GTM derslerine yönelik Tutum ve Öz-yeterlik algı düzeyleri dağılımları Tablo 13, Tablo 14, Tablo 15, Tablo 16, Tablo 17 ve Tablo 18’de incelenmiştir.

Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, GTM derslerine yönelik genelTutum puan ortalamalarına ilişkin verilere Tablo 13’te yer verilmiştir.

Tablo 13. Öğrencilerin GTM Derslerine Yönelik Genel Tutum Puan Ortalamaları

GTM Tutum Ortalama Puan	N	Minimum	Maksimum	$\bar{x}$
GTHM Tutum Ortalama	213	1.208	5.000	3.89574
GTSM Tutum Ortalama	213	1.208	4.958	3.76976

Tablo 13 incelendiğinde, GTHM ve GTSM tutum ortalama puanlarına göre öğrencilerin genel olarak GTM derslerine karşı tutumlarının olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 14. Öğrencilerin GTHM Derslerine Yönelik Tutumları

GTHM Tutum Maddeleri	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam		$\bar{x}$
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1	15	7.0	6	2.8	13	6.1	102	47.9	77	36.2	213	100	4.03286
2	13	6.1	7	3.3	29	13.6	78	36.6	86	40.4	213	100	4.01878
3	15	7.0	40	18.8	28	13.2	68	31.9	62	29.1	213	100	3.57277
4	8	3.8	10	4.7	38	17.8	89	41.8	68	31.9	213	100	3.93427
5	10	4.7	10	4.7	29	13.6	92	43.2	72	33.8	213	100	3.96714
6	19	8.9	19	8.9	17	8.0	54	25.4	104	48.8	213	100	3.96244
7	12	5.6	13	6.1	29	13.6	95	44.7	64	30.0	213	100	3.87324
8	11	5.2	9	4.2	18	8.5	90	42.2	85	39.9	213	100	4.07512
9	14	6.6	36	16.9	39	18.3	59	27.7	65	30.5	213	100	3.58685
10	10	4.7	7	3.3	7	3.3	64	30.0	125	58.7	213	100	4.34742
11	18	8.5	16	7.5	36	16.9	61	28.6	82	38.5	213	100	3.81221
12	34	16.0	17	8.0	24	11.3	51	23.9	87	40.8	213	100	3.65728
13	12	5.6	15	7.0	38	17.8	93	43.7	55	25.9	213	100	3.76995
14	10	4.7	6	2.8	9	4.2	56	26.3	132	62.0	213	100	4.38028
15	16	7.5	21	9.9	32	15.0	51	23.9	93	43.7	213	100	3.86385
16	12	5.6	39	18.3	62	29.1	55	25.8	45	21.2	213	100	3.38498

Tablo 14. (Devamı)

17	8	3.8	5	2.3	27	12.7	74	34.7	99	46.5	213	100	4.17840
18	21	9.9	24	11.3	27	12.7	72	33.8	69	32.3	213	100	3.67606
19	10	4.7	6	2.8	18	8.5	62	29.1	117	54.9	213	100	4.26761
20	8	3.8	8	3.8	14	6.6	76	35.7	107	50.1	213	100	4.24883
21	13	6.1	12	5.6	19	8.9	40	18.8	129	60.6	213	100	4.22066
22	25	11.7	23	10.8	21	9.9	51	23.9	93	43.7	213	100	3.77465
23	13	6.1	16	7.5	62	29.1	54	25.4	68	31.9	213	100	3.69484
24	31	14.6	35	16.4	59	27.7	37	17.4	51	23.9	213	100	3.19718

Tablo 14 incelendiğinde, 213 öğrenciden; 179 öğrencinin %84.1 oranla *GTHM derslerini sevdikleri (madde 1)*, 13 öğrencinin %6.1 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 21 öğrencinin ise %9.8 oranla *GTHM derslerini sevmedikleri*;

164 öğrencinin %77 oranla *GTHM derslerini ilgi çekici buldukları (madde 2)*, 29 öğrencinin %13.6 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 20 öğrencinin ise %9.4 oranla *GTHM derslerini ilgi çekici bulmadıkları*;

130 öğrencinin %61 oranla *GTHM derslerine çalışmanın sıkıcı olduğunu düşündükleri (madde 3)*, 28 öğrencinin %13.2 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 55 öğrencinin ise %25.8 oranla *GTHM derslerine çalışmayı sıkıcı bulmadıkları*;

157 öğrencinin %73.7 oranla *GTHM derslerinde verilen eserleri zevkle çalıştığı (madde 4)*, 38 öğrencinin %17.8 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 18 öğrencinin ise %8.5 oranla *GTHM derslerinde verilen eserleri çalışmaktan zevk almadığı*;

164 öğrencinin %77 oranla *GTHM dersleri ile ilgili konuşmaktan zevk aldığı (madde 5)*, 29 öğrencinin %13.6 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 20 öğrencinin ise %9.4 oranla *GTHM dersleri ile ilgili konuşmaktan zevk almadığı*;

158 öğrencinin %74.2 oranla *Mezun olduktan sonra GTHM dersleri ile ilgili hiç bir şey duymak istemediği (madde 6)*, 17 öğrencinin %8.0 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 38 öğrencinin ise %17.8 oranla *bu görüşe katılmadıkları*;

159 öğrencinin %74.7 oranla *GTHM derslerinin bireyin kendine olan güvenini artırdığı (madde 7)*, 29 öğrencinin %13.6 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 25 öğrencinin ise %11.7 oranla *bu görüşe katılmadıkları*;

175 öğrencinin %82.1 oranla *GTHM derslerinde öğrenilenlerin diğer derslere de yararlı olacağını düşündükleri (madde 8)*, 18 öğrencinin %8.5 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 20 öğrencinin ise %9.4 oranla *GTHM derslerinin diğer derslere faydası olmadığını düşündükleri*;

124 öğrencinin %58.2 oranla *GTHM derslerinde öğrenilenlerin uygulamada beklentilere cevap veremeyeceğini düşündükleri (madde 9)*, 39 öğrencinin %18.3 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 50 öğrencinin ise %23.5 oranla *GTHM derslerinde öğrenilenlerin uygulamada beklentilere cevap vereceğini düşündükleri*;

189 öğrencinin %88.7 oranla *GTHM derslerinin kendi kültürümüzü yaşatma açısından önemli olduğunu düşündükleri (madde 10)*, 7 öğrencinin %3.3 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 17 öğrencinin ise %8.0 oranla *GTHM derslerinin kendi kültürümüzü yaşatma açısından önemli olmadığını düşündükleri*;

143 öğrencinin %67.1 oranla *GTHM derslerinin eğitimin bir parçası olması gerektiğini düşündükleri (madde 11)*, 36 öğrencinin %16.9 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 34 öğrencinin ise %16.0 oranla *bu görüşe katılmadıkları*;

138 öğrencinin %64.7 oranla *GTHM derslerinde öğrenilenlerin öğretmenlik mesleğinde gerekli olmadığını düşündükleri (madde 12)*, 24 öğrencinin %11.3 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 51 öğrencinin ise %24.0 oranla *GTHM derslerinde öğrenilenlerin öğretmenlik mesleğinde gerekli olduğunu düşündükleri*;

148 öğrencinin %69.6 oranla *GTHM derslerine geç kalma konusunda kendilerini rahatsız hissettikleri (madde 13)*, 38 öğrencinin %17.8 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 27 öğrencinin ise %12.6 oranla *GTHM derslerine geç kalma konusunda kendilerini rahatsız hissetmediği*;

188 öğrencinin %88.3 oranla *GTHM derslerinin kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemli olduğunu düşündükleri (madde 14)*, 9 öğrencinin %4.2 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 16 öğrencinin ise %7.5 oranla *GTHM derslerinin kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemli olmadığını düşündükleri*;

144 öğrencinin %67.6 oranla *GTHM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkıldığı (madde 15)*, 32 öğrencinin %15.0 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 37 öğrencinin ise %17.4 oranla *GTHM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılmadığı*;

100 öğrencinin %47.0 oranla *GTHM derslerine diğer derslerden daha çok önem verdiği (madde 16)*, 62 öğrencinin %29.1 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 51 öğrencinin ise %23.9 oranla *GTHM derslerine diğer derslerden daha çok önem vermediği*;

173 öğrencinin %81.2 oranla *GTHM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlandığı (madde 17)*, 27 öğrencinin %12.7 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 13 öğrencinin ise %6.1 oranla *GTHM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanmadığı*;

141 öğrencinin %66.1 oranla *GTHM derslerinin sınıf geçmede sıkıntı yaşatacağını düşündükleri (madde 18)*, 27 öğrencinin %12.7 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 45 öğrencinin ise %21.2 oranla *GTHM derslerinin sınıf geçmede sıkıntı yaşatmayacağını düşündükleri*;

179 öğrencinin %84.0 oranla *GTHM derslerinin kendilerini kültürel anlamda geliştirdiğini düşündükleri (madde 19)*, 18 öğrencinin %8.5 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 16 öğrencinin ise %7.5 oranla *GTHM derslerinin kendilerini kültürel anlamda geliştirmediklerini düşündükleri*;

183 öğrencinin %85.8 oranla *GTHM dersleri ile ilgili etkinliklere severek katıldıkları (madde 20)*, 14 öğrencinin %6.6 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 16 öğrencinin ise %7.6 oranla *GTHM dersleri ile ilgili etkinliklere severek katılmadıkları*;

169 öğrencinin %79.4 oranla *GTHM derslerinde zamanının boşa harcadığını düşündüğü (madde 21)*, 19 öğrencinin %8.9 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 25 öğrencinin ise %11.7 oranla *GTHM derslerinde zamanının boşa harcadığını düşünmediği*;

144 öğrencinin %67.6 oranla *GTHM derslerine mecbur olduğu için çalıştığı (madde 22)*, 21 öğrencinin %9.9 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 48 öğrencinin ise %22.5 oranla *GTHM derslerine sevdiği için çalıştığı*;

122 öğrencinin %57.3 oranla *GTHM derslerinde öğrendiği eserleri boş zamanlarında icra ettiği (madde 23)*, 62 öğrencinin %29.1 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 29 öğrencinin ise %13.6 oranla *GTHM derslerinde öğrendiği eserleri boş zamanlarında icra etmediği*;

88 öğrencinin %41.3 oranla *GTHM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmadığı (madde 24)*, 59 öğrencinin %27.7 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 66 öğrencinin ise %31.0 oranla *GTHM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlandığı* görülmektedir.

Bu bulgular doğrultusunda, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, tutum ölçeğindeki olumlu maddelerden “GTHM dersleri sevdiğim derslerdir” (*madde 1*), GTHM dersleri ilgi çekicidir” (*madde 2*), “GTHM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım” (*madde 4*), “GTHM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım” (*madde 5*), “GTHM dersleri kendime olan güvenimi artırır” (*madde 7*), “GTHM derslerinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm” (*madde 8*), “GTHM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir” (*madde 10*), “GTHM dersleri olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm” (*madde 11*), “GTHM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder” (*madde 13*), “GTHM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir” (*madde 14*), “GTHM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım” (*madde 17*), “GTHM

derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım” (*madde 19*), “GTHM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım” (*madde 20*) maddelerine yönelik tutumlarının olumlu yönde ve yüksek olduğu; yine olumlu maddelerden “GTHM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm” (*madde 16*) ve “Boş zamanlarımda GTHM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim” (*madde 23*) maddelerinde ise öğrencilerin tutumlarının az da olsa farklılık gösterdiği ve orta düzeyde olduğu söylenebilir. Tutum ölçeğindeki olumsuz maddelere bakıldığında ise öğrencilerin, “GTHM derslerine çalışmak sıkıcıdır ” (*madde 3*), “Mezun olduktan sonra. GTHM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem” (*madde 6*), “GTHM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm” (*madde 9*), “GTHM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam” (*madde 12*), “GTHM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım” (*madde 15*), “GTHM derslerinin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım” (*madde 18*), “GTHM derslerinde zamanımın boşa harcadığını düşünürüm” (*madde 21*) ve “GTHM derslerine mecbur olduğum için çalışırım” (*madde 22*) maddelerine yönelik tutumlarının olumsuz yönde ve yüksek olduğu, sadece “GTHM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam” (*madde 24*) maddesine karşı tutumlarının olumlu yönde olduğu söylenebilir.

Tablo 15. Öğrencilerin GTSM Derslerine Yönelik Tutumları

GTSM Tutum Maddeleri	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam		$\bar{x}$
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1	7	3.3	10	4.7	25	11.7	82	38.5	89	41.8	213	100	4.10798
2	6	2.8	14	6.6	32	15.0	88	41.3	73	34.3	213	100	3.97653
3	48	22.5	29	13.6	35	16.4	57	26.8	44	20.7	213	100	3.09390
4	5	2.3	11	5.2	46	21.6	90	42.3	61	28.6	213	100	3.89671
5	7	3.3	17	8.0	41	19.3	84	39.4	64	30.0	213	100	3.84977
6	29	13.6	26	12.2	18	8.5	59	27.7	81	38.0	213	100	3.64319
7	10	4.7	15	7.0	45	21.1	76	35.7	67	31.5	213	100	3.82160
8	6	2.8	11	5.2	29	13.6	91	42.7	76	35.7	213	100	4.03286
9	32	15.0	24	11.3	38	17.8	60	28.2	59	27.7	213	100	3.42254
10	10	4.7	8	3.8	8	3.8	67	31.4	120	56.3	213	100	4.30986
11	16	7.5	20	9.4	36	16.9	56	26.3	85	39.9	213	100	3.81690
12	41	19.2	27	12.7	27	12.7	50	23.5	68	31.9	213	100	3.36150
13	13	6.1	23	10.8	31	14.5	89	41.8	57	26.8	213	100	3.72300
14	10	4.7	6	2.8	14	6.6	73	34.3	110	51.6	213	100	4.25352
15	26	12.2	31	14.6	20	9.4	62	29.1	74	34.7	213	100	3.59624
16	14	6.6	40	18.8	73	34.3	47	22.1	39	18.2	213	100	3.26761
17	9	4.2	7	3.3	26	12.2	71	33.4	100	46.9	213	100	4.15493
18	32	15.0	29	13.6	34	16.0	66	31.0	52	24.4	213	100	3.36150
19	9	4.2	13	6.1	16	7.5	74	34.8	101	47.4	213	100	4.15023
20	8	3.8	11	5.2	17	8.0	64	30.0	113	53.0	213	100	4.23474
21	28	13.1	17	8.0	19	8.9	33	15.5	116	54.5	213	100	3.90141
22	25	11.7	37	17.3	21	9.9	53	24.9	77	36.2	213	100	3.56338
23	14	6.6	27	12.7	45	21.1	69	32.4	58	27.2	213	100	3.61033
24	40	18.8	25	11.7	49	23.0	54	25.4	45	21.1	213	100	3.18310

Tablo 15 incelendiğinde, 213 öğrenciden; 171 öğrencinin %80.3 oranla GTSM derslerini sevdikleri (**madde 1**), 25 öğrencinin %11.7 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 17 öğrencinin ise %8.0 oranla GTSM derslerini sevmedikleri;

161 öğrencinin %75.6 oranla GTSM derslerini ilgi çekici buldukları (**madde 2**), 32 öğrencinin %15.0 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 20 öğrencinin ise %9.4 oranla GTSM derslerini ilgi çekici bulmadıkları;

101 öğrencinin %47.5 oranla GTSM derslerine çalışmanın sıkıcı olduğunu düşündükleri (**madde 3**), 35 öğrencinin %16.4 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 77 öğrencinin ise %36.1 oranla GTSM derslerine çalışmayı sıkıcı bulmadıkları;

151 öğrencinin %70.9 oranla GTSM derslerinde verilen eserleri zevkle çalıştığı (**madde 4**), 46 öğrencinin %21.6 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 16 öğrencinin ise %7.5 oranla GTSM derslerinde verilen eserleri çalışmaktan zevk almadığı;

148 öğrencinin %69.4 oranla GTSM dersleri ile ilgili konuşmaktan zevk aldığı (**madde 5**), 41 öğrencinin %19.3 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 24 öğrencinin ise %11.3 oranla GTSM dersleri ile ilgili konuşmaktan zevk almadığı;

140 öğrencinin %65.7 oranla Mezun olduktan sonra GTSM dersleri ile ilgili hiç bir şey duymak istemediği (**madde 6**), 18 öğrencinin %8.5 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 55 öğrencinin ise %25.8 oranla bu görüşe katılmadıkları;

143 öğrencinin %67.2 oranla GTSM derslerinin bireyin kendine olan güvenini artırdığı (**madde 7**), 45 öğrencinin %21.1 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 25 öğrencinin ise %11.7 oranla bu görüşe katılmadıkları;

167 öğrencinin %78.4 oranla GTSM derslerinde öğrenilenlerin diğer derslere de yararlı olacağını düşündükleri (**madde 8**), 29 öğrencinin %13.6 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 17 öğrencinin ise %8.0 oranla GTSM derslerinin diğer derslere faydası olmadığını düşündükleri;

119 öğrencinin %55.9 oranla GTSM derslerinde öğrenilenlerin uygulamada beklentilere cevap veremeyeceğini düşündükleri (**madde 9**), 38 öğrencinin %17.8 oranla bu konuda *kararsız* olduğu, 56 öğrencinin ise %26.3 oranla GTSM derslerinde öğrenilenlerin uygulamada beklentilere cevap vereceğini düşündükleri;

187 öğrencinin %87.7 oranla GTSM derslerinin kendi kültürümüzü yaşatma açısından önemli olduğunu düşündükleri (**madde 10**), 8 öğrencinin %3.8 oranla bu konuda *kararsız*

olduğu, 18 öğrencinin ise %8.5 oranla GTSM derslerinin kendi kültürümüzü yaşatma açısından önemli olmadığını düşündükleri;

141 öğrencinin %66.2 oranla GTSM derslerinin eğitimin bir parçası olması gerektiğini düşündükleri (**madde 11**), 36 öğrencinin %16.9 oranla bu konuda kararsız olduğu, 36 öğrencinin ise %16.9 oranla bu görüşe katılmadıkları;

118 öğrencinin %55.4 oranla GTSM derslerinde öğrenilenlerin öğretmenlik mesleğinde gerekli olmadığını düşündükleri (**madde 12**), 27 öğrencinin %12.7 oranla bu konuda kararsız olduğu, 68 öğrencinin ise %31.9 oranla GTSM derslerinde öğrenilenlerin öğretmenlik mesleğinde gerekli olduğunu düşündükleri;

146 öğrencinin %68.6 oranla GTSM derslerine geç kalma konusunda kendilerini rahatsız hissettikleri (**madde 13**), 31 öğrencinin %14.5 oranla bu konuda kararsız olduğu, 36 öğrencinin ise %16.9 oranla GTSM derslerine geç kalma konusunda kendilerini rahatsız hissetmediği;

183 öğrencinin %85.9 oranla GTSM derslerinin kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemli olduğunu düşündükleri (**madde 14**), 14 öğrencinin %6.6 oranla bu konuda kararsız olduğu, 16 öğrencinin ise %7.5 oranla GTSM derslerinin kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemli olmadığını düşündükleri;

136 öğrencinin %63.8 oranla GTSM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkıldığı (**madde 15**), 20 öğrencinin %9.4 oranla bu konuda kararsız olduğu, 57 öğrencinin ise %26.8 oranla GTSM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılmadığı;

86 öğrencinin %40.3 oranla GTSM derslerine diğer derslerden daha çok önem verdiği (**madde 16**), 73 öğrencinin %34.3 oranla bu konuda kararsız olduğu, 54 öğrencinin ise %25.4 oranla GTSM derslerine diğer derslerden daha çok önem vermediği;

171 öğrencinin %80.3 oranla GTSM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlandığı (**madde 17**), 26 öğrencinin %12.2 oranla bu konuda kararsız olduğu, 16 öğrencinin ise % 7.5 oranla GTSM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanmadığı;

118 öğrencinin %55.4 oranla GTSM derslerinin sınıf geçmede sıkıntı yaşatacağını düşündükleri (**madde 18**), 34 öğrencinin %16.0 oranla bu konuda kararsız olduğu, 61 öğrencinin ise %28.6 oranla GTSM derslerinin sınıf geçmede sıkıntı yaşatmayacağını düşündükleri;

175 öğrencinin %82.2 oranla GTSM derslerinin kendilerini kültürel anlamda geliştirdiğini düşündükleri (**madde 19**), 16 öğrencinin %7.5 oranla bu konuda kararsız

olduğu, 22 öğrencinin ise %10.3 oranla GTSM derslerinin kendilerini kültürel anlamda geliştirmediklerini düşündükleri;

177 öğrencinin %83.0 oranla GTSM dersleri ile ilgili etkinliklere severek katıldıkları (**madde 20**), 17 öğrencinin %8.0 oranla bu konuda kararsız olduğu, 19 öğrencinin ise %9.0 oranla GTSM dersleri ile ilgili etkinliklere severek katılmadıkları;

149 öğrencinin %70.0 oranla GTSM derslerinde zamanının boşa harcandığını düşündüğü (**madde 21**), 19 öğrencinin %8.9 oranla bu konuda kararsız olduğu, 45 öğrencinin ise %21.1 oranla GTSM derslerinde zamanının boşa harcandığını düşünmediği;

130 öğrencinin %61.1 oranla GTSM derslerine mecbur olduğu için çalıştığı (**madde 22**), 21 öğrencinin %9.9 oranla bu konuda kararsız olduğu, 62 öğrencinin ise %29.0 oranla GTSM derslerine sevdiği için çalıştığı;

127 öğrencinin %59.6 oranla GTSM derslerinde öğrendiği eserleri boş zamanlarında icra ettiği (**madde 23**), 45 öğrencinin %21.1 oranla bu konuda kararsız olduğu, 41 öğrencinin ise %19.3 oranla GTSM derslerinde öğrendiği eserleri boş zamanlarında icra etmediği;

99 öğrencinin %46.5 oranla GTSM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmadığı (**madde 24**), 49 öğrencinin %23.0 oranla bu konuda kararsız olduğu, 65 öğrencinin ise %30.5 oranla GTSM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlandığı görülmektedir.

Bu bilgiler ışığında, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, tutum ölçeğindeki olumlu maddelerden “GTSM dersleri sevdiğim derslerdir” (**madde 1**), GTSM dersleri ilgi çekicidir” (**madde 2**), “GTSM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım” (**madde 4**), “GTSM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım” (**madde 5**), “GTSM dersleri kendime olan güvenimi artırır” (**madde 7**), “GTSM derslerinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm” (**madde 8**), “GTSM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir” (**madde 10**), “GTSM dersleri olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm” (**madde 11**), “GTSM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder” (**madde 13**), “GTSM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir” (**madde 14**), “GTSM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım” (**madde 17**), “GTSM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım” (**madde 19**), “GTSM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım” (**madde 20**) maddelerine yönelik tutumlarının olumlu yönde ve yüksek olduğu; yine olumlu maddelerden “GTSM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm” (**madde 16**) ve “Boş zamanlarımda GTSM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim” (**madde 23**) maddelerinde ise öğrencilerin tutumlarının az da olsa farklılık gösterdiği ve orta düzeyde olduğu söylenebilir. Tutum ölçeğindeki olumsuz

maddelere bakıldığında ise öğrencilerin, “GTSM derslerine çalışmak sıkıcıdır ” (*madde 3*), “Mezun olduktan sonra. GTSM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem” (*madde 6*), “GTSM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm” (*madde 9*), “GTSM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam” (*madde 12*), “GTSM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım” (*madde 15*), “GTSM derslerinin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım” (*madde 18*), “GTSM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm” (*madde 21*) ve “GTSM derslerine mecbur olduğum için çalışırım” (*madde 22*) maddelerine yönelik tutumlarının olumsuz yönde ve yüksek olduğu, sadece “GTSM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam” (*madde 24*) maddesine karşı tutumlarının olumlu yönde olduğu söylenebilir,

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutumlarına birlikte bakıldığında, tutumların paralellik gösterdiği, olumlu maddelere karşı tutumların genelde olumlu yönde ve yüksek olduğu; olumsuz maddelere karşı tutumların ise genelde olumsuz yönde ve yüksek olduğu görülmektedir.

Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, GTM derslerine yönelik genel Öz-yeterlik puan ortalamalarına ilişkin verilere Tablo 16’da yer verilmiştir.

Tablo 16. Öğrencilerin GTM Derslerine Yönelik Genel Öz-yeterlik Puan Ortalamaları

GTM Öz-yeterlik Ortalama Puan	N	Minimum	Maksimum	$\bar{x}$
THM Öz-yeterlik Ortalama	213	1.429	5.000	3.78102
TSM Öz-yeterlik Ortalama	213	1.929	5.000	3.70691

Tablo 16 incelendiğinde, THM ve TSM öz-yeterlik ortalama puanlarına göre öğrencilerin genel olarak GTM derslerine karşı tutumlarının olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 17. Öğrencilerin GTHM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algıları

GTHM Öz-yeterlik Maddeleri	Hiçbir Zaman		Nadiren		Kararsızım		Genellikle		Her Zaman		Toplam		$\bar{x}$
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1	3	1.4	32	15.0	43	20.2	103	48.4	32	15.0	213	100	3.60563
2	13	6.1	30	14.1	39	18.3	67	31.5	64	30.0	213	100	3.65258
3	6	2.8	9	4.2	24	11.3	68	31.9	106	49.8	213	100	4.21596
4	6	2.8	14	6.5	18	8.5	86	40.4	89	41.8	213	100	4.11737
5	12	5.6	21	9.9	49	23.0	74	34.7	57	26.8	213	100	3.67136
6	4	1.9	21	9.9	29	13.6	98	46.0	61	28.6	213	100	3.89671
7	8	3.8	19	8.8	34	16.0	85	39.9	67	31.5	213	100	3.86385
8	7	3.2	34	16.0	46	21.6	83	39.0	43	20.2	213	100	3.56808
9	12	5.6	32	15.0	47	22.1	77	36.2	45	21.1	213	100	3.52113
10	10	4.7	25	11.7	51	23.9	83	39.0	44	20.7	213	100	3.59155
11	11	5.1	31	14.6	53	24.9	72	33.8	46	21.6	213	100	3.52113
12	15	7.0	16	7.5	39	18.3	75	35.3	68	31.9	213	100	3.77465
13	14	6.5	21	9.9	43	20.2	37	17.4	98	46.0	213	100	3.86385
14	19	8.9	20	9.4	19	8.9	24	11.3	131	61.5	213	100	4.07042

Tablo 17 incelendiğinde, 213 öğrenciden; 135 öğrencinin %63.4 oranla *GTHM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabildiği (madde 1)*, 43 öğrencinin %20.2 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 35 öğrencinin ise %16.4 oranla *GTHM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayamadığı*;

131 öğrencinin %61.5 oranla *GTHM derslerinde öğrendiklerini uygulamaya dökemediği (madde 2)*, 39 öğrencinin %18.3 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 43 öğrencinin ise %20.2 oranla *GTHM derslerinde öğrendiklerini uygulamaya dökemediği*;

174 öğrencinin %81.7 oranla *GTHM derslerinde öğrendiklerinin kendilerine olan güvenlerini artırdığına inandıkları (madde 3)*, 24 öğrencinin %11.3 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 15 öğrencinin ise %7.0 oranla *GTHM derslerinde öğrendiklerinin kendilerine olan güvenlerini artırmadığını düşündükleri*;

175 öğrencinin %82.2 oranla *GTHM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacaklarına inandıkları (madde 4)*, 18 öğrencinin %8.5 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 20 öğrencinin ise %9.3 oranla *GTHM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacaklarını düşünmedikleri*;

131 öğrencinin %61.5 oranla *GTHM dersleri ile ilgili konularda kendini yeterli bulduğu (madde 5)*, 49 öğrencinin %23.0 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 33 öğrencinin ise %15.5 oranla *GTHM dersleri ile ilgili konularda kendini yeterli bulmadığı*;

159 öğrencinin %74.6 oranla *GTHM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabildiği (madde 6)*, 29 öğrencinin %13.6 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 25 öğrencinin ise %11.8 oranla *GTHM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapamadığı*;

152 öğrencinin %71.4 oranla *GTHM derslerinde dinlediği eserlerin usullerini vurabildiği (madde 7)*, 34 öğrencinin %16.0 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 27 öğrencinin ise %12.6 *GTHM derslerinde dinlediği eserlerin usullerini vuramadığı*;

126 öğrencinin %59.2 oranla *GTHM derslerinde dinlediği eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabildiği (madde 8)*, 46 öğrencinin %21.6 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 41 öğrencinin ise %19.2 oranla *GTHM derslerinde dinlediği eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayamadığı*;

122 öğrencinin %57.3 oranla *GTHM derslerinde dinlediği eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabildiği (madde 9)*, 47 öğrencinin %22.1 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 44 öğrencinin ise %20.6 oranla *GTHM derslerinde dinlediği eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapamadığı*;

127 öğrencinin %59.7 oranla *GTHM ile ilgili yeni bir eser gördüğünde kolayca icra edebildiği (madde 10)*, 51 öğrencinin %23.9 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 35 öğrencinin ise %16.4 oranla *GTHM ile ilgili yeni bir eser gördüğünde icra edemediği*;

118 öğrencinin %55.4 oranla *GTHM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamadığı (madde 11)*, 53 öğrencinin %24.9 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 42 öğrencinin ise %19.7 oranla *GTHM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşadığı*;

143 öğrencinin %67.2 oranla *GTHM dersleri ile ilgili eserleri sesiyle seslendirmede sorun yaşamadığı (madde 12)*, 39 öğrencinin %18.3 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 31 öğrencinin ise %14.5 oranla *GTHM dersleri ile ilgili eserleri sesiyle seslendirmede sorun yaşadığı*;

135 öğrencinin %63.4 oranla *GTHM derslerinde arkadaşları kadar iyi olmadıklarını düşündüğü (madde 13)*, 43 öğrencinin %20.2 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 35 öğrencinin ise %16.4 oranla *GTHM derslerinde arkadaşları kadar iyi olduklarını düşündüğü*;

155 öğrencinin %72.8 oranla *GTHM derslerine çok çalışsa bile başarılı olamayacağı inancında olduğu (madde 14)*, 19 öğrencinin %8.9 oranla bu konuda *kararsız olduğu*, 39 öğrencinin ise %18.3 oranla *GTHM derslerine çalıştığında başarılı olacağı inancında olduğu* görülmektedir.

Bu bulgular doğrultusunda, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, öz-yeterlik algısı ölçeğindeki olumlu maddelerden “GTHM ile ilgili öğrendiklerim kendime olan güvenimi artırdı” (*madde 3*), GTHM ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum” (*madde 4*), “GTHM ile ilgili verilen eserlerin solfejini yapabilirim” (*madde 6*), “GTHM ile ilgili dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim” (*madde 7*) ve “GTHM ile ilgili verilen eserleri sesim ile seslendirmede sorun yaşamam” (*madde 12*) maddeleri ile ilgili öz-yeterlik algılarının yüksek olduğu; yine olumlu maddelerden “GTHM ile ilgili kuramsal soruları cevaplayabilirim” (*madde 1*), “GTHM ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum” (*madde 5*), “GTHM ile ilgili dinlediğim eserlerin makamlarını anlayabilirim” (*madde 8*), “GTHM ile ilgili dinlediğim eserlerin seyirlerini yapabilirim” (*madde 9*), “GTHM ile ilgili verilen yeni bir eseri icra edebilirim” (*madde 10*) ve “GTHM ile ilgili verilen eserleri çalgı ile seslendirmede sorun yaşamam” (*madde 11*) maddeleri ile ilgili öz-yeterlik algılarının ise orta ve ortanın altında bir düzeyde olduğu söylenebilir. Öz-yeterlik algısı ölçeğindeki olumsuz maddelere bakıldığında ise öğrencilerin, “GTHM ile ilgili öğrendiklerimi uygulamaya dökmem” (*madde 2*), “GTHM ile ilgili konularda arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum” (*madde 13*) ve “GTHM ile ilgili derslere çalışsam bile başarılı olamayacağım

inancındayım” (**madde 14**) maddelerine karşı olumsuz bir yaklaşım sergiledikleri ve öz-yeterlik algılarının düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 18. Öğrencilerin GTSM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algıları

GTSM Öz-yeterlik Maddeleri	Hiçbir Zaman		Nadiren		Kararsızım		Genellikle		Her Zaman		Toplam		$\bar{x}$
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1	3	1.4	41	19.2	47	22.1	93	43.7	29	13.6	213	100	3.48826
2	20	9.3	27	12.7	37	17.4	73	34.3	56	26.3	213	100	3.55399
3	3	1.4	17	7.9	24	11.3	76	35.7	93	43.7	213	100	4.12207
4	3	1.4	18	8.5	22	10.3	66	31.0	104	48.8	213	100	4.17371
5	10	4.7	28	13.1	50	23.5	76	35.7	49	23.0	213	100	3.59155
6	3	1.4	21	9.9	29	13.6	98	46.0	62	29.1	213	100	3.91549
7	4	1.9	22	10.3	39	18.3	83	39.0	65	30.5	213	100	3.85915
8	8	3.8	43	20.2	49	23.0	67	31.5	46	21.5	213	100	3.46948
9	13	6.0	36	16.9	54	25.4	60	28.2	50	23.5	213	100	3.46009
10	5	2.3	27	12.7	60	28.2	77	36.2	44	20.6	213	100	3.60094
11	10	4.7	38	17.8	54	25.4	66	31.0	45	21.1	213	100	3.46009
12	11	5.2	22	10.3	40	18.8	72	33.8	68	31.9	213	100	3.76995
13	25	11.7	21	9.9	42	19.7	49	23.0	76	35.7	213	100	3.61033
14	21	9.9	28	13.1	24	11.3	35	16.4	105	49.3	213	100	3.82160

Tablo 18 incelendiğinde, 213 öğrenciden; 122 öğrencinin %57.3 oranla GTSM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabildiği (**madde 1**), 47 öğrencinin %22.1 oranla bu konuda kararsız olduğu, 44 öğrencinin ise %20.6 oranla GTSM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayamadığı;

129 öğrencinin %60.6 oranla GTSM derslerinde öğrendiklerini uygulamaya dökemediği (**madde 2**), 37 öğrencinin %17.4 oranla bu konuda kararsız olduğu, 47 öğrencinin ise %22.0 oranla GTSM derslerinde öğrendiklerini uygulamaya dökemediği;

169 öğrencinin %79.4 oranla GTSM derslerinde öğrendiklerinin kendilerine olan güvenlerini artırdığına inandıkları (**madde 3**), 24 öğrencinin %11.3 oranla bu konuda kararsız olduğu, 20 öğrencinin ise %9.3 oranla GTSM derslerinde öğrendiklerinin kendilerine olan güvenlerini artırmadığını düşündükleri;

170 öğrencinin %79.8 oranla GTSM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacaklarına inandıkları (**madde 4**), 22 öğrencinin %10.3 oranla bu konuda kararsız olduğu, 21 öğrencinin ise %9.9 oranla GTSM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacaklarını düşünmedikleri;

125 öğrencinin %58.7 oranla GTSM dersleri ile ilgili konularda kendini yeterli bulduğu (**madde 5**). 50 öğrencinin %23.5 oranla bu konuda kararsız olduğu, 38 öğrencinin ise %17.8 oranla GTSM dersleri ile ilgili konularda kendini yeterli bulmadığı;

160 öğrencinin %75.1 oranla GTSM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabildiği (**madde 6**), 29 öğrencinin %13.6 oranla bu konuda kararsız olduğu, 24 öğrencinin ise %11.3 oranla GTSM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapamadığı;

148 öğrencinin %69.5 oranla GTSM derslerinde dinlediği eserlerin usullerini vurabildiği (**madde 7**), 39 öğrencinin %18.3 oranla bu konuda kararsız olduğu, 26 öğrencinin ise %12.2 GTSM derslerinde dinlediği eserlerin usullerini vuramadığı;

113 öğrencinin %53.0 oranla GTSM derslerinde dinlediği eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabildiği (**madde 8**), 49 öğrencinin %23.0 oranla bu konuda kararsız olduğu, 51 öğrencinin ise %24.0 oranla GTSM derslerinde dinlediği eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayamadığı;

110 öğrencinin %51.7 oranla GTSM derslerinde dinlediği eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabildiği (**madde 9**), 54 öğrencinin %25.4 oranla bu konuda kararsız olduğu, 49 öğrencinin ise %22.9 oranla GTSM derslerinde dinlediği eserlerin seyirlerini yapamadığı;

121 öğrencinin %56.8 oranla GTSM ile ilgili yeni bir eser gördüğünde kolayca icra edebildiği (**madde 10**), 60 öğrencinin %28.2 oranla bu konuda kararsız olduğu, 32 öğrencinin ise %15.0 oranla GTSM ile ilgili yeni bir eser gördüğünde icra edemediği;

111 öğrencinin %52.1 oranla GTSM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamadığı (**madde 11**), 54 öğrencinin %25.4 oranla bu konuda kararsız olduğu, 48 öğrencinin ise %22.5 oranla GTSM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşadığı;

140 öğrencinin %65.7 oranla GTSM dersleri ile ilgili eserleri sesiyle seslendirmede sorun yaşamadığı (**madde 12**), 40 öğrencinin %18.8 oranla bu konuda kararsız olduğu, 33 öğrencinin ise %15.5 oranla GTSM dersleri ile ilgili eserleri sesiyle seslendirmede sorun yaşadığı;

125 öğrencinin %58.7 oranla GTSM derslerinde arkadaşları kadar iyi olmadıklarını düşündüğü (**madde 13**), 42 öğrencinin %19.7 oranla bu konuda kararsız olduğu, 46 öğrencinin ise %21.6 oranla GTSM derslerinde arkadaşları kadar iyi olduklarını düşündüğü;

140 öğrencinin %65.7 oranla GTSM derslerine çok çalışsa bile başarılı olamayacağı inancında olduğu (**madde 14**), 24 öğrencinin %11.3 oranla bu konuda kararsız olduğu, 49 öğrencinin ise %23.0 oranla GTSM derslerine çalıştığında başarılı olacağı inancında olduğu görülmektedir.

Bu bulgular doğrultusunda, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, öz-yeterlik algısı ölçeğindeki olumlu maddelerden “GTSM ile ilgili öğrendiklerim kendime olan güvenimi artırdı” (**madde 3**), GTSM ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum” (**madde 4**), “GTSM ile ilgili verilen eserlerin solfejini yapabilirim” (**madde 6**), “GTSM ile ilgili dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim” (**madde 7**) ve “GTSM ile ilgili verilen eserleri

sesim ile seslendirmede sorun yaşamam” (*madde 12*) maddeleri ile ilgili öz-yeterlik algılarının yüksek olduğu; yine olumlu maddelerden “GTSM ile ilgili kuramsal soruları cevaplayabilirim” (*madde 1*), “GTSM ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum” (*madde 5*), “GTSM ile ilgili dinlediğim eserlerin makamlarını anlayabilirim” (*madde 8*), “GTSM ile ilgili dinlediğim eserlerin seyirlerini yapabilirim” (*madde 9*), “GTSM ile ilgili verilen yeni bir eseri icra edebilirim” (*madde 10*) ve “GTSM ile ilgili verilen eserleri çalgı ile seslendirmede sorun yaşamam” (*madde 11*) maddeleri ile ilgili öz-yeterlik algılarının ise orta ve ortanın altında bir düzeyde olduğu söylenebilir. Öz-yeterlik algısı ölçeğindeki olumsuz maddelere bakıldığında ise öğrencilerin, “GTSM ile ilgili öğrendiklerimi uygulamaya dökmem” (*madde 2*), “GTSM ile ilgili konularda arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum” (*madde 13*) ve “GTSM ile ilgili derslere çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım” (*madde 14*) maddelerine karşı olumsuz bir yaklaşım sergiledikleri ve öz-yeterlik algılarının düşük olduğu söylenebilir.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarına birlikte bakıldığında, öz-yeterlik algılarının paralellik gösterdiği, öğrencilerin olumlu maddelere karşı öz-yeterlik algılarının yüksek düzeyde olduğu; olumsuz maddelere karşı öz-yeterlik algılarının ise genelde düşük düzeyde olduğu görülmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular.

Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin, GTM derslerine yönelik tutumlarının, üniversite, cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre düzeyleri ve aralarındaki anlam farklılıkları Tablo 19, Tablo 20, Tablo 21, Tablo 22, Tablo 23, Tablo 24, Tablo 25, Tablo 26, Tablo 27, Tablo 28, Tablo 29, Tablo 30, Tablo 31, Tablo 32 ve Tablo33’te incelenmiştir.

Tablo 19. *Üniversitelere Göre GTHM-GTSM Derslerine Yönelik Tutumlar*

Üniversite	N	%	GTHM Tutum Ortalama	GTSM Tutum Ortalama
Atatürk Üniversitesi	73	34.3	4.020	3.924
Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	52	24.4	3.812	3.710
Cumhuriyet Üniversitesi	46	21.6	3.995	3.797
Erciyes Üniversitesi	42	19.7	3.675	3.547
Toplam	213	100.0		

Tablo 19’da GTHM ve GTSM tutum ölçeği maddelerinin ortalama puanları incelendiğinde, Atatürk Üniversitesi’nin GTHM Tutum Ortalama puanının 4.020 ve GTSM Tutum Ortalama puanının 3.924 olduğu; Hacı Bektaş Veli Üniversitesi’nin GTHM Tutum Ortalama puanının 3.812 ve GTSM Tutum Ortalama puanının 3.710 olduğu; Cumhuriyet Üniversitesi’nin GTHM Tutum Ortalama puanının 3.995 ve GTSM Tutum Ortalama puanının

3.797 olduğu ve Erciyes Üniversitesi'nin GTHM Tutum Ortalama puanının 3.675 ve GTSM Tutum Ortalama puanının 3.547 olduğu görülmektedir.

Bu bulgular doğrultusunda, üniversitelerin genelinde GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğu, ancak sıralama yapıldığında GTHM ve GTSM derslerine yönelik en yüksek tutumun Atatürk Üniversitesi'nde olduğu (GTHM=4.020 ve GTSM=3.924), bunu Cumhuriyet Üniversitesi'nin izlediği (GTHM=3.995 ve GTSM=3.797), daha sonra Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nin geldiği (GTHM=3.812 ve GTSM=3.710), en düşük tutum puanının ise Erciyes Üniversitesi'ne ait olduğu (GTHM=3.675 ve GTSM=3.547), ayrıca GTHM dersine yönelik tutumların GTSM'ye yönelik tutumlardan daha olumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 20. Üniversitelere Göre GTHM Derslerine Yönelik Tutum Farklılıkları

GTHM Tutum Maddeleri	Varyans (Üniversite)	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
GTHM dersleri sevdiğim derslerdir.	Gruplar arası	12.448	3	4.149	3.669	.013*
	Gruplar içi	236.322	209	1.131		
	Toplam	248.770	212			
GTHM dersleri ilgi çekicidir.	Gruplar arası	12.780	3	4.260	3.603	.014*
	Gruplar içi	247.145	209	1.183		
	Toplam	259.925	212			
GTHM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	Gruplar arası	20.439	3	6.813	4.372	.005*
	Gruplar içi	325.683	209	1.558		
	Toplam	346.122	212			
GTHM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım.	Gruplar arası	6.705	3	2.235	2.220	.087
	Gruplar içi	210.375	209	1.007		
	Toplam	217.080	212			
GTHM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım.	Gruplar arası	5.211	3	1.737	1.610	.188
	Gruplar içi	225.559	209	1.079		
	Toplam	230.770	212			
Mezun olduktan sonra, GTHM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem.	Gruplar arası	8.340	3	2.780	1.617	.187
	Gruplar içi	359.359	209	1.719		
	Toplam	367.700	212			
GTHM dersleri kendime olan güvenimi artırır.	Gruplar arası	2.991	3	.997	.845	.471
	Gruplar içi	246.586	209	1.180		
	Toplam	249.577	212			
GTHM derslerinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm.	Gruplar arası	2.774	3	.925	.826	.481
	Gruplar içi	234.025	209	1.120		
	Toplam	236.798	212			
GTHM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm.	Gruplar arası	5.431	3	1.810	1.139	.334
	Gruplar içi	332.212	209	1.590		
	Toplam	337.643	212			
GTHM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir.	Gruplar arası	3.741	3	1.247	1.182	.318
	Gruplar içi	220.550	209	1.055		
	Toplam	224.291	212			
GTHM dersleri olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm.	Gruplar arası	7.336	3	2.445	1.553	.202
	Gruplar içi	329.153	209	1.575		
	Toplam	336.488	212			
GTHM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam.	Gruplar arası	2.723	3	.908	.415	.742
	Gruplar içi	457.258	209	2.188		
	Toplam	459.981	212			
GTHM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder.	Gruplar arası	.821	3	.274	.230	.876
	Gruplar içi	248.907	209	1.191		
	Toplam	249.728	212			
GTHM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	Gruplar arası	10.426	3	3.475	3.398	.019*
	Gruplar içi	213.771	209	1.023		
	Toplam	224.197	212			

Tablo 20. (Devamı)

GTHM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılıyorum.	Gruplar arası	5.679	3	1.893		
	Gruplar içi	343.373	209	1.643	1.152	.329
	Toplam	349.052	212			
GTHM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm.	Gruplar arası	9.343	3	3.114		
	Gruplar içi	281.089	209	1.345	2.316	.077
	Toplam	290.432	212			
GTHM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım.	Gruplar arası	5.214	3	1.738		
	Gruplar içi	206.006	209	.986	1.763	.155
	Toplam	211.221	212			
GTHM derslerinin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım.	Gruplar arası	.764	3	.255		
	Gruplar içi	357.883	209	1.712	.149	.930
	Toplam	358.648	212			
GTHM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	Gruplar arası	11.183	3	3.728		
	Gruplar içi	222.563	209	1.065	3.500	.016*
	Toplam	233.746	212			
GTHM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım.	Gruplar arası	8.541	3	2.847		
	Gruplar içi	203.271	209	.973	2.927	.035*
	Toplam	211.812	212			
GTHM derslerinde zamanımın boşa harcadığını düşünürüm.	Gruplar arası	4.019	3	1.340		
	Gruplar içi	298.610	209	1.429	.938	.423
	Toplam	302.629	212			
GTHM derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	Gruplar arası	11.017	3	3.672		
	Gruplar içi	404.166	209	1.934	1.899	.131
	Toplam	415.183	212			
Boş zamanlarımda GTHM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	Gruplar arası	12.066	3	4.022		
	Gruplar içi	279.099	209	1.335	3.012	.031*
	Toplam	291.164	212			
GTHM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam.	Gruplar arası	2.765	3	.922		
	Gruplar içi	388.953	209	1.861	.495	.686
	Toplam	391.718	212			

Tablo 20 incelendiğinde, farklı üniversitelerden öğrencilerin GTHM derslerine yönelik tutum puanları arasındaki farkı belirlemek için tutum maddeleri bazında yapılan varyant analizi sonucunda farklı üniversitelerden öğrencilerin GTHM derslerine yönelik tutum puanları ortalamaları arasında **madde 1** ($F_{0.05=3-209}=3.669$, $p=0.013<0.05$), **madde 2** ($F_{0.05=3-209}=3.603$, $p=0.014<0.05$), **madde 3** ($F_{0.05=3-209}=4.372$, $p=0.005<0.05$), **madde 14** ($F_{0.05=3-209}=3.398$, $p=0.019<0.05$), **madde 19** ($F_{0.05=3-209}=3.500$, $p=0.016<0.05$), **madde 20** ($F_{0.05=3-209}=2.927$, $p=0.035<0.05$) ve **madde 23** ($F_{0.05=3-209}=3.012$, $p=0.031<0.05$) maddelerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılığın hangi üniversiteler arasında olduğunu bir başka deyişle farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılık gösteren maddeler Tablo 21’de gösterilmiştir.

Tablo 21. Üniversitelere Göre GTHM Dersleri Tutum Farklılıkları Bonferroni Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları

GTHM Madde	Üniversite (a)	$\bar{x}$	Üniversite (b)	$\bar{x}$	Ortalama Farkı (a-b)	ss	p
GTHM dersleri sevdiğim derslerdir.	Atatürk Üniversitesi	4.23288	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.96154	.271338	.192962	.967
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.19565	.037225	.200176	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.59524	.637639*	.205941	.013*
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.96154	Atatürk Üniversitesi	4.23288	-.271338	.192962	.967
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.19565	-.234114	.215234	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.59524	.366300	.220606	.590
	Cumhuriyet Üniversitesi	4.19565	Atatürk Üniversitesi	4.23288	-.037225	.200176	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.96154	.234114	.215234	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.59524	.600414	.226943	.053
	Erciyes Üniversitesi	3.59524	Atatürk Üniversitesi	4.23288	-.637639*	.205941	.013*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.96154	-.366300	.220606	.590
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.19565	-.600414	.226943	.053
GTHM dersleri ilgi çekicidir.	Atatürk Üniversitesi	4.26027	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.00000	.260274	.197331	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.06522	.195057	.204708	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.57143	.688845*	.210603	.008*
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.00000	Atatürk Üniversitesi	4.26027	-.260274	.197331	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.06522	-.065217	.220108	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.57143	.428571	.225601	.353
	Cumhuriyet Üniversitesi	4.06522	Atatürk Üniversitesi	4.26027	-.195057	.204708	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.00000	.065217	.220108	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.57143	.493789	.232081	.207
	Erciyes Üniversitesi	3.57143	Atatürk Üniversitesi	4.26027	-.688845*	.210603	.008*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.00000	-.428571	.225601	.353
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.06522	-.493789	.232081	.207
GTHM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	Atatürk Üniversitesi	3.95890	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.26923	.689673*	.226525	.016*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.60870	.350208	.234994	.826
			Erciyes Üniversitesi	3.23810	.720809*	.241762	.019*
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.26923	Atatürk Üniversitesi	3.95890	-.689673*	.226525	.016*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.60870	-.339465	.252672	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.23810	.031136	.258978	1.000
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.60870	Atatürk Üniversitesi	3.95890	-.350208	.234994	.826
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.26923	.339465	.252672	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.23810	.370600	.266417	.994
	Erciyes Üniversitesi	3.23810	Atatürk Üniversitesi	3.95890	-.720809*	.241762	.019*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.26923	-.031136	.258978	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.60870	-.370600	.266417	.994
GTHM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	Atatürk Üniversitesi	4.35616	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.46154	-.105374	.183524	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.67391	-.317749	.190386	.580
			Erciyes Üniversitesi	4.00000	.356164	.195869	.423
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.46154	Atatürk Üniversitesi	4.35616	.105374	.183524	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.67391	-.212375	.204708	1.000
			Erciyes Üniversitesi	4.00000	.461538	.209816	.174
	Cumhuriyet Üniversitesi	4.67391	Atatürk Üniversitesi	4.35616	.317749	.190386	.580
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.46154	.212375	.204708	1.000
			Erciyes Üniversitesi	4.00000	.673913*	.215844	.012*
	Erciyes Üniversitesi	4.00000	Atatürk Üniversitesi	4.35616	-.356164	.195869	.423
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.46154	-.461538	.209816	.174
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.67391	-.673913*	.215844	.012*

Tablo 21. (Devamı)

GTHM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	Atatürk Üniversitesi	4.36986	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.34615	.023709	.187260	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.43478	-.064920	.194262	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.80952	.560339*	.199856	.033*
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.34615	Atatürk Üniversitesi	4.36986	-.023709	.187260	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.43478	-.088629	.208875	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.80952	.536630	.214088	.078
	Cumhuriyet Üniversitesi	4.43478	Atatürk Üniversitesi	4.36986	.064920	.194262	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.34615	.088629	.208875	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.80952	.625259*	.220238	.030*
	Erciyes Üniversitesi	3.80952	Atatürk Üniversitesi	4.36986	-.560339*	.199856	.033*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.34615	-.536630	.214088	.078
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.43478	-.625259*	.220238	.030*
GTHM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım.	Atatürk Üniversitesi	4.35616	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.40385	-.047682	.178960	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.26087	.095295	.185651	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.85714	.499022	.190998	.058
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.40385	Atatürk Üniversitesi	4.35616	.047682	.178960	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.26087	.142977	.199617	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.85714	.546703*	.204599	.049
	Cumhuriyet Üniversitesi	4.26087	Atatürk Üniversitesi	4.35616	-.095295	.185651	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.40385	-.142977	.199617	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.85714	.403727	.210476	.339
	Erciyes Üniversitesi	3.85714	Atatürk Üniversitesi	4.35616	-.499022	.190998	.058
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.40385	-.546703*	.204599	.049*
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.26087	-.403727	.210476	.339
Boş zamanlarımda GTHM derslerinde öğrendiğim eserleri ıcr ederim.	Atatürk Üniversitesi	3.97260	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.38462	.587987*	.209700	.033*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.76087	.211733	.217540	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.52381	.448793	.223804	.277
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.38462	Atatürk Üniversitesi	3.97260	-.587987*	.209700	.033*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.76087	-.376254	.233904	.655
			Erciyes Üniversitesi	3.52381	-.139194	.239742	1.000
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.76087	Atatürk Üniversitesi	3.97260	-.211733	.217540	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.38462	.376254	.233904	.655
			Erciyes Üniversitesi	3.52381	.237060	.246629	1.000
	Erciyes Üniversitesi	3.52381	Atatürk Üniversitesi	3.97260	-.448793	.223804	.277
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.38462	.139194	.239742	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.76087	-.237060	.246629	1.000

Tablo 21 incelendiğinde, yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılığın, tutum maddelerinden “GTHM dersleri sevdiğim derslerdir” (**madde 1**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=4.23288$) ile Erciyes Üniversitesi’nden ($\bar{x}=3.59524$) (Ortalama Farkı=0.637639. $p=0.013<0.05$); “GTHM dersleri ilgi çekicidir” (**madde 2**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=4.26027$) ile Erciyes Üniversitesi’nden ($\bar{x}=3.57143$) (Ortalama Farkı=0.688845. $p=0.008<0.05$); “GTHM derslerine çalışmak sıkıcıdır” (**madde 3**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=3.95890$) ile Erciyes Üniversitesi ($\bar{x}=3.23810$) ve Hacı Bektaş Veli Üniversitesi’nden ($\bar{x}=3.26923$) (Ortalama Farkı EÜ=0.720809. $p=0.019<0.05$ ve Ortalama Farkı HBVÜ=0.689673. $p=0.016<0.05$); “GTHM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir” (**madde 14**) maddesinde Cumhuriyet Üniversitesi ($\bar{x}=4.67391$) ile Erciyes Üniversitesi’nden ($\bar{x}=4.00000$) (Ortalama Farkı=0.673913, $p=0.012<0.05$); “GTHM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım” (**madde 19**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=4.36986$) ile Erciyes Üniversitesi’nden ($\bar{x}=3.80952$) (Ortalama Farkı=0.560339, $p=0.033<0.05$) ve Cumhuriyet Üniversitesi ($\bar{x}=4.43478$) ile Erciyes

Üniversitesi'nden ($\bar{x}=3.80952$) (Ortalama Farkı=0.625259, $p=0.030<0.05$); “GTHM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılıyorum” (**madde 20**) maddesinde Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ($\bar{x}=4.40385$) ile Erciyes Üniversitesi'nden ($\bar{x}=3.85714$) (Ortalama Farkı=0.546703, $p=0.049<0.05$) ve “Boş zamanlarımda GTHM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim” (**madde 23**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=3.97260$) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nden ($\bar{x}=3.38462$) (Ortalama Farkı=0.587987, $p=0.033<0.05$) kaynaklandığı bulunmuştur. Bu sonuçlara göre farklılık gösteren **madde 1**, **madde 2**, **madde 3** ve **madde 23**'te Atatürk Üniversitesi'nin en yüksek tutumu gösterdiği; **madde 14** ve **madde 19**'da en yüksek tutum puanının Cumhuriyet Üniversitesinin olduğu; Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nin **madde 20**'de en yüksek tutumu gösterdiği ve sadece **madde 23**'te en düşük tutumu sergilediği; farklılık gösteren tüm maddelerde Atatürk Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi'nin birbirine yakın tutum puanlarına sahip olduğu; Erciyes Üniversite'sinin farklılık gösteren tüm maddelerde en düşük tutum puanı ile başlıca farkı yaratan üniversite olduğu ve diğer tutum maddelerinde üniversiteler arasında farklılık olmadığı söylenebilir.

Tablo 22. Üniversitelere Göre GTSM Derslerine Yönelik Tutum Farklılıkları

GTSM Tutum Maddeleri	Kaynak (Üniversite)	Kareler Toplamı	sd	Ortalama Kare	F	p
GTSM dersleri sevdiğim derslerdir.	Gruplar arası	6.417	3	2.139	2.148	.095
	Gruplar içi	208.100	209	.996		
	Toplam	214.516	212			
GTSM dersleri ilgi çekicidir.	Gruplar arası	3.903	3	1.301	1.289	.279
	Gruplar içi	210.980	209	1.009		
	Toplam	214.883	212			
GTSM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	Gruplar arası	18.240	3	6.080	2.929	.035*
	Gruplar içi	433.882	209	2.076		
	Toplam	452.122	212			
GTSM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım.	Gruplar arası	7.635	3	2.545	2.858	.038*
	Gruplar içi	186.093	209	.890		
	Toplam	193.728	212			
GTSM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım.	Gruplar arası	2.744	3	.915	.837	.475
	Gruplar içi	228.449	209	1.093		
	Toplam	231.192	212			
Mezun olduktan sonra, GTSM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem.	Gruplar arası	14.328	3	4.776	2.362	.072
	Gruplar içi	422.554	209	2.022		
	Toplam	436.883	212			
GTSM dersleri kendime olan güvenimi artırır.	Gruplar arası	9.275	3	3.092	2.627	.051
	Gruplar içi	245.945	209	1.177		
	Toplam	255.221	212			
GTSM derslerinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm.	Gruplar arası	6.339	3	2.113	2.248	.084
	Gruplar içi	196.431	209	.940		
	Toplam	202.770	212			
GTSM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm.	Gruplar arası	6.953	3	2.318	1.202	.310
	Gruplar içi	403.018	209	1.928		
	Toplam	409.972	212			
GTSM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir.	Gruplar arası	5.524	3	1.841	1.718	.164
	Gruplar içi	224.025	209	1.072		
	Toplam	229.549	212			
GTSM dersleri olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm.	Gruplar arası	10.510	3	3.503	2.237	.085
	Gruplar içi	327.349	209	1.566		
	Toplam	337.859	212			

Tablo 22. (Devamı)

GTSM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam.	Gruplar arası	4.475	3	1.492		
	Gruplar içi	480.689	209	2.300	.649	.585
	Toplam	485.164	212			
GTSM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder.	Gruplar arası	8.895	3	2.965		
	Gruplar içi	271.762	209	1.300	2.280	.080
	Toplam	280.657	212			
GTSM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	Gruplar arası	12.203	3	4.068		
	Gruplar içi	212.107	209	1.015	4.008	.008*
	Toplam	224.310	212			
GTSM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım.	Gruplar arası	6.322	3	2.107		
	Gruplar içi	410.955	209	1.966	1.072	.362
	Toplam	417.277	212			
GTSM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm.	Gruplar arası	11.516	3	3.839		
	Gruplar içi	272.231	209	1.303	2.947	.034*
	Toplam	283.746	212			
GTSM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım.	Gruplar arası	2.924	3	.975		
	Gruplar içi	226.964	209	1.086	.897	.443
	Toplam	229.887	212			
GTSM derslerinin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım.	Gruplar arası	.826	3	.275		
	Gruplar içi	402.338	209	1.925	.143	.934
	Toplam	403.164	212			
GTSM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	Gruplar arası	7.953	3	2.651		
	Gruplar içi	237.240	209	1.135	2.335	.075
	Toplam	245.192	212			
GTSM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım.	Gruplar arası	42.740	3	14.247		
	Gruplar içi	1013.213	209	4.848	2.939	.034*
	Toplam	1055.953	212			
GTSM derslerinde zamanımın boşa harcadığını düşünürüm.	Gruplar arası	5.003	3	1.668		
	Gruplar içi	447.927	209	2.143	.778	.507
	Toplam	452.930	212			
GTSM derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	Gruplar arası	13.376	3	4.459		
	Gruplar içi	417.019	209	1.995	2.235	.085
	Toplam	430.394	212			
Boş zamanlarımda GTSM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	Gruplar arası	16.911	3	5.637		
	Gruplar içi	287.746	209	1.377	4.094	.008*
	Toplam	304.657	212			
GTSM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam.	Gruplar arası	6.568	3	2.189		
	Gruplar içi	405.291	209	1.939	1.129	.338
	Toplam	411.859	212			

Tablo 22 incelendiğinde, farklı üniversitelerden öğrencilerin GTSM derslerine yönelik tutum puanları arasındaki farkı belirlemek için tutum maddeleri bazında yapılan varyans analizi sonucunda farklı üniversitelerden öğrencilerin GTSM derslerine yönelik tutum puanları ortalamaları arasında **madde 3** ($F_{0.05=3-209}=2.929$, $p=0.035<0.05$), **madde 4** ($F_{0.05=3-209}=2.858$, $p=0.038<0.05$), **madde 14** ($F_{0.05=3-209}=4.008$, $p=0.008<0.05$), **madde 16** ($F_{0.05=3-209}=2.947$, $p=0.034<0.05$), **madde 20** ($F_{0.05=3-209}=2.939$, $p=0.034<0.05$) ve **madde 23** ($F_{0.05=3-209}=4.094$, $p=0.008<0.05$) maddelerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılığın hangi üniversiteler arasında olduğunu bir başka deyişle farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılık gösteren maddeler Tablo 23'te gösterilmiştir.

Tablo 23. Üniversitelere Göre GTSM Dersleri Tutum Farklılıkları Bonferroni Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları

GTSM Madde	Üniversite (a)	$\bar{x}$	Üniversite (b)	$\bar{x}$	Ortalama Farkı (a-b)	ss	p
GTSM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	Atatürk Üniversitesi	3.49315	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2.82692	.666228*	.261460	.049*
			Cumhuriyet Üniversitesi	2.86957	.623585	.271235	.135
			Erciyes Üniversitesi	2.97619	.516960	.279046	.392
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2.82692	Atatürk Üniversitesi	3.49315	-.666228*	.261460	.049*
			Cumhuriyet Üniversitesi	2.86957	-.042642	.291639	1.000
			Erciyes Üniversitesi	2.97619	-.149267	.298917	1.000
	Cumhuriyet Üniversitesi	2.86957	Atatürk Üniversitesi	3.49315	-.623585	.271235	.135
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2.82692	.042642	.291639	1.000
			Erciyes Üniversitesi	2.97619	-.106625	.307504	1.000
	Erciyes Üniversitesi	2.97619	Atatürk Üniversitesi	3.49315	-.516960	.279046	.392
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2.82692	.149267	.298917	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	2.86957	.106625	.307504	1.000
GTSM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım.	Atatürk Üniversitesi	4.04110	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.94231	.098788	.171231	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.95652	.084574	.177633	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.52381	.517286*	.182749	.031*
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.94231	Atatürk Üniversitesi	4.04110	-.098788	.171231	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.95652	-.014214	.190996	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.52381	.418498	.195762	.202
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.95652	Atatürk Üniversitesi	4.04110	-.084574	.177633	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.94231	.014214	.190996	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.52381	.432712	.201386	.197
	Erciyes Üniversitesi	3.52381	Atatürk Üniversitesi	4.04110	-.517286*	.182749	.031*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.94231	-.418498	.195762	.202
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.95652	-.432712	.201386	.197
GTSM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	Atatürk Üniversitesi	4.39726	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.21154	.185722	.182808	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.47826	-.081001	.189643	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.80952	.587736*	.195104	.017*
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.21154	Atatürk Üniversitesi	4.39726	-.185722	.182808	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.47826	-.266722	.203909	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.80952	.402015	.208998	.335
	Cumhuriyet Üniversitesi	4.47826	Atatürk Üniversitesi	4.39726	.081001	.189643	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.21154	.266722	.203909	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.80952	.668737*	.215002	.013*
	Erciyes Üniversitesi	3.80952	Atatürk Üniversitesi	4.39726	-.587736*	.195104	.017*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.21154	-.402015	.208998	.335
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.47826	-.668737*	.215002	.013*
GTSM derslerine diğer derslerinden daha çok önem veririm.	Atatürk Üniversitesi	3.43836	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2.90385	.534510*	.207104	.043*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.19565	.242704	.214847	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.50000	-.061644	.221034	1.000
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2.90385	Atatürk Üniversitesi	3.43836	-.534510*	.207104	.043*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.19565	-.291806	.231009	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.50000	-.596154*	.236774	.045*
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.19565	Atatürk Üniversitesi	3.43836	-.242704	.214847	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2.90385	.291806	.231009	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.50000	-.304348	.243575	1.000
	Erciyes Üniversitesi	3.50000	Atatürk Üniversitesi	3.43836	.061644	.221034	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	2.90385	.596154*	.236774	.045*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.19565	.304348	.243575	1.000

Tablo 23. (Devamı)

GTSM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılıyorum.	Atatürk Üniversitesi	4.39726	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.46154	-.064278	.185421	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.19565	.201608	.192354	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.71429	.682975*	.197893	.004*
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.46154	Atatürk Üniversitesi	4.39726	.064278	.185421	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.19565	.265886	.206823	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.71429	.747253*	.211985	.003*
	Cumhuriyet Üniversitesi	4.19565	Atatürk Üniversitesi	4.39726	.201608	.192354	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.46154	.265886	.206823	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.71429	.481366	.218075	.170
	Erciyes Üniversitesi	3.71429	Atatürk Üniversitesi	4.39726	-.682975*	.197893	.004*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	4.46154	-.747253*	.211985	.003*
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.19565	-.481366	.218075	.170
Boş zamanlarımda GTSM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	Atatürk Üniversitesi	3.98630	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.32692	.659378*	.212924	.013*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.54348	.442823	.220884	.278
			Erciyes Üniversitesi	3.38095	.605349*	.227245	.050*
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.32692	Atatürk Üniversitesi	3.98630	-.659378*	.212924	.013*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.54348	-.216555	.237500	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.38095	-.054029	.243427	1.000
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.54348	Atatürk Üniversitesi	3.98630	-.442823	.220884	.278
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.32692	.216555	.237500	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.38095	.162526	.250420	1.000
	Erciyes Üniversitesi	3.38095	Atatürk Üniversitesi	3.98630	-.605349*	.227245	.050*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.32692	.054029	.243427	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.54348	-.162526	.250420	1.000

Tablo 23 incelendiğinde, yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılığın, tutum maddelerinden “GTSM derslerine çalışmak sıkıcıdır” (**madde 3**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=3.49315$) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi’nden ($\bar{x}=2.82692$) (Ortalama Farkı=0.666228, $p=0.049<0.05$); “GTSM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım” (**madde 4**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=4.04110$) ile Erciyes Üniversitesi’nden ($\bar{x}=3.52381$) (Ortalama Farkı=0.517286, $p=0.031<0.05$); “GTSM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir” (**madde 14**) maddesinde Erciyes Üniversitesi ($\bar{x}=3.80952$) ile Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=4.39726$) ve Cumhuriyet Üniversitesi’nden ($\bar{x}=4.47826$) (Ortalama Farkı AÜ=0.587736, $p=0.017<0.05$ ve Ortalama Farkı CÜ=0.668737, $p=0.013<0.05$); “GTSM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm” (**madde 16**) maddesinde Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ($\bar{x}=2.90385$) ile Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=3.43836$) (Ortalama Farkı AÜ=0.534510, $p=0.043<0.05$) ve Erciyes Üniversitesi ($\bar{x}=3.50000$) (Ortalama Farkı EÜ=0.596154, $p=0.045<0.05$); “GTSM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılıyorum” (**madde 20**) maddesinde Erciyes Üniversitesi ($\bar{x}=3.71429$) ile Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=3.98630$) ve Hacı Bektaş Veli Üniversitesi’nden ($\bar{x}=4.46154$) (Ortalama Farkı AÜ=0.682975, $p=0.004<0.05$ ve Ortalama Farkı HBVÜ=0.747253, $p=0.003<0.05$) ve “Boş zamanlarımda GTSM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim” (**madde 23**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=3.98630$) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ($\bar{x}=3.32692$) ve Erciyes Üniversitesi’nden ($\bar{x}=3.38095$) (Ortalama Farkı HBVÜ=0.659378, $p=0.013<0.05$ ve Ortalama Farkı EÜ=0.605349, $p=0.050<0.05$) kaynaklandığı bulunmuştur. Bu sonuçlara göre farklılık gösteren **madde 3**, **madde 4** ve **madde**

23'te Atatürk Üniversitesi'nin en yüksek tutumu gösterdiği; **madde 14'de** en yüksek tutum puanının Cumhuriyet Üniversitesinin olduğu; Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nin **madde 20 ve madde 23'te** en yüksek tutumu gösterdiği; Erciyes Üniversitesi'nin sadece **madde 16'da** en yüksek tutumu sergilediği; farklılık gösteren tüm maddelerde Atatürk Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi'nin birbirine yakın tutum puanlarına sahip olduğu; Erciyes Üniversite'sinin farklılık gösteren maddelerin genelinde başlıca farkı yaratan üniversite olduğu ve diğer tutum maddelerinde üniversiteler arasında farklılık olmadığı söylenebilir.

Öğrencilerin GTHM ve GTSM tutum maddelerinin ortalama puanlarının farklılığına yönelik olarak yapılan varyans analizi sonuçları Tablo 24'te gösterilmiştir.

Tablo 24. Üniversitelere Göre GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puan Farklılıkları

GTM Tutum Ortalama	Kaynak (Üniversite)	Kareler Toplamı	sd	Ortalama Kare	F	p
GTHM Tutum Ortalama	Gruplar arası	4.005	3	1.335	3.274	.022*
	Gruplar içi	85.222	209	.408		
	Toplam	89.228	212			
GTSM Tutum Ortalama	Gruplar arası	4.037	3	1.346	3.585	.015*
	Gruplar içi	78.454	209	.375		
	Toplam	82.492	212			

Tablo 24 incelendiğinde, farklı üniversitelerden öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutum puanları arasındaki farkı belirlemek için tutum maddeleri ortalama puanları bazında yapılan varyans analizi sonucunda farklı üniversitelerden öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutum ortalama puanları arasında hem GTHM ($F_{0.05=3-209}=3.274$, $p=0.022<0.05$), hem de GTSM ($F_{0.05=3-209}=3.585$, $p=0.015<0.05$) puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılığın hangi üniversiteler arasında olduğunu, bir başka deyişle farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılık gösteren üniversiteler Tablo 25'te gösterilmiştir.

Tablo 25. Üniversitelere Göre GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puanı Farklılıkları Bonferroni Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları

GTM Tutum Ort.	Üniversite (a)	$\bar{x}$	Üniversite (b)	$\bar{x}$	Ortalama Farkı (a-b)	ss	p
GTHM Tutum Ortalama	Atatürk Üniversitesi	4.01998	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.81170	.208278	.115877	.442
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.99547	.024506	.120209	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.67460	.345374*	.123671	.034*
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.81170	Atatürk Üniversitesi	4.01998	-.208278	.115877	.442
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.99547	-.183772	.129252	.939
			Erciyes Üniversitesi	3.67460	.137096	.132477	1.000
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.99547	Atatürk Üniversitesi	4.01998	-.024506	.120209	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.81170	.183772	.129252	.939
			Erciyes Üniversitesi	3.67460	.320868	.136283	.117

Tablo 25. (Devamı)

GTSM Tutum Ortalama	Erciyes Üniversitesi	3.6740	Atatürk Üniversitesi	4.01998	-.345374*	.123671	.034*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.81170	-.137096	.132477	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.99547	-.320868	.136283	.117
	Atatürk Üniversitesi	3.92352	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.70994	.213580	.111180	.337
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.79710	.126415	.115337	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.54663	.376889*	.118658	.010*
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.70994	Atatürk Üniversitesi	3.92352	-.213580	.111180	.337
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.79710	-.087166	.124013	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.54663	.163309	.127108	1.000
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.79710	Atatürk Üniversitesi	3.92352	-.126415	.115337	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.70994	.087166	.124013	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.54663	.250474	.130759	.341
	Erciyes Üniversitesi	3.54663	Atatürk Üniversitesi	3.92352	-.376889*	.118658	.010*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.70994	-.163309	.127108	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.79710	-.250474	.130759	.341

Tablo 25 incelendiğinde, yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda hem GTHM, hem de GTSM derslerine yönelik tutum ortalama puanlarının farklılaştığı Atatürk Üniversitesi (GTHM $\bar{x}$ =4.01998) ile Erciyes Üniversitesi (GTHM $\bar{x}$ =3.67460). Ortalama Farkı=0.345374, $p=0.034<0.05$) ve Atatürk Üniversitesi (GTSM $\bar{x}$ =3.92352) ile Erciyes Üniversitesi (GTSM $\bar{x}$ =3.54663). Ortalama Farkı=0.376889, $p=0.010<0.05$) görülmektedir. Bu sonuçlara göre üniversite bazında hem GTHM, hem de GTSM derslerine yönelik tutum ortalama puanlarının genelinde Erciyes Üniversite'sinin başlıca farkı yaratan üniversite olduğu; farkın özellikle Atatürk Üniversitesi ve Erciyes Üniversitesi'nden kaynaklandığı; Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi'nin tutum ortalamalarında Erciyes Üniversitesi'ne göre istatistiksel bir farklılık görünmese de, ortalama puanlara bakıldığında bu iki üniversitesinin puanlarının da Erciyes Üniversitesi'nden farklılık gösterdiği; genel tutum puanlarında Atatürk Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi'nin GTHM ve GTSM derslerine karşı birbirine yakın bir tutum sergiledikleri ve GTHM derslerine karşı gösterilen tutumun GTSM derslerine gösterilen tutumdan daha olumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 26. Cinsiyetlere Göre GTHM-GTSM Derslerine Yönelik Tutumlar

Cinsiyet	N	%	GTHM Tutum Ortalama	GTSM Tutum Ortalama
Erkek	110	51.6	3.923	3.792
Kız	103	48.4	3.867	3.746
Toplam	213	100.0		

Tablo 26'da GTHM ve GTSM tutum ölçeği maddelerinin ortalama puanları incelendiğinde, erkeklerin GTHM tutum ortalama puanının 3.923 ve GTSM tutum ortalama puanının 3.792 olduğu; kızların GTHM tutum ortalama puanının 3.867 ve GTSM tutum ortalama puanının 3.746 olduğu görülmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda, öğrencilerin genelinin GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğu, ancak sıralama yapıldığında GTHM ve GTSM derslerine yönelik en yüksek tutumun erkeklerin olduğu (GTHM=3.923 ve GTSM=3.792), en düşük tutum puanının ise kızların olduğu (GTHM=3.867 ve GTSM=3.746), ayrıca GTHM derslerine yönelik tutumların GTSM'ye yönelik tutumlardan daha olumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 27. *Cinsiyetlere Göre GTHM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

GTHM Tutum Maddeleri	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
GTHM dersleri sevdiğim derslerdir.	Erkek	110	110.95	12204.5	5230.5	.292
	Kız	103	102.78	10586.5		
GTHM dersleri ilgi çekicidir.	Erkek	110	109.65	12062.0	5373.0	.489
	Kız	103	104.17	10729.0		
GTHM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	Erkek	110	109.14	12005.5	5429.5	.588
	Kız	103	104.71	10785.5		
GTHM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım.	Erkek	110	107.90	11869.5	5565.5	.814
	Kız	103	106.03	10921.5		
GTHM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım.	Erkek	110	106.01	11661.0	5556.0	.796
	Kız	103	108.06	11130.0		
Mezun olduktan sonra, GTHM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem.	Erkek	110	107.63	11839.0	5596.0	.869
	Kız	103	106.33	10952.0		
GTHM dersleri kendime olan güvenimi artırır.	Erkek	110	106.47	11712.0	5607.0	.891
	Kız	103	107.56	11079.0		
GTHM derslerinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm.	Erkek	110	109.88	12086.5	5348.5	.448
	Kız	103	103.93	10704.5		
GTHM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm.	Erkek	110	102.71	11298.5	5193.5	.279
	Kız	103	111.58	11492.5		
GTHM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir.	Erkek	110	111.15	12227.0	5208.0	.247
	Kız	103	102.56	10564.0		
GTHM dersleri olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm.	Erkek	110	108.89	11977.5	5457.5	.629
	Kız	103	104.99	10813.5		
GTHM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam.	Erkek	110	97.81	10759.5	4654.5	.019*
	Kız	103	116.81	12031.5		
GTHM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder.	Erkek	110	111.91	12310.0	5125.0	.204
	Kız	103	101.76	10481.0		
GTHM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	Erkek	110	108.15	11896.5	5538.5	.744
	Kız	103	105.77	10894.5		
GTHM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım.	Erkek	110	99.93	10992.0	4887.0	.068
	Kız	103	114.55	11799.0		
GTHM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm.	Erkek	110	114.22	12564.5	4870.5	.069
	Kız	103	99.29	10226.5		
GTHM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım.	Erkek	110	104.56	11502.0	5397.0	.519
	Kız	103	109.60	11289.0		
GTHM derslerinin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım.	Erkek	110	102.64	11290.0	5185.0	.266
	Kız	103	111.66	11501.0		
GTHM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	Erkek	110	108.94	11983.0	5452.0	.598
	Kız	103	104.93	10808.0		
GTHM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım.	Erkek	110	106.04	11664.5	5559.5	.796
	Kız	103	108.02	11126.5		
GTHM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm.	Erkek	110	99.95	10994.0	4889.0	.049*
	Kız	103	114.53	11797.0		
GTHM derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	Erkek	110	111.02	12212.5	5222.5	.299
	Kız	103	102.70	10578.5		
Boş zamanlarımda GTHM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	Erkek	110	114.16	12558.0	4877.0	.068
	Kız	103	99.35	10233.0		
GTHM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam.	Erkek	110	107.49	11824.0	5611.0	.902
	Kız	103	106.48	10967.0		

Tablo 27’de, 110 kişiden oluşan erkek ve 103 kişiden oluşan kız gruplarının tutum farklılıklarına bakıldığında sadece “GTHM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam” (*madde 12*) [$U=4654.5$, $p=0.019<0.05$] ve “GTHM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm” (*madde 21*) [$U=4889.0$, $p=0.049<0.05$] maddelerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu diğer tutum maddelerinde anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir. Sıra numaraları ortalamaları ve sıra numaraları toplamaları incelendiğinde, “GTHM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam” (*madde 12*) maddesinde erkek öğrencilerin tutum puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=97.81$ ve sıralama puanları toplamının $ST=10759.5$ ve kız öğrencilerin sıralama puanları ortalamasının $SO=116.81$ ve sıralama puanları toplamının $ST=12031.5$ olduğu ve “GTHM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm” (*madde 21*) maddesinde erkek öğrencilerin tutum puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=99.95$ ve sıralama puanları toplamının $ST=10994.0$ ve kız öğrencilerin sıralama puanları ortalamasının $SO=114.53$ ve sıralama puanları toplamının $ST=11797.0$ olduğu görülmektedir. Bunun anlamının kız öğrencilerin SO ve ST değerlerinin erkek öğrencilerden yüksek olduğu, bunun da kız öğrencilerin tutumlarının bu iki madde için erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu anlamına geldiği söylenebilir. Başka bir anlatımla tutum ölçeğindeki olumsuz maddelerden “GTHM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam” (*madde 12*) ve “GTHM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm” (*madde 21*) maddelerinde kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha olumsuz bir tutum göstermişlerdir. Kız öğrencilerin GTHM derslerinde öğrenilenlerin öğretmenlik mesleğinde gerekli olmadığına ve bu derslerde zamanlarının boşa harcandığına inandıkları ve bu inançlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 28. *Cinsiyetlere Göre GTSM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

GTSM Tutum Maddeleri	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
GTSM dersleri sevdiğim derslerdir.	Erkek	110	114.55	12600.5	4834.5	.047*
	Kız	103	98.94	10190.5		
GTSM dersleri ilgi çekicidir.	Erkek	110	111.20	12232.0	5203.0	.275
	Kız	103	102.51	10559.0		
GTSM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	Erkek	110	113.30	12463.0	4972.0	.114
	Kız	103	100.27	10328.0		
GTSM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım.	Erkek	110	110.07	12108.0	5327.0	.426
	Kız	103	103.72	10683.0		
GTSM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım.	Erkek	110	108.51	11936.0	5499.0	.698
	Kız	103	105.39	10855.0		
Mezun olduktan sonra, GTSM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem.	Erkek	110	109.35	12028.5	5406.5	.549
	Kız	103	104.49	10762.5		
GTSM dersleri kendime olan güvenimi artırır.	Erkek	110	107.35	11808.0	5627.0	.930
	Kız	103	106.63	10983.0		
GTSM derslerinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm.	Erkek	110	105.51	11606.5	5501.5	.697
	Kız	103	108.59	11184.5		

Tablo 28. (Devamı)

GTSM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm.	Erkek	110	103.23	11355.0		
GTSM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir.	Kız	103	111.03	11436.0	5250.0	.342
GTSM dersleri olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm.	Erkek	110	110.91	12200.5	5234.5	.281
GTSM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam.	Kız	103	102.82	10590.5		
GTSM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder.	Erkek	110	105.02	11552.5	5447.5	.612
GTSM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	Kız	103	109.11	11238.5		
GTSM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım.	Erkek	110	103.80	11418.0	5313.0	.420
GTSM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm.	Kız	103	110.42	11373.0		
GTSM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım.	Erkek	110	105.39	11593.0	5488.0	.679
GTSM derslerinin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım.	Kız	103	108.72	11198.0		
GTSM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	Erkek	110	107.65	11841.0	5594.0	.862
GTSM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım.	Kız	103	106.31	10950.0		
GTSM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm.	Erkek	110	101.70	11187.0	5082.0	.178
GTSM derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	Kız	103	112.66	11604.0		
Boş zamanlarımda GTSM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	Erkek	110	109.33	12026.5	5408.5	.555
GTSM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam.	Kız	103	104.51	10764.5		
	Erkek	110	107.63	11839.0	5596.0	.868
	Kız	103	106.33	10952.0		
	Erkek	110	106.70	11737.0	5632.0	.940
	Kız	103	107.32	11054.0		
	Erkek	110	108.96	11986.0	5449.0	.602
	Kız	103	104.90	10805.0		
	Erkek	110	104.44	11488.0	5383.0	.489
	Kız	103	109.74	11303.0		
	Erkek	110	100.70	11076.5	4971.5	.091
	Kız	103	113.73	11714.5		
	Erkek	110	111.48	12263.0	5172.0	.255
	Kız	103	102.21	10528.0		
	Erkek	110	114.74	12621.0	4814.0	.050*
	Kız	103	98.74	10170.0		
	Erkek	110	107.11	11782.5	5652.5	.977
	Kız	103	106.88	11008.5		

Tablo 28’de, 110 kişiden oluşan erkek ve 103 kişiden oluşan kız gruplarının tutum farklılıklarına bakıldığında sadece “GTSM dersleri sevdiğim derslerdir” (**madde 1**) [$U=4834.5$, $p=0.047<0.05$] ve “Boş zamanlarımda GTSM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim” (**madde 23**) [$U=4814.0$, $p=0.050=0.05$] maddelerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu diğer tutum maddelerinde anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir. Sıra numaraları ortalamaları ve sıra numaraları toplamaları incelendiğinde, “GTSM dersleri sevdiğim derslerdir” (**madde 1**) maddesinde erkek öğrencilerin tutum puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=114.55$ ve sıralama puanları toplamının $ST=12600.5$ ve kız öğrencilerin sıralama puanları ortalamasının $SO=98.94$ ve sıralama puanları toplamının $ST=10190.5$ olduğu ve “Boş zamanlarımda GTSM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim” (**madde 23**) maddesinde erkek öğrencilerin tutum puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=114.74$ ve sıralama puanları toplamının $ST=12621.0$ ve kız öğrencilerin sıralama puanları ortalamasının $SO=98.74$ ve sıralama puanları toplamının $ST=10170.0$ olduğu görülmektedir. Bunun anlamının erkek öğrencilerin SO ve ST değerlerinin kız öğrencilerden yüksek olduğu, bunun da erkek öğrencilerin tutumlarının bu iki madde için kız

öğrencilere göre daha yüksek olduğu anlamına geldiği söylenebilir. Başka bir anlatımla tutum ölçeğindeki olumlu maddelerden “GTSM dersleri sevdiğim derslerdir” (*madde 1*) ve “Boş zamanlarımda GTSM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim” (*madde 23*) maddelerinde erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha olumlu bir tutum göstermişlerdir. Erkek öğrencilerin GTSM derslerini sevdikleri ve boş zamanlarında bu derslerde öğrendiği eserleri icra ettikleri ve bu tutumların kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTHM ve GTSM tutum maddelerinin ortalama puanlarının farklılığına yönelik olarak yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları Tablo 29’da gösterilmiştir.

Tablo 29. *Cinsiyetlere Göre GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puanı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

GTHM-GTSM Tutum Ortalama	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
GTHM Tutum Ortalama	Erkek	110	108.93	11982.5	5452.5	.636
	Kız	103	104.94	10808.5		
GTSM Tutum Ortalama	Erkek	110	108.82	11970.5	5464.5	.655
	Kız	103	105.05	10820.5		

Tablo 29’da, 110 kişiden oluşan erkek ve 103 kişiden oluşan kız gruplarının tutum ortalama puanları bazında tutum farklılıklarına bakıldığında GTHM Tutum Ortalama [U=5452.5, p=0.636>0.05] ve GTSM Tutum Ortalama [U=5464.5, p=0.655>0.05] puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Sıra numaraları ortalamaları ve sıra numaraları toplamaları incelendiğinde, erkek öğrencilerin GTHM Tutum Ortalama puanlarının sıralama puanları ortalamasının SO=108.93 ve sıralama puanları toplamının ST=11982.5 ve kız öğrencilerin GTHM Tutum Ortalama puanlarının sıralama puanları ortalamasının SO=104.94 ve sıralama puanları toplamının ST=10808.5 olduğu ve erkek öğrencilerin GTSM Tutum Ortalama puanlarının sıralama puanları ortalamasının SO=108.82 ve sıralama puanları toplamının ST=11970.5 ve kız öğrencilerin GTSM Tutum Ortalama puanlarının sıralama puanları ortalamasının SO=105.05 ve sıralama puanları toplamının ST=10820.5 olduğu görülmektedir. Bunun anlamının erkek ve kız öğrencilerin SO ve ST değerlerinin birbirine çok yakın olduğu, bunun da erkek ve kız öğrencilerin tutumlarının genel anlamda farklılık göstermediği anlamına geldiği söylenebilir. Başka bir anlatımla tek tek madde bazında tutumlar cinsiyet faktörüne göre çok ufak farklılıklar gösterse de, tutum ölçeğindeki maddelerin geneli açısından GTHM ve GTSM derslerine karşı tutumların cinsiyete göre değişmediği söylenebilir.

Tablo 30. Sınıf Seviyesine Göre GTHM-GTSM Derslerine Yönelik Tutumlar

Sınıf	N	%	GTHM Tutum Ortalama	GTSM Tutum Ortalama
3	99	46.5	3.824	3.706
4	114	53.5	3.958	3.825
Toplam	213	100.0		

Tablo 30’da, GTHM ve GTSM tutum ölçeği maddelerinin ortalama puanları incelendiğinde, 3. sınıfların GTHM Tutum Ortalama puanının 3.824 ve GTSM Tutum Ortalama puanının 3.706 olduğu; 4. sınıfların GTHM Tutum Ortalama puanının 3.958 ve GTSM Tutum Ortalama puanının 3.825 olduğu görülmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda, öğrencilerin genelinin GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğu, ancak sıralama yapıldığında GTHM ve GTSM derslerine yönelik en yüksek tutumun 4. sınıflarda olduğu (GTHM=3.958 ve GTSM=3.825). 3. sınıflarda tutum puanının ise daha düşük olduğu (GTHM=3.824 ve GTSM=3.706), ayrıca GTHM derslerine yönelik tutumların GTSM’ye yönelik tutumlardan daha olumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 31. Sınıf Seviyesine Göre GTHM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

GTHM Tutum Maddeleri	Sınıf	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
GTHM dersleri sevdiğim derslerdir.	3	99	105.16	10411.0	5461.0	.658
	4	114	108.60	12380.0		
GTHM dersleri ilgi çekicidir.	3	99	108.05	10697.0	5539.0	.805
	4	114	106.09	12094.0		
GTHM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	3	99	108.28	10720.0	5516.0	.770
	4	114	105.89	12071.0		
GTHM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım.	3	99	106.57	10550.5	5600.5	.920
	4	114	107.37	12240.5		
GTHM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım.	3	99	108.35	10727.0	5509.0	.750
	4	114	105.82	12064.0		
Mezun olduktan sonra, GTHM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem.	3	99	100.42	9942.0	4992.0	.119
	4	114	112.71	12849.0		
GTHM dersleri kendime olan güvenimi artırır.	3	99	103.74	10270.5	5320.5	.444
	4	114	109.83	12520.5		
GTHM derslerinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm.	3	99	105.43	10438.0	5488.0	.710
	4	114	108.36	12353.0		
GTHM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm.	3	99	103.53	10249.0	5299.0	.429
	4	114	110.02	12542.0		
GTHM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir.	3	99	97.12	9614.5	4664.5	.013*
	4	114	115.58	13176.5		
GTHM dersleri olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm.	3	99	101.19	10018.0	5068.0	.180
	4	114	112.04	12773.0		
GTHM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam.	3	99	108.83	10774.0	5462.0	.673
	4	114	105.41	12017.0		
GTHM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder.	3	99	102.52	10149.0	5199.0	.295
	4	114	110.89	12642.0		
GTHM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	3	99	102.27	10124.5	5174.5	.226
	4	114	111.11	12666.5		
GTHM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım.	3	99	105.20	10415.0	5465.0	.675
	4	114	108.56	12376.0		

Tablo 31. (Devamı)

GTHM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm.	3	99	100.50	9949.5	4999.5	.140
GTHM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım.	4	114	112.64	12841.5	5380.5	.527
GTHM derslerinin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım.	3	99	104.35	10330.5		
GTHM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	4	114	109.30	12460.5	5617.5	.953
GTHM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım.	3	99	107.26	10618.5		
GTHM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm.	4	114	106.78	12172.5	5131.0	.204
GTHM derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	3	99	101.83	10081.0		
Boş zamanlarımda GTHM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	4	114	111.49	12710.0	4724.0	.024*
GTHM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam.	3	99	97.72	9674.0		
	4	114	115.06	13117.0	4858.5	.046*
	3	99	99.08	9808.5		
	4	114	113.88	12982.5	5059.5	.170
	3	99	101.11	10009.5		
	4	114	112.12	12781.5	5532.0	.797
	3	99	108.12	10704.0		
	4	114	106.03	12087.0		
	3	99	98.17	9719.0		
	4	114	114.67	13072.0	4769.0	.046*

Tablo 31’de, 99 kişiden oluşan 3. sınıf ve 114 kişiden oluşan 4. sınıfların tutum farklılıklarına bakıldığında “GTHM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir” (*madde 10*) [$U=4664.5$, $p=0.013<0.05$]. “GTHM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım” (*madde 20*) [$U=4724.0$, $p=0.024<0.05$]. “GTHM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm” (*madde 21*) [$U=4858.5$, $p=0.046<0.05$] ve “GTHM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam” (*madde 24*) [$U=4769.0$, $p=0.046<0.05$] maddelerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu diğer tutum maddelerinde anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir. Sıra numaraları ortalamaları ve sıra numaraları toplamaları incelendiğinde, “GTHM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir” (*madde 10*) maddesinde 3. sınıfların tutum puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=97.12$ ve sıralama puanları toplamının $ST=9614.5$ ve 4. sınıfların sıralama puanları ortalamasının $SO=115.58$ ve sıralama puanları toplamının $ST=13176.5$ olduğu; “GTHM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım” (*madde 20*) maddesinde 3. sınıfların tutum puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=97.72$ ve sıralama puanları toplamının $ST=9674.0$ ve 4. sınıfların sıralama puanları ortalamasının $SO=115.06$ ve sıralama puanları toplamının $ST=13117.0$ olduğu; “GTHM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm” (*madde 21*) maddesinde 3. sınıfların tutum puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=99.08$ ve sıralama puanları toplamının $ST=9808.5$ ve 4. sınıfların sıralama puanları ortalamasının $SO=113.88$ ve sıralama puanları toplamının $ST=12982.5$ olduğu ve “GTHM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam” (*madde 24*) maddesinde 3. sınıfların tutum puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=98.17$ ve sıralama puanları toplamının $ST=9719.0$ ve 4. sınıfların sıralama puanları ortalamasının $SO=114.67$ ve sıralama puanları toplamının $ST=13072.0$ olduğu görülmektedir. Bunun anlamının 4. sınıfların SO ve ST değerlerinin 3. sınıflarinkinden yüksek olduğu, bunun da 4. sınıfların tutumlarının 3. sınıflara

göre daha yüksek olduğu anlamına geldiği söylenebilir. Başka bir anlatımla tutum ölçeğindeki olumlu maddelerden “GTHM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir” (*madde 10*) ve “GTHM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılımım” (*madde 20*) maddelerinde 4. sınıf öğrencilerinin GTHM derslerini kültürümüzün önemli bir unsuru olarak gördükleri ve bu derslerin etkinliklerine severek katıldıkları yönündeki tutumlarının 3. sınıf öğrencilerine göre daha olumlu olduğu; tutum ölçeğindeki olumsuz maddelerden “GTHM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm” (*madde 21*) ve “GTHM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam” (*madde 24*) maddelerinde ise 4. sınıf öğrencilerinin GTHM derslerinde zamanlarının boşa harcandığı ve bu derslerin kuramsal bölümünden hoşlanmadıkları yönündeki tutumlarının 3. sınıf öğrencilerine göre daha olumsuz olduğu söylenebilir.

Tablo 32. *Sınıf Seviyesine Göre GTSM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

GTSM Tutum Maddeleri	Sınıf	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
GTSM dersleri sevdiğim derslerdir.	3	99	106.55	10548.5	5598.5	.915
	4	114	107.39	12242.5		
GTSM dersleri ilgi çekicidir.	3	99	109.35	10826.0	5410.0	.581
	4	114	104.96	11965.0		
GTSM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	3	99	107.42	10635.0	5601.0	.924
	4	114	106.63	12156.0		
GTSM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım.	3	99	108.17	10709.0	5527.0	.784
	4	114	105.98	12082.0		
GTSM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım.	3	99	108.13	10704.5	5531.5	.794
	4	114	106.02	12086.5		
Mezun olduktan sonra, GTSM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem.	3	99	99.65	9865.5	4915.5	.091
	4	114	113.38	12925.5		
GTSM dersleri kendime olan güvenimi artırır.	3	99	108.36	10728.0	5508.0	.753
	4	114	105.82	12063.0		
GTSM derslerinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm.	3	99	108.15	10707.0	5529.0	.786
	4	114	106.00	12084.0		
GTSM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm.	3	99	97.85	9687.0	4737.0	.038*
	4	114	114.95	13104.0		
GTSM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir.	3	99	101.67	10065.0	5115.0	.185
	4	114	111.63	12726.0		
GTSM dersleri olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm.	3	99	106.13	10507.0	5557.0	.841
	4	114	107.75	12284.0		
GTSM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam.	3	99	100.84	9983.5	5033.5	.162
	4	114	112.35	12807.5		
GTSM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder.	3	99	106.88	10581.0	5631.0	.978
	4	114	107.11	12210.0		
GTSM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	3	99	106.39	10532.5	5582.5	.882
	4	114	107.53	12258.5		
GTSM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım.	3	99	99.68	9868.0	4918.0	.093
	4	114	113.36	12923.0		
GTSM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm.	3	99	104.86	10381.5	5431.5	.626
	4	114	108.86	12409.5		
GTSM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım.	3	99	110.72	10961.0	5275.0	.376
	4	114	103.77	11830.0		
GTSM derslerinin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım.	3	99	103.18	10214.5	5264.5	.386
	4	114	110.32	12576.5		

Tablo 32. (Devamı)

GTSM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	3	99	101.33	10031.5	5081.5	.175
GTSM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım.	4	114	111.93	12759.5	5093.0	.177
GTSM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm.	3	99	101.44	10043.0	4846.0	.051
GTSM derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	4	114	111.82	12748.0	5194.0	.299
Boş zamanlarımda GTSM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	3	99	98.95	9796.0	5097.5	.208
GTSM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam.	4	114	113.99	12995.0	5296.0	.428
	3	99	102.46	10144.0		
	4	114	110.94	12647.0		
	3	99	112.51	11138.5		
	4	114	102.21	11652.5		
	3	99	103.49	10246.0		
	4	114	110.04	12545.0		

Tablo 32’de, 99 kişiden oluşan 3. sınıf ve 114 kişiden oluşan 4. sınıfların tutum farklılıklarına bakıldığında sadece “GTSM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm” (**madde 9**) [$U=4737.0$, $p=0.038<0.05$] maddesinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu diğer tutum maddelerinde anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir. Sıra numaraları ortalamaları ve sıra numaraları toplamaları incelendiğinde, “GTSM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm” (**madde 9**) maddesinde 3. sınıfların tutum puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=97.85$ ve sıralama puanları toplamının $ST=9687.0$ ve 4. sınıfların sıralama puanları ortalamasının $SO=114.95$ ve sıralama puanları toplamının $ST=13104.0$ olduğu görülmektedir. Bu sonucun 4. sınıfların SO ve ST değerlerinin 3. sınıflarinkinden yüksek olduğu, bunun da 4. sınıfların tutumlarının 3. sınıflara göre daha yüksek olduğu anlamına geldiği söylenebilir. Başka bir anlatımla tutum ölçeğindeki olumsuz maddelerden “GTSM derslerinde öğrendiklerimin, uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm” (**madde 9**) maddesinde 4. sınıf öğrencilerinin GTSM derslerinde öğrendiklerini uygulamaya dökemeyeceği yönündeki tutumlarının 3. sınıf öğrencilerine göre daha olumsuz olduğu söylenebilir.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTHM ve GTSM tutum maddelerinin ortalama puanlarının farklılığına yönelik olarak yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları Tablo 33’te gösterilmiştir.

Tablo 33. Sınıf Seviyesine Göre GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puanı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

GTM Tutum Ortalama	Sınıf	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
GTHM Tutum Ortalama	3	99	101.01	9999.5	5049.5	.186
	4	114	112.21	12791.5		
GTSM Tutum Ortalama	3	99	101.67	10065.5	5115.5	.240
	4	114	111.63	12725.5		

Tablo 33’te, 99 kişiden oluşan 3. sınıf ve 114 kişiden oluşan 4. sınıf öğrencilerinin tutum ortalama puanları bazında tutum farklılıklarına bakıldığında GTHM tutum ortalama

[$U=5049.5$, $p=0.186>0.05$] ve GTSM tutum ortalama [$U=5115.5$, $p=0.240>0.05$] puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Sıra numaraları ortalamaları ve sıra numaraları toplamaları incelendiğinde, 3. sınıf öğrencilerinin GTHM tutum ortalama puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=101.01$ ve sıralama puanları toplamının $ST=9999.5$ ve 4. sınıf öğrencilerinin GTHM tutum ortalama puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=112.21$ ve sıralama puanları toplamının $ST=12791.5$ olduğu ve 3. sınıf öğrencilerinin GTSM tutum ortalama puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=101.67$ ve sıralama puanları toplamının $ST=10065.5$ ve 4. sınıf öğrencilerinin GTSM tutum ortalama puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=111.63$ ve sıralama puanları toplamının $ST=12725.5$ olduğu görülmektedir. Bunun anlamının 3. sınıf ve 4. sınıf öğrencilerinin SO ve ST değerlerinin birbirine çok yakın olduğu, bunun da 3. sınıf ve 4. sınıf öğrencilerinin tutumlarının genel anlamda farklılık göstermediği anlamına geldiği söylenebilir. Başka bir anlatımla tek tek madde bazında tutumlar sınıf faktörüne göre çok ufak farklılıklar gösterse de, tutum ölçeğindeki maddelerin geneli açısından GTHM ve GTSM derslerine karşı tutumların sınıf düzeyine göre değişmediği söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgular.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutum farklılıkları Tablo 34, Tablo 35, Tablo 36 ve Tablo 37’de verilmiştir.

Tablo 34. *GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları*

GTM Tutum Maddeleri	GTHM-GTSM	N	$\bar{x}$	ss	Min.	Max.
GTM dersleri sevdiğim derslerdir.	GTHM	213	4.03286	1.083256	1.000	5.000
	GTSM	213	4.10798	1.005917	1.000	5.000
GTM dersleri ilgi çekicidir.	GTHM	213	4.01878	1.107276	1.000	5.000
	GTSM	213	3.97653	1.006776	1.000	5.000
GTM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	GTHM	213	3.57277	1.277752	1.000	5.000
	GTSM	213	3.09390	1.460360	1.000	5.000
GTM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım.	GTHM	213	3.93427	1.011910	1.000	5.000
	GTSM	213	3.89671	.955934	1.000	5.000
GTM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım.	GTHM	213	3.96714	1.043330	1.000	5.000
	GTSM	213	3.84977	1.044285	1.000	5.000
Mezun olduktan sonra, GTM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem.	GTHM	213	3.96244	1.316978	1.000	5.000
	GTSM	213	3.64319	1.435537	1.000	5.000
GTM dersleri kendime olan güvenimi artırır.	GTHM	213	3.87324	1.085013	1.000	5.000
	GTSM	213	3.82160	1.097211	1.000	5.000
GTM’de öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm.	GTHM	213	4.07512	1.056869	1.000	5.000
	GTSM	213	4.03286	.977989	1.000	5.000
GTM’de öğrendiklerimin, beklentilerimi karşılamayacağını düşünürüm.	GTHM	213	3.58685	1.262005	1.000	5.000
	GTSM	213	3.42254	1.390622	1.000	5.000

Tablo 34. (Devamı)

GTM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir.	GTHM	213	4.34742	1.028580	1.000	5.000
	GTSM	213	4.30986	1.040567	1.000	5.000
GTM'siz tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm.	GTHM	213	3.81221	1.259845	1.000	5.000
	GTSM	213	3.81690	1.262409	1.000	5.000
GTM'de öğrendiklerimin öğretmenlikte gerekli olacağına inanmam.	GTHM	213	3.65728	1.472998	1.000	5.000
	GTSM	213	3.36150	1.512783	1.000	5.000
GTM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder.	GTHM	213	3.76995	1.085339	1.000	5.000
	GTSM	213	3.72300	1.150589	1.000	5.000
GTM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	GTHM	213	4.38028	1.028365	1.000	5.000
	GTSM	213	4.25352	1.028623	1.000	5.000
GTM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım.	GTHM	213	3.86385	1.283148	1.000	5.000
	GTSM	213	3.59624	1.402957	1.000	5.000
GTM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm.	GTHM	213	3.38498	1.170454	1.000	5.000
	GTSM	213	3.26761	1.156904	1.000	5.000
GTM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım.	GTHM	213	4.17840	.998160	1.000	5.000
	GTSM	213	4.15493	1.041333	1.000	5.000
GTM'nin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım.	GTHM	213	3.67606	1.300667	1.000	5.000
	GTSM	213	3.36150	1.379028	1.000	5.000
GTM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	GTHM	213	4.26761	1.050037	1.000	5.000
	GTSM	213	4.15023	1.075439	1.000	5.000
GTM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım.	GTHM	213	4.24883	.999557	1.000	5.000
	GTSM	213	4.23474	1.051196	1.000	5.000
GTM derslerinde zamanımın boşa harcadığını düşünürüm.	GTHM	213	4.22066	1.194779	1.000	5.000
	GTSM	213	3.90141	1.461664	1.000	5.000
GTM derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	GTHM	213	3.77465	1.399432	1.000	5.000
	GTSM	213	3.56338	1.424838	1.000	5.000
Boş zamanlarımda GTM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	GTHM	213	3.69484	1.171929	1.000	5.000
	GTSM	213	3.61033	1.198775	1.000	5.000
GTM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam.	GTHM	213	3.19718	1.359312	1.000	5.000
	GTSM	213	3.18310	1.393819	1.000	5.000

Tablo 35. GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

GTM Tutum Maddeleri	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p
GTM dersleri sevdiğim derslerdir.	Negatif Sıra	41	42.56	1745.00	-.746	.455
	Pozitif Sıra	46	45.28	2083.00		
	Eşit Sıra	126				
GTM dersleri ilgi çekicidir.	Negatif Sıra	50	39.14	1957.00	-.803	.422
	Pozitif Sıra	34	47.44	1613.00		
	Eşit Sıra	129				
GTM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	Negatif Sıra	76	53.50	4066.00	-4.424	.000*
	Pozitif Sıra	28	49.79	1394.00		
	Eşit Sıra	109				
GTM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım.	Negatif Sıra	55	47.58	2617.00	-.526	.599
	Pozitif Sıra	44	53.02	2333.00		
	Eşit Sıra	114				
GTM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım.	Negatif Sıra	54	46.09	2489.00	-1.631	.103
	Pozitif Sıra	37	45.86	1697.00		
	Eşit Sıra	122				
Mezun olduktan sonra, GTM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem.	Negatif Sıra	53	44.25	2345.50	-3.017	.003*
	Pozitif Sıra	29	36.47	1057.50		
	Eşit Sıra	131				
GTM dersleri kendime olan güvenimi artırır.	Negatif Sıra	47	40.62	1909.00	-.998	.318
	Pozitif Sıra	35	42.69	1494.00		
	Eşit Sıra	131				
GTM'de öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm.	Negatif Sıra	40	32.54	1301.50	-1.507	.290
	Pozitif Sıra	27	36.17	976.50		
	Eşit Sıra	146				

Tablo 35. (Devamı)

GTM’de öğrendiklerimin, beklentilerimi karşılamayacağını düşünürüm.	Negatif Sıra	45	44.18	1988.00		
	Pozitif Sıra	36	37.03	1333.00	-1.582	.114
	Eşit Sıra	132				
GTM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir.	Negatif Sıra	38	32.54	1236.50		
	Pozitif Sıra	29	35.91	1041.50	-.630	.528
	Eşit Sıra	146				
GTM’siz tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm.	Negatif Sıra	31	34.90	1082.00		
	Pozitif Sıra	35	32.26	1129.00	-.156	.876
	Eşit Sıra	147				
GTM’de öğrendiklerimin öğretmenlikte gerekli olacağına inanmam.	Negatif Sıra	46	41.42	1905.50		
	Pozitif Sıra	27	29.46	795.50	-3.106	.002*
	Eşit Sıra	140				
GTM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder.	Negatif Sıra	41	42.90	1759.00		
	Pozitif Sıra	39	37.97	1481.00	-.694	.488
	Eşit Sıra	133				
GTM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	Negatif Sıra	41	49.01	1189.50		
	Pozitif Sıra	19	33.71	640.50	-2.106	.035*
	Eşit Sıra	153				
GTM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım.	Negatif Sıra	50	44.39	2219.50		
	Pozitif Sıra	31	35.53	1101.50	-2.667	.007*
	Eşit Sıra	132				
GTM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm.	Negatif Sıra	50	43.64	2182.00		
	Pozitif Sıra	35	42.09	1473.00	-1.623	.105
	Eşit Sıra	128				
GTM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım.	Negatif Sıra	42	45.43	1908.00		
	Pozitif Sıra	43	40.63	1747.00	-.373	.709
	Eşit Sıra	128				
GTM’nin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım.	Negatif Sıra	45	41.97	1888.50		
	Pozitif Sıra	27	27.39	739.50	-3.273	.001*
	Eşit Sıra	141				
GTM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	Negatif Sıra	45	40.92	1841.50		
	Pozitif Sıra	32	36.30	1161.50		
	Eşit Sıra	136			-1.805	.071
GTM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) severek katılırım.	Negatif Sıra	34	37.69	1281.50	-.021	.983
	Pozitif Sıra	37	34.45	1274.50		
	Eşit Sıra	142				
GTM derslerinde zamanımın boşa harcandığını düşünürüm.	Negatif Sıra	44	33.90	1491.50		
	Pozitif Sıra	19	27.61	524.50	-3.344	.001*
	Eşit Sıra	150				
GTM derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	Negatif Sıra	43	36.36	1563.50		
	Pozitif Sıra	25	31.30	782.50	-2.415	.016*
	Eşit Sıra	145				
Boş zamanlarımda GTM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	Negatif Sıra	49	40.36	1977.50		
	Pozitif Sıra	35	45.50	1592.50	-.879	.379
	Eşit Sıra	129				
GTM derslerinin kuramsal bölümünden hoşlanmam.	Negatif Sıra	40	36.73	1469.00		
	Pozitif Sıra	36	40.47	1457.00	-.032	.975
	Eşit Sıra	137				

Tablo 34 ve Tablo 35’te görüldüğü gibi farklılık gösteren “GTM derslerine çalışmak sıkıcıdır” (*madde* 3) (GTHM $\bar{x}$ =3.57277 ve GTSM $\bar{x}$ =3.09390), “Mezun olduktan sonra GTM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem” (*madde* 6) (GTHM $\bar{x}$ =3.96244 ve GTSM $\bar{x}$ =3.64319), “GTM’de öğrendiklerimin öğretmenlikte gerekli olacağına inanmam” (*madde* 12) (GTHM $\bar{x}$ =3.65728 ve GTSM $\bar{x}$ =3.36150), “GTM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir” (*madde* 14) (GTHM $\bar{x}$ =4.38028 ve GTSM $\bar{x}$ =4.25352), “GTM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım” (*madde* 15) (GTHM $\bar{x}$ =3.86385 ve GTSM $\bar{x}$ =3.59624),

“GTM”nin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım” (**madde 18**) (GTHM $\bar{x}$ =3.67606 ve GTSM $\bar{x}$ =3.36150), “GTM derslerinde zamanımın boşa harcadığını düşünürüm” (**madde 21**) (GTHM $\bar{x}$ =4.22066 ve GTSM $\bar{x}$ =3.90141) ve “GTM derslerine mecbur olduğum için çalışırım” (**madde 22**) (GTHM $\bar{x}$ =3.77465 ve GTSM $\bar{x}$ =3.56338) maddelerinde öğrencilerin GTSM tutum ortalamaları GTHM tutum ortalamalarına göre düşüktür. Puanlar GTHM ve GTSM’de minimum 1 maksimum 5 aralığında dağılım göstermektedir.

213 kişiden oluşan öğrenci grubunun farklılık gösteren **madde 3**, **madde 6**, **madde 12**, **madde 14**, **madde 15**, **madde 18**, **madde 21** ve **madde 22**’deki Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre (**madde 3** NS=76, **madde 3** PS=28, **madde 3** ES=109; **madde 6** NS=53, **madde 6** PS=29, **madde 6** ES=131; **madde 12** NS=46, **madde 12** PS=27, **madde 12** ES=140; **madde 14** NS=41, **madde 14** PS=19, **madde 14** ES=153; **madde 15** NS=50, **madde 15** PS=31, **madde 15** ES=132; **madde 18** NS=45, **madde 18** PS=32, **madde 18** ES=136; **madde 21** NS=44, **madde 21** PS=19, **madde 21** ES=150 ve **madde 22** NS=43, **madde 22** PS=25, **madde 22** ES=145) negatif sıralara (GTHM puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (GTSM puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (GTHM ve GTSM puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında GTHM puanı yüksek olan öğrenci sayısının GTSM puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha yüksek olduğu görülmektedir. GTHM ve GTSM Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (GTHM **madde 3** SO=53.50 ve GTSM **madde 3** SO=49.79, GTHM **madde 3** ST=4066.00 ve GTSM **madde 3** ST=1394.00; GTHM **madde 6** SO=44.25 ve GTSM **madde 6** SO=36.47, GTHM **madde 6** ST=2345.50 ve GTSM **madde 6** ST=1057.50; GTHM **madde 12** SO=41.42 ve GTSM **madde 12** SO=29.46, GTHM **madde 12** ST=1905.50 ve GTSM **madde 12** ST=795.50; GTHM **madde 14** SO=49.01 ve GTSM **madde 14** SO=33.71, GTHM **madde 14** ST=1189.50 ve GTSM **madde 14** ST=640.50; GTHM **madde 15** SO=44.39 ve GTSM **madde 15** SO=35.53, GTHM **madde 15** ST=2219.50 ve GTSM **madde 15** ST=1101.50; GTHM **madde 18** SO=41.97 ve GTSM **madde 18** SO=27.39, GTHM **madde 18** ST=1888.50 ve GTSM **madde 18** ST=739.50; GTHM **madde 21** SO=33.90 ve GTSM **madde 21** SO=27.61, GTHM **madde 21** ST=1491.50 ve GTSM **madde 21** ST=524.50 ve GTHM **madde 22** SO=36.36 ve GTSM **madde 22** SO=31.30, GTHM **madde 22** ST=1563.50 ve GTSM **madde 22** ST=782.50) GTSM’ye göre GTHM lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise öğrencilerin GTHM ve GTSM tutumları arasında GTSM’ye göre GTHM tutumları lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($[Z_{\text{madde 3}}=-4.424, p=0.000<0.05]$; $[Z_{\text{madde 6}}=-3.017, p=0.003<0.05]$; $[Z_{\text{madde 12}}=-3.106, p=0.002<0.05]$; $[Z_{\text{madde 14}}=-2.106, p=0.035<0.05]$; $[Z_{\text{madde 15}}=-2.667, p=0.007<0.05]$; $[Z_{\text{madde 18}}=-2.106, p=0.035<0.05]$; $[Z_{\text{madde 21}}=-3.106, p=0.002<0.05]$; $[Z_{\text{madde 22}}=-3.106, p=0.002<0.05]$).

$_{18}=-3.273$, $p=0.001<0.05$]; [$Z_{madde\ 21}=-3.344$, $p=0.001<0.05$] ve [$Z_{madde\ 22}=-2.415$, $p=0.016<0.05$]). Başka bir anlatımla, tutum ölçeğinde farklılık gösteren olumsuz maddelerden **madde 3**, **madde 6**, **madde 12**, **madde 15**, **madde 18** **madde 21** ve **madde 22**'de öğrenciler GTSM derslerine göre GTHM derslerinde daha olumsuz bir tutum sergilemişlerdir. Farklılık gösteren olumlu maddelerden **madde 14**'te ise GTSM derslerine göre GTHM derslerinde daha olumlu bir tutum sergilemişlerdir.

Tablo 36. *GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puanları Farklılığına Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları*

GTM Tutum	N	$\bar{x}$	ss	Min.	Max.
GTHM Tutum Ortalama	213	3.89574	.648757	1.208	5.000
GTSM Tutum Ortalama	213	3.76976	.623788	1.208	4.958

Tablo 37. *GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puanları Farklılığına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları*

GTM Tutum	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p
GTHM-GTSM Tutum Ortalama	Negatif Sıra	112	104.45	11698.50	-3.774	.000*
	Pozitif Sıra	76	79.84	6067.50		
	Eşit Sıra	25				

Tablo 36 ve Tablo 37'de görüldüğü gibi öğrencilerin GTSM tutum ortalamaları GTHM tutum ortalamalarına göre düşüktür. Puanlar GTHM'de minimum 1.208 maksimum 5 aralığında ve GTSM'de minimum 1.208 maksimum 4.958 aralığında dağılım göstermektedir.

213 kişiden oluşan öğrenci grubunun GTHM ve GTSM tutum ortalamalarının Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre NS=112, PS=76 ve ES=25 şeklindedir. Negatif sıralara (GTHM puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (GTSM puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (GTHM ve GTSM puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında GTHM puanı yüksek olan öğrenci sayısının GTSM puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha fazla olduğu görülmektedir. GTHM ve GTSM tutum ortalama puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (GTHM Tutum Ortalama SO=104.45, GTHM Tutum Ortalama ST=11698.50 ve GTSM Tutum Ortalama SO=79.84, GTSM Tutum Ortalama ST=6067.50) GTSM'ye göre GTHM lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise öğrencilerin GTHM ve GTSM tutumlar ortalama puanları arasında GTSM'ye göre GTHM tutumları lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($[Z=-3.774$, $p=0.000<0.05)$). Başka bir anlatımla, tutum ölçeğinin genelinde öğrenciler GTSM derslerine göre GTHM derslerinde daha yüksek bir tutum sergilemişlerdir.

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin bulgular

Çalışma grubunda yer alan GSF öğrencilerinin GTM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarının üniversite, cinsiyet, sınıf değişkenlerine göre düzeyleri ve aralarındaki anlam farklılıkları Tablo 38, Tablo 39, Tablo 40, Tablo 41, Tablo 42, Tablo 43, Tablo 44, Tablo 45, Tablo 46, Tablo 47, Tablo 48, Tablo 49, Tablo 50, Tablo 51 ve Tablo 52’de incelenmiştir.

Tablo 38. Üniversitelere Göre GTHM-GTSM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algıları

Üniversite	N	%	GTHM Öz-yeterlik Ortalama	GTSM Öz-yeterlik Ortalama
Atatürk Ün.	73	34.3	4.025	3.901
Hacı Bektaş Veli Ün.	52	24.4	3.500	3.530
Cumhuriyet Ün.	46	21.6	3.711	3.641
Erciyes Ün.	42	19.7	3.781	3.660
Toplam	213	100.0		

Tablo 38’de, GTHM ve GTSM Öz-yeterlik Algısı Ölçeği maddelerinin ortalama puanları incelendiğinde. Atatürk Üniversitesi’nin GTHM Öz-yeterlik Algısı Ortalama puanının 4.025 ve GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama puanının 3.901 olduğu; Hacı Bektaş Veli Üniversitesi’nin GTHM Öz-yeterlik Algısı Ortalama puanının 3.500 ve GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama puanının 3.530 olduğu; Cumhuriyet Üniversitesi’nin GTHM Öz-yeterlik Algısı Ortalama puanının 3.711 ve GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama puanının 3.641 olduğu ve Erciyes Üniversitesi’nin GTHM Öz-yeterlik Algısı Ortalama puanının 3.781 ve GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama puanının 3.660 olduğu görülmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda, üniversitelerin genelinde GTHM ve GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarının yüksek düzeyde olduğu, ancak sıralama yapıldığında GTHM ve GTSM derslerine yönelik en yüksek öz-yeterlik algısının Atatürk Üniversitesi’nde olduğu (GTHM=4.025 ve GTSM=3.901), bunu Erciyes Üniversitesi’nin izlediği (GTHM=3.781 ve GTSM=3.660), daha sonra Cumhuriyet Üniversitesi’nin geldiği (GTHM=3.711 ve GTSM=3.641), en düşük öz-yeterlik algısı puanının ise Hacı Bektaş Veli Üniversitesi’ne ait olduğu (GTHM=3.500 ve GTSM=3.530), ayrıca GTHM dersine yönelik öz-yeterlik algılarının GTSM’ye yönelik öz-yeterlik algılarından daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 39. Üniversitelere Göre GTHM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algısı Farklılıkları

GTHM Öz-yeterlik Algısı Maddeleri	Varyans (Üniversite)	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
GTHM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim.	Gruplar arası	13.151	3	4.384	4.987	.002*
	Gruplar içi	183.722	209	.879		
	Toplam	196.873	212			
GTHM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	Gruplar arası	7.447	3	2.482	1.691	.170
	Gruplar içi	306.844	209	1.468		
	Toplam	314.291	212			

Tablo 39. (Devamı)

GTHM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	Gruplar arası	17.789	3	5.930			
	Gruplar içi	192.277	209	.920	6.445	.000*	
	Toplam	210.066	212				
GTHM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	Gruplar arası	14.224	3	4.741			
	Gruplar içi	199.842	209	.956	4.958	.002*	
	Toplam	214.066	212				
GTHM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	Gruplar arası	23.912	3	7.971			
	Gruplar içi	251.083	209	1.201	6.635	.000*	
	Toplam	274.995	212				
GTHM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim.	Gruplar arası	2.840	3	.947			
	Gruplar içi	204.887	209	.980	.966	.410	
	Toplam	207.728	212				
GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	Gruplar arası	32.324	3	10.775			
	Gruplar içi	212.727	209	1.018	10.586	.000*	
	Toplam	245.052	212				
GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	Gruplar arası	22.964	3	7.655			
	Gruplar içi	225.299	209	1.078	7.101	.000*	
	Toplam	248.263	212				
GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim.	Gruplar arası	18.780	3	6.260			
	Gruplar içi	260.375	209	1.246	5.025	.002*	
	Toplam	279.155	212				
GTHM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim.	Gruplar arası	22.419	3	7.473			
	Gruplar içi	227.046	209	1.086	6.879	.000*	
	Toplam	249.465	212				
GTHM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam.	Gruplar arası	5.304	3	1.768			
	Gruplar içi	267.851	209	1.282	1.380	.250	
	Toplam	273.155	212				
GTHM dersleri ile ilgili eserleri sesimle seslendirmede sorun yaşamam.	Gruplar arası	1.598	3	.533			
	Gruplar içi	293.585	209	1.405	.379	.768	
	Toplam	295.183	212				
GTHM derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum.	Gruplar arası	3.322	3	1.107			
	Gruplar içi	343.730	209	1.645	.673	.569	
	Toplam	347.052	212				
GTHM derslerine çok çalışsam bile başarılı olamayacağını inancındayım.	Gruplar arası	2.025	3	.675			
	Gruplar içi	397.919	209	1.904	.355	.786	
	Toplam	399.944	212				

Tablo 39 incelendiğinde, farklı üniversitelerden öğrencilerin GTHM derslerine yönelik öz-yeterlik algısı puanları arasındaki farkı belirlemek için öz-yeterlik algısı maddeleri bazında yapılan varyans analizi sonucunda farklı üniversitelerden öğrencilerin GTHM derslerine yönelik öz-yeterlik algısı puanları ortalamaları arasında **madde 1** ($F_{0.05=3-209}=4.987$, $p=0.002<0.05$), **madde 3** ($F_{0.05=3-209}=6.445$, $p=0.000<0.05$), **madde 4** ($F_{0.05=3-209}=4.958$, $p=0.002<0.05$), **madde 5** ($F_{0.05=3-209}=6.635$, $p=0.000<0.05$), **madde 7** ($F_{0.05=3-209}=10.586$, $p=0.000<0.05$), **madde 8** ($F_{0.05=3-209}=7.101$, $p=0.000<0.05$), **madde 9** ($F_{0.05=3-209}=5.025$, $p=0.002<0.05$) ve **madde 10** ($F_{0.05=3-209}=6.879$, $p=0.000<0.05$) maddelerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılığın hangi üniversiteler arasında olduğunu bir başka deyişle farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılık gösteren maddeler Tablo 40'da gösterilmiştir.

Tablo 40. Üniversitelere Göre GTHM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıkları Bonferroni Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları

GTHM Madde	Üniversite (a)	$\bar{x}$	Üniversite (b)	$\bar{x}$	Ortalama Farkı (a-b)	ss	p
THM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabildim.	Atatürk Üniversitesi	3.90411	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.28846	.615648*	.170137	.002*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.65217	.251936	.176498	.930
			Erciyes Üniversitesi	3.42857	.475538	.181581	.057
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.28846	Atatürk Üniversitesi	3.90411	-.615648*	.170137	.002*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.65217	-.363712	.189776	.340
			Erciyes Üniversitesi	3.42857	-.140110	.194512	1.000
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.65217	Atatürk Üniversitesi	3.90411	-.251936	.176498	.930
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.28846	.363712	.189776	.340
			Erciyes Üniversitesi	3.42857	.223602	.200099	1.000
	Erciyes Üniversitesi	3.42857	Atatürk Üniversitesi	3.90411	-.475538	.181581	.057
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.28846	.140110	.194512	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.65217	-.223602	.200099	1.000
GTHM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	Atatürk Üniversitesi	4.41096	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.71154	.699420*	.174053	.000*
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.39130	.019655	.180561	1.000
			Erciyes Üniversitesi	4.30952	.101435	.185761	1.000
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.71154	Atatürk Üniversitesi	4.41096	-.699420*	.174053	.000*
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.39130	-.679766*	.194144	.003*
			Erciyes Üniversitesi	4.30952	-.597985*	.198989	.018*
	Cumhuriyet Üniversitesi	4.39130	Atatürk Üniversitesi	4.41096	-.019655	.180561	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.71154	.679766*	.194144	.003*
			Erciyes Üniversitesi	4.30952	.081781	.204705	1.000
	Erciyes Üniversitesi	4.30952	Atatürk Üniversitesi	4.41096	-.101435	.185761	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.71154	.597985*	.198989	.018*
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.39130	-.081781	.204705	1.000
GTHM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	Atatürk Üniversitesi	4.36986	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.69231	.677555*	.177444	.001*
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.17391	.195950	.184079	1.000
			Erciyes Üniversitesi	4.14286	.227006	.189380	1.000
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.69231	Atatürk Üniversitesi	4.36986	-.677555*	.177444	.001*
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.17391	-.481605	.197926	.095
			Erciyes Üniversitesi	4.14286	-.450549	.202865	.165
	Cumhuriyet Üniversitesi	4.17391	Atatürk Üniversitesi	4.36986	-.195950	.184079	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.69231	.481605	.197926	.095
			Erciyes Üniversitesi	4.14286	.031056	.208693	1.000
	Erciyes Üniversitesi	4.14286	Atatürk Üniversitesi	4.36986	-.227006	.189380	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.69231	.450549	.202865	.165
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.17391	-.031056	.208693	1.000
GTHM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	Atatürk Üniversitesi	4.12329	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.34615	.777134*	.198897	.001*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.56522	.558070*	.206333	.044*
			Erciyes Üniversitesi	3.40476	.718526*	.212275	.005*
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.34615	Atatürk Üniversitesi	4.12329	-.777134*	.198897	.001*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.56522	-.219064	.221854	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.40476	-.058608	.227391	1.000
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.56522	Atatürk Üniversitesi	4.12329	-.558070*	.206333	.044*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.34615	.219064	.221854	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.40476	.160455	.233923	1.000
	Erciyes Üniversitesi	3.40476	Atatürk Üniversitesi	4.12329	-.718526*	.212275	.005*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.34615	.058608	.227391	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.56522	-.160455	.233923	1.000

Tablo 40. (Devamı)

GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	Atatürk Üniversitesi	4.24658	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.23077	1.015806*	.183076	.000*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.84783	.398749	.189920	.222
			Erciyes Üniversitesi	4.00000	.246575	.195389	1.000
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.23077	Atatürk Üniversitesi	4.24658	-1.015806*	.183076	.000*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.84783	-.617057*	.204207	.017*
			Erciyes Üniversitesi	4.00000	-.769231*	.209303	.002*
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.84783	Atatürk Üniversitesi	4.24658	-.398749	.189920	.222
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.23077	.617057*	.204207	.017*
			Erciyes Üniversitesi	4.00000	-.152174	.215316	1.000
	Erciyes Üniversitesi	4.00000	Atatürk Üniversitesi	4.24658	-.246575	.195389	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.23077	.769231*	.209303	.002*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.84783	.152174	.215316	1.000
GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	Atatürk Üniversitesi	3.94521	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.19231	.752898*	.188407	.001*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.26087	.684336*	.195452	.003*
			Erciyes Üniversitesi	3.71429	.230920	.201080	1.000
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.19231	Atatürk Üniversitesi	3.94521	-.752898*	.188407	.001*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.26087	-.068562	.210154	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.71429	-.521978	.215399	.097
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.26087	Atatürk Üniversitesi	3.94521	-.684336*	.195452	.003*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.19231	.068562	.210154	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.71429	-.453416	.221587	.252
	Erciyes Üniversitesi	3.71429	Atatürk Üniversitesi	3.94521	-.230920	.201080	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.19231	.521978	.215399	.097
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.26087	.453416	.221587	.252
GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin seyrirlerini rahatlıkla yapabilirim.	Atatürk Üniversitesi	3.89041	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.13462	.755796*	.202543	.001*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.36957	.520846	.210116	.084
			Erciyes Üniversitesi	3.52381	.366601	.216167	.548
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.13462	Atatürk Üniversitesi	3.89041	-.755796*	.202543	.001*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.36957	-.234950	.225922	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.52381	-.389194	.231560	.566
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.36957	Atatürk Üniversitesi	3.89041	-.520846	.210116	.084
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.13462	.234950	.225922	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.52381	-.154244	.238212	1.000
	Erciyes Üniversitesi	3.52381	Atatürk Üniversitesi	3.89041	-.366601	.216167	.548
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.13462	.389194	.231560	.566
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.36957	.154244	.238212	1.000
GTHM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca ıcrı edebilirim.	Atatürk Üniversitesi	3.93151	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.28846	.643045*	.189137	.005*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.19565	.735855*	.196208	.001*
			Erciyes Üniversitesi	3.80952	.121983	.201858	1.000
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.28846	Atatürk Üniversitesi	3.93151	-.643045*	.189137	.005*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.19565	.092809	.210968	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.80952	-.521062	.216233	.101
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.19565	Atatürk Üniversitesi	3.93151	-.735855*	.196208	.001*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.28846	-.092809	.210968	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.80952	-.613872*	.222444	.038*
	Erciyes Üniversitesi	3.80952	Atatürk Üniversitesi	3.93151	-.121983	.201858	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.28846	.521062	.216233	.101
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.19565	.613872*	.222444	.038*

Tablo 40 incelendiğinde, yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılığın, öz-yeterlik algısı maddelerinden “GTHM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim” (*madde 1*) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}$ =3.90411) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi’nden ($\bar{x}$ =3.28846) (Ortalama Farkı=0.615648, p =0.002<0.05); “GTHM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum” (*madde 3*) maddesinde Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ($\bar{x}$ =3.71154) ile Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}$ =4.41096) (Ortalama Farkı=0.699420, p =0.000<0.05), Cumhuriyet

Üniversitesi ($\bar{x}=4.39130$) (Ortalama Farkı=0.679766, $p=0.003<0.05$) ve Erciyes Üniversitesi'nden ($\bar{x}=4.30952$) (Ortalama Farkı=0.597985, $p=0.018<0.05$); “GTHM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum” (**madde 4**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=4.36986$) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nden ($\bar{x}=3.69231$) (Ortalama Farkı=0.677555, $p=0.001<0.05$); “GTHM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum” (**madde 5**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=4.12329$) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ($\bar{x}=3.34615$) (Ortalama Farkı=0.777134, $p=0.001<0.05$). Cumhuriyet Üniversitesi ($\bar{x}=3.56522$) (Ortalama Farkı=0.558070, $p=0.044<0.05$) ve Erciyes Üniversitesi'nden ($\bar{x}=3.40476$) (Ortalama Farkı=0.718526, $p=0.005<0.05$); “GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim” (**madde 7**) maddesinde Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ($\bar{x}=3.23077$) ile Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=4.24658$) (Ortalama Farkı=1.015806, $p=0.000<0.05$), Cumhuriyet Üniversitesi ($\bar{x}=3.84783$) (Ortalama Farkı=0.617057, $p=0.017<0.05$) ve Erciyes Üniversitesi'nden ($\bar{x}=4.00000$) (Ortalama Farkı=0.769231, $p=0.002<0.05$); “GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim” (**madde 8**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=3.94521$) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ($\bar{x}=3.19231$) (Ortalama Farkı=0.752898, $p=0.001<0.05$) ve Cumhuriyet Üniversitesi'nden ($\bar{x}=3.26087$) (Ortalama Farkı=0.684336, $p=0.003<0.05$); “GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim” (**madde 9**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=3.89041$) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nden ($\bar{x}=3.13462$) (Ortalama Farkı=0.755796, $p=0.001<0.05$) ve “GTHM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim” (**madde 10**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}=3.93151$) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ($\bar{x}=3.28846$) (Ortalama Farkı=0.643045, $p=0.005<0.05$) ve Cumhuriyet Üniversitesi'nden ($\bar{x}=3.19565$) (Ortalama Farkı=0.735855, $p=0.001<0.05$), ayrıca ve Erciyes Üniversitesi ($\bar{x}=3.80952$) ile Cumhuriyet Üniversitesi'nden ($\bar{x}=3.19565$) (Ortalama Farkı=0.613872, $p=0.038<0.05$) kaynaklandığı bulunmuştur.

Bu sonuçlara göre farklılık gösteren tüm maddelerde (**madde 1, madde 3, madde 4, madde 5, madde 7 ve madde 8, madde 9 ve madde 10**) Atatürk Üniversitesi'nin en yüksek öz-yeterlik algısına sahip olduğu; Cumhuriyet Üniversitesi ve Erciyes Üniversitesi'nin Atatürk Üniversitesi'ne yakın bir öz-yeterlik algısına sahip olduğu; Hacı Bektaş Veli Üniversite'sinin farklılık gösteren tüm maddelerde en düşük öz-yeterlik algısı puanı ile başlıca farkı yaratan üniversite olduğu ve diğer tutum maddelerinde üniversiteler arasında farklılık olmadığı söylenebilir.

Tablo 41. Üniversitelere Göre GTSM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algısı Farklılıkları

GTSM Öz-yeterlik Algısı Maddeleri	Varyans (Üniversite)	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ort.	F	p
GTSM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	2.710 208.511 211.221	3 209 212	.903 .998	.905	.439
GTSM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	4.555 334.075 338.629	3 209 212	1.518 1.598	.950	.417
GTSM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	8.722 200.105 208.826	3 209 212	2.907 .957	3.036	.030*
GTSM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	9.543 209.030 218.573	3 209 212	3.181 1.000	3.180	.025*
GTSM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	11.639 253.826 265.465	3 209 212	3.880 1.214	3.194	.025*
GTSM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	4.450 196.029 200.479	3 209 212	1.483 .938	1.582	.195
GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	14.897 208.877 223.775	3 209 212	4.966 .999	4.969	.002*
GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	9.750 269.301 279.052	3 209 212	3.250 1.289	2.522	.059
GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	8.764 294.146 302.911	3 209 212	2.921 1.407	2.076	.104
GTSM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	7.507 215.573 223.080	3 209 212	2.502 1.031	2.426	.067
GTSM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	6.608 272.303 278.911	3 209 212	2.203 1.303	1.691	.170
GTSM dersleri ile ilgili eserleri sesimle seslendirmede sorun yaşamam.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	1.816 281.911 283.728	3 209 212	.605 1.349	.449	.718
GTSM derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	1.627 393.031 394.657	3 209 212	.542 1.881	.288	.834
GTSM derslerine çok çalışsam bile başarılı olamayacağımı inancındayım.	Gruplar arası Gruplar içi Toplam	13.162 410.059 423.221	3 209 212	4.387 1.962	2.236	.085

Tablo 41 incelendiğinde, farklı üniversitelerden öğrencilerin GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algısı puanları arasındaki farkı belirlemek için öz-yeterlik algısı maddeleri bazında yapılan varyans analizi sonucunda farklı üniversitelerden öğrencilerin GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algısı puanları ortalamaları arasında **madde 3** ($F_{0.05=3-209}=3.036$, $p=0.030<0.05$), **madde 4** ($F_{0.05=3-209}=3.180$, $p=0.025<0.05$), **madde 5** ($F_{0.05=3-209}=3.194$, $p=0.025<0.05$), **madde 7** ($F_{0.05=3-209}=4.969$, $p=0.002<0.05$) maddelerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılığın hangi üniversitelerden kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılık gösteren maddeler Tablo 42’de gösterilmiştir.

Tablo 42. Üniversitelere Göre GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıkları Bonferroni Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları

GTSM Madde	Üniversite (a)	$\bar{x}$	Üniversite (b)	$\bar{x}$	Ortalama Farkı (a-b)	ss	p
GTSM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	Atatürk Üniversitesi	4.31507	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.80769	.507376*	.177561	.028*
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.23913	.075938	.184200	1.000
			Erciyes Üniversitesi	4.04762	.267449	.189504	.958
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.80769	Atatürk Üniversitesi	4.31507	-.507376*	.177561	.028*
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.23913	-.431438	.198056	.183
			Erciyes Üniversitesi	4.04762	-.239927	.202999	1.000
	Cumhuriyet Üniversitesi	4.23913	Atatürk Üniversitesi	4.31507	-.075938	.184200	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.80769	.431438	.198056	.183
			Erciyes Üniversitesi	4.04762	.191511	.208830	1.000
	Erciyes Üniversitesi	4.04762	Atatürk Üniversitesi	4.31507	-.267449	.189504	.958
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.80769	.239927	.202999	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.23913	-.191511	.208830	1.000
GTSM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	Atatürk Üniversitesi	4.45205	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.94231	.509747*	.181478	.033*
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.02174	.430316	.188263	.140
			Erciyes Üniversitesi	4.14286	.309198	.193684	.671
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.94231	Atatürk Üniversitesi	4.45205	-.509747*	.181478	.033*
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.02174	-.079431	.202425	1.000
			Erciyes Üniversitesi	4.14286	-.200549	.207477	1.000
	Cumhuriyet Üniversitesi	4.02174	Atatürk Üniversitesi	4.45205	-.430316	.188263	.140
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.94231	.079431	.202425	1.000
			Erciyes Üniversitesi	4.14286	-.121118	.213437	1.000
	Erciyes Üniversitesi	4.14286	Atatürk Üniversitesi	4.45205	-.309198	.193684	.671
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.94231	.200549	.207477	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	4.02174	.121118	.213437	1.000
GTSM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	Atatürk Üniversitesi	3.89041	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.44231	.448103	.199980	.157
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.56522	.325194	.207457	.711
			Erciyes Üniversitesi	3.28571	.604697*	.213431	.030*
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.44231	Atatürk Üniversitesi	3.89041	-.448103	.199980	.157
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.56522	-.122910	.223063	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.28571	.156593	.228630	1.000
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.56522	Atatürk Üniversitesi	3.89041	-.325194	.207457	.711
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.44231	.122910	.223063	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.28571	.279503	.235197	1.000
	Erciyes Üniversitesi	3.28571	Atatürk Üniversitesi	3.89041	-.604697*	.213431	.030*
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.44231	-.156593	.228630	1.000
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.56522	-.279503	.235197	1.000
GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	Atatürk Üniversitesi	4.15068	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.46154	.689146*	.181411	.001*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.78261	.368076	.188194	.311
			Erciyes Üniversitesi	3.92857	.222114	.193613	1.000
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.46154	Atatürk Üniversitesi	4.15068	-.689146*	.181411	.001*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.78261	-.321070	.202351	.685
			Erciyes Üniversitesi	3.92857	-.467033	.207401	.152
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.78261	Atatürk Üniversitesi	4.15068	-.368076	.188194	.311
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.46154	.321070	.202351	.685
			Erciyes Üniversitesi	3.92857	-.145963	.213359	1.000
	Erciyes Üniversitesi	3.92857	Atatürk Üniversitesi	4.15068	-.222114	.193613	1.000
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.46154	.467033	.207401	.152
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.78261	.145963	.213359	1.000

Tablo 42 incelendiğinde, yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılığın, öz-yeterlik algısı maddelerinden “GTSM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum” (*madde 3*) maddesinde Atatürk Üniversitesi

($\bar{x}$ =4.31507) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nden ($\bar{x}$ =3.80769) (Ortalama Farkı=0.507376, $p=0.028<0.05$); "GTSM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum" (**madde 4**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}$ =4.45205) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nden ($\bar{x}$ =3.94231) (Ortalama Farkı=0.509747, $p=0.033<0.05$); "GTSM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum" (**madde 5**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}$ =3.89041) ile Erciyes Üniversitesi'nden ($\bar{x}$ =3.28571) (Ortalama Farkı=0.604697, $p=0.030<0.05$); "GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim" (**madde 7**) maddesinde Atatürk Üniversitesi ($\bar{x}$ =4.15068) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nden ($\bar{x}$ =3.46154) (Ortalama Farkı=0.689146, $p=0.001<0.05$) kaynaklandığı bulunmuştur. Bu sonuçlara göre farklılık gösteren tüm maddelerde (**madde 3, madde 4, madde 5 ve madde 7**) Atatürk Üniversitesi'nin en yüksek öz-yeterlik algısına sahip olduğu; Cumhuriyet Üniversitesi ve Erciyes Üniversitesi'nin Atatürk Üniversitesi'ne yakın bir öz-yeterlik algısına sahip olduğu; Hacı Bektaş Veli Üniversite'sinin farklılık gösteren maddelerin çoğunda en düşük öz-yeterlik algısı puanı ile başlıca farkı yaratan üniversite olduğu ve diğer öz-yeterlik maddelerinde üniversiteler arasında farklılık olmadığı söylenebilir.

Öğrencilerin GTHM ve GTSM öz-yeterlik algısı maddelerinin ortalama puanlarının farklılığına yönelik olarak yapılan varyans analizi sonuçları Tablo 43'te gösterilmiştir.

Tablo 43. Üniversitelere Göre GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puan Farklılıkları

GTM Öz-yeterlik Algısı Ortalama	Kaynak (Üniversite)	Kareler Toplamı	sd	Ortalama Kare	F	p
GTHM Öz-yeterlik Algısı Ortalama	Gruplar arası	8.692	3	2.897	6.863	.000*
	Gruplar içi	88.232	209	.422		
	Toplam	89.228	212			
GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama	Gruplar arası	4.669	3	1.556	4.219	.006*
	Gruplar içi	77.095	209	.369		
	Toplam	82.492	212			

Tablo 43 incelendiğinde, farklı üniversitelerden öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algısı puanları arasındaki farkı belirlemek için öz-yeterlik algısı maddeleri ortalama puanları bazında yapılan varyans analizi sonucunda farklı üniversitelerden öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algısı ortalama puanları arasında hem GTHM ($F_{0.05=3-209}=6.863$, $p=0.000<0.05$), hem de GTSM ($F_{0.05=3-209}=4.219$, $p=0.006<0.05$) puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılığın hangi üniversiteler arasında olduğunu bir başka deyişle farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda farklılık gösteren üniversiteler Tablo 44'te gösterilmiştir.

Tablo 44. Üniversitelere Göre GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanı Farklılıkları Bonferroni Çoklu Karşılaştırma Testi Sonuçları

GTM Öz-yeterlik	Üniversite (a)	$\bar{x}$	Üniversite (b)	$\bar{x}$	Ortalama Farkı (a-b)	ss	p
GTHM Öz-yeterlik Ortalama	Atatürk Üniversitesi	4.02544	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.50000	.525440*	.117905	.000*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.71118	.314260	.122313	.065
			Erciyes Üniversitesi	3.78061	.244828	.125835	.318
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.50000	Atatürk Üniversitesi	4.02544	-.525440*	.117905	.000*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.71118	-.211180	.131514	.659
			Erciyes Üniversitesi	3.78061	-.280612	.134796	.231
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.71118	Atatürk Üniversitesi	4.02544	-.314260	.122313	.065
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.50000	.211180	.131514	.659
			Erciyes Üniversitesi	3.78061	-.069432	.138668	1.000
	Erciyes Üniversitesi	3.78061	Atatürk Üniversitesi	4.02544	-.244828	.125835	.318
Hacı Bektaş Veli Üniversitesi			3.50000	.280612	.134796	.231	
Cumhuriyet Üniversitesi			3.71118	.069432	.138668	1.000	
GTSM Öz-yeterlik Ortalama	Atatürk Üniversitesi	3.90117	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.53022	.370954*	.110213	.005*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.64130	.259870	.114333	.144
			Erciyes Üniversitesi	3.65986	.241310	.117626	.249
	Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.53022	Atatürk Üniversitesi	3.90117	.370954*	.110213	.005*
			Cumhuriyet Üniversitesi	3.64130	-.111085	.122934	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.65986	-.129644	.126002	1.000
	Cumhuriyet Üniversitesi	3.64130	Atatürk Üniversitesi	3.90117	-.259870	.114333	.144
			Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	3.53022	.111085	.122934	1.000
			Erciyes Üniversitesi	3.65986	-.018560	.129621	1.000
	Erciyes Üniversitesi	3.65986	Atatürk Üniversitesi	3.90117	-.241310	.117626	.249
Hacı Bektaş Veli Üniversitesi			3.53022	.129644	.126002	1.000	
Cumhuriyet Üniversitesi			3.64130	.018560	.129621	1.000	

Tablo 44 incelendiğinde, yapılan Bonferroni çoklu karşılaştırma testi sonucunda hem GTHM, hem de GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algısı ortalama puanlarının farklılaştığı (Atatürk Üniversitesi (GTHM $\bar{x}$ =4.02544) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi (GTHM $\bar{x}$ =3.00000), Ortalama Farkı=0.525440, p =0.000<0.05) ve Atatürk Üniversitesi (GTSM $\bar{x}$ =3.90117) ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi (GTSM $\bar{x}$ =3.53022), Ortalama Farkı=0.370954, p =0.005<0.05) görülmektedir. Bu sonuçlara göre üniversite bazında hem GTHM, hem de GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algısı ortalama puanlarının genelinde Hacı Bektaş Veli Üniversite'sinin başlıca farkı yaratan üniversite olduğu; farkın özellikle Atatürk Üniversitesi ve Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nden kaynaklandığı; Erciyes Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi'nin öz-yeterlik algısı puanı ortalamalarında Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'ne göre istatistiksel bir farklılık görünmese de, ortalama puanlara bakıldığında bu iki

üniversitesinin puanlarının da Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nden farklılık gösterdiği; genel öz-yeterlik algısı puanlarında Atatürk Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi'nin GTHM ve GTSM derslerine karşı birbirine yakın bir öz-yeterlik algısına sahip oldukları ve GTHM derslerindeki öz-yeterlik algısının GTSM derslerindeki öz-yeterlik algısından daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 45. *Cinsiyetlere Göre GTHM-GTSM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algıları*

Cinsiyet	N	%	GTHM Öz-yeterlik Ortalama	GTSM Öz-yeterlik Ortalama
Erkek	110	51.6	3.855	3.809
Kız	103	48.4	3.702	3.598
Toplam	213	100.0		

Tablo 45'te, GTHM ve GTSM Öz-yeterlik Algısı Ölçeği maddelerinin ortalama puanları incelendiğinde, erkeklerin GTHM Öz-yeterlik Algısı Ortalama puanının 3.855 ve GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama puanının 3.809 olduğu; kızların GTHM Öz-yeterlik Algısı Ortalama puanının 3.702 ve GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama puanının 3.598 olduğu görülmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda, öğrencilerin genelinin GTHM ve GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarının yüksek düzeyde olduğu, ancak sıralama yapıldığında GTHM ve GTSM derslerine yönelik en yüksek öz-yeterlik algısının erkeklerin olduğu (GTHM=3.855 ve GTSM=3.809), en düşük öz-yeterlik algısı puanının ise kızların olduğu (GTHM=3.702 ve GTSM=3.598), ayrıca GTHM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarının GTSM'ye yönelik öz-yeterlik algılarından daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 46. *Cinsiyetlere Göre GTHM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

GTHM Öz-yeterlik Algısı Maddeleri	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
GTHM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim.	Erkek	110	113.73	12510.50	4924.50	.078
	Kız	103	99.81	10280.50		
GTHM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	Erkek	110	107.29	11801.50	5633.50	.942
	Kız	103	106.69	10989.50		
GTHM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	Erkek	110	111.38	12251.50	5183.50	.243
	Kız	103	102.33	10539.50		
GTHM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	Erkek	110	109.27	12019.50	5415.50	.550
	Kız	103	104.58	10771.50		
GTHM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	Erkek	110	110.10	12111.00	5324.00	.430
	Kız	103	103.69	10680.00		
GTHM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim.	Erkek	110	105.78	11635.50	5530.50	.749
	Kız	103	108.31	11155.50		
GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	Erkek	110	110.44	12148.00	5287.00	.376
	Kız	103	103.33	10643.00		
GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	Erkek	110	117.52	12927.50	4507.50	.007*
	Kız	103	95.76	9863.50		

Tablo 46. (Devamı)

GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim.	Erkek	110	118.50	13035.50	4399.50	.003*
GTHM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim.	Kız	103	94.71	9755.50	5471.00	.652
GTHM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam.	Erkek	110	108.76	11964.00	4707.50	.027*
GTHM dersleri ile ilgili eserleri sesimle seslendirmede sorun yaşamam.	Kız	103	105.12	10827.00	5394.00	.529
GTHM derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum.	Erkek	110	115.70	12727.50	5486.50	.673
GTHM derslerine çok çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım.	Kız	103	97.70	10063.50	5088.00	.142
	Erkek	110	109.46	12041.00		
	Kız	103	104.37	10750.00		
	Erkek	110	105.38	11591.50		
	Kız	103	108.73	11199.50		
	Erkek	110	112.25	12347.00		
	Kız	103	101.40	10444.00		

Tablo 46’da, 110 kişiden oluşan erkek ve 103 kişiden oluşan kız gruplarının öz-yeterlik algısı farklılıklarına bakıldığında “GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim” (*madde 8*) [$U=4507.50$, $p=0.007<0.05$], “GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim” (*madde 9*) [$U=4399.50$, $p=0.003<0.05$] ve “GTHM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam” (*madde 11*) [$U=4707.50$, $p=0.027<0.05$] maddelerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu, diğer öz-yeterlik algısı maddelerinde anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir. Sıra numaraları ortalamaları (SO) ve sıra numaraları toplamaları (ST) incelendiğinde, “GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim” (*madde 8*) maddesinde erkek öğrencilerin öz-yeterlik algısı puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=117.52$ ve sıralama puanları toplamının $ST=12927.50$ ve kız öğrencilerin sıralama puanları ortalamasının $SO=95.76$ ve sıralama puanları toplamının $ST=9863.50$ olduğu; “GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim” (*madde 9*) maddesinde erkek öğrencilerin öz-yeterlik algısı puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=118.50$ ve sıralama puanları toplamının $ST=13035.50$ ve kız öğrencilerin sıralama puanları ortalamasının $SO=94.71$ ve sıralama puanları toplamının $ST=9755.50$ olduğu ve “GTHM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam” (*madde 11*) maddesinde erkek öğrencilerin öz-yeterlik algısı puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=115.70$ ve sıralama puanları toplamının $ST=12727.50$ ve kız öğrencilerin sıralama puanları ortalamasının $SO=97.70$ ve sıralama puanları toplamının $ST=10063.50$ olduğu görülmektedir. Bunun da erkek öğrencilerin SO ve ST değerlerinin kız öğrencilerden yüksek olduğu, bunun da erkek öğrencilerin öz-yeterlik algılarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu anlamına geldiği söylenebilir. Başka bir anlatımla öz-yeterlik algısı ölçeğindeki olumlu maddelerden “GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim” (*madde 8*), “GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim” (*madde 9*) ve “GTHM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam”

(*madde 11*) maddelerinde erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha yüksek bir öz-yeterlik algısına sahiptirler. Erkek öğrencilerin GTHM derslerinde dinledikleri eserlerin makamlarını ve seyirlerini rahatlıkla anlamada ve bu derslerle ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede kendilerine güvenlerinin tam olduğu ve bu öz-yeterlik algılarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 47. *Cinsiyetlere Göre GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

GTSM Öz-yeterlik Algısı Maddeleri	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
GTSM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim.	Erkek	110	118.35	13018.00	4417.00	.003*
	Kız	103	94.88	9773.00		
GTSM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	Erkek	110	112.13	12334.50	5100.50	.194
	Kız	103	101.52	10456.50		
GTSM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	Erkek	110	111.39	12252.50	5182.50	.250
	Kız	103	102.32	10538.50		
GTSM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	Erkek	110	108.38	11922.00	5513.00	.714
	Kız	103	105.52	10869.00		
GTSM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	Erkek	110	113.69	12506.00	4929.00	.089
	Kız	103	99.85	10285.00		
GTSM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim.	Erkek	110	107.89	11867.50	5567.50	.817
	Kız	103	106.05	10923.50		
GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	Erkek	110	113.99	12538.50	4896.50	.072
	Kız	103	99.54	10252.50		
GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	Erkek	110	118.41	13025.00	4410.00	.004*
	Kız	103	94.82	9766.00		
GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim.	Erkek	110	120.52	13257.00	4178.00	.001*
	Kız	103	92.56	9534.00		
GTSM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim.	Erkek	110	109.26	12018.50	5416.50	.564
	Kız	103	104.59	10772.50		
GTSM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam.	Erkek	110	117.60	12936.50	4498.50	.007*
	Kız	103	95.67	9854.50		
GTSM dersleri ile ilgili eserleri sesimle seslendirmede sorun yaşamam.	Erkek	110	108.03	11883.50	5551.50	.792
	Kız	103	105.90	10907.50		
GTSM derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum.	Erkek	110	108.01	11881.50	5553.50	.797
	Kız	103	105.92	10909.50		
GTSM derslerine çok çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım.	Erkek	110	110.09	12109.50	5325.50	.418
	Kız	103	103.70	10681.50		

Tablo 47’de, 110 kişiden oluşan erkek ve 103 kişiden oluşan kız gruplarının öz-yeterlik algısı farklılıklarına bakıldığında “GTSM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim” (*madde 1*) [**U=4417.00, p=0.003<0.05**], “GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim” (*madde 8*) [**U=4410.00, p=0.004<0.05**], “GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim” (*madde 9*) [**U=4178.00, p<0.001=0.05**], “GTSM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam” (*madde 11*) [**U=4498.50, p=0.007<0.05**] maddelerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu diğer öz-yeterlik algısı maddelerinde anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir.

Sıra numaraları ortalamaları (SO) ve sıra numaraları toplamaları (ST) incelendiğinde, “GTSM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim”

(*madde 1*) maddesinde erkek öğrencilerin öz-yeterlik algısı puanlarının sıralama puanları ortalamasının SO=118.35 ve sıralama puanları toplamının ST=13018.00 ve kız öğrencilerin sıralama puanları ortalamasının SO=94.88 ve sıralama puanları toplamının ST=9773.00 olduğu; “GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim” (*madde 8*) maddesinde erkek öğrencilerin öz-yeterlik algısı puanlarının sıralama puanları ortalamasının SO=118.41 ve sıralama puanları toplamının ST=13025.00 ve kız öğrencilerin sıralama puanları ortalamasının SO=94.82 ve sıralama puanları toplamının ST=9766.00 olduğu; “GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim” (*madde 9*) maddesinde erkek öğrencilerin öz-yeterlik algısı puanlarının sıralama puanları ortalamasının SO=120.52 ve sıralama puanları toplamının ST=13257.00 ve kız öğrencilerin sıralama puanları ortalamasının SO=92.56 ve sıralama puanları toplamının ST=9534.00 olduğu ve “GTSM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam” (*madde 11*) maddesinde erkek öğrencilerin öz-yeterlik algısı puanlarının sıralama puanları ortalamasının SO=117.60 ve sıralama puanları toplamının ST=12936.50 ve kız öğrencilerin sıralama puanları ortalamasının SO=95.67 ve sıralama puanları toplamının ST=9854.50 olduğu görülmektedir. Bunun anlamının erkek öğrencilerin SO ve ST değerlerinin kız öğrencilerden yüksek olduğu, bunun da erkek öğrencilerin öz-yeterlik algılarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu anlamına geldiği söylenebilir. Başka bir anlatımla öz-yeterlik algısı ölçeğindeki olumlu maddelerden “GTSM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim” (*madde 1*), “GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim” (*madde 8*), “GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim” (*madde 9*) ve “GTSM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam” (*madde 11*) maddelerinde erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha yüksek bir öz-yeterlik algısına sahiplerdir. Erkek öğrencilerin GTSM dersleri ile ilgili kuramsal soruları cevaplama, dinledikleri eserlerin makamlarını ve seyirlerini yapmada ve ders ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede kendilerine olan güvenlerinin tam olduğu ve bu durumun kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin GTHM ve GTSM öz-yeterlik algısı maddelerinin ortalama puanlarının farklılığına yönelik olarak yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları Tablo 48’de gösterilmiştir.

Tablo 48. *Cinsiyetlere Göre GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

GTM Öz-yeterlik	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
GTHM Öz-yeterlik Ortalama	Erkek	110	114.04	12544.50	4890.50	.085
	Kız	103	99.48	10246.50		
GTSM Öz-yeterlik Ortalama	Erkek	110	116.47	12811.50	4623.50	.020*
	Kız	103	96.89	9979.50		

Tablo 48’de, 110 kişiden oluşan erkek ve 103 kişiden oluşan kız gruplarının öz-yeterlik algısı ortalama puanları bazında öz-yeterlik algısı farklılıklarına bakıldığında GTHM Öz-yeterlik Ortalama [U=4890.50, p=0.085>0.05] ve GTSM Öz-yeterlik Ortalama [U=4623.50, p=0.020<0.05] puanları arasında sadece GTSM Öz-yeterlik’te istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Sıra numaraları ortalamaları (SO) ve sıra numaraları toplamaları (ST) incelendiğinde, erkek öğrencilerin GTHM Öz-yeterlik Ortalama puanlarının sıralama puanları ortalamasının SO=114.04 ve sıralama puanları toplamının ST=12544.50 ve kız öğrencilerin GTHM Öz-yeterlik Ortalama puanlarının sıralama puanları ortalamasının SO=99.48 ve sıralama puanları toplamının ST=10246.50 olduğu ve erkek öğrencilerin GTSM Öz-yeterlik Ortalama puanlarının sıralama puanları ortalamasının SO=116.47 ve sıralama puanları toplamının ST=12811.50 ve kız öğrencilerin GTSM Öz-yeterlik Ortalama puanlarının sıralama puanları ortalamasının SO=96.89 ve sıralama puanları toplamının ST=9979.50 olduğu görülmektedir. Bunun anlamının erkek ve kız öğrencilerin GTSM Öz-yeterlik Ortalama puanlarının SO ve ST değerlerinin birbirinden farklılık gösterdiği, bunun da erkek öğrencilerin GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarının genel anlamda kız öğrencilere göre yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 49. *Sınıf Seviyesine Göre GTHM-GTSM Derslerine Yönelik Öz-yeterlik Algıları*

Sınıf	N	%	GTHM Tutum Ortalama	GTSM Tutum Ortalama
3	99	46.5	3.801	3.757
4	114	53.5	3.764	3.664
Toplam	213	100.0		

Tablo 49’da GTHM ve GTSM öz-yeterlik algısı ölçeği maddelerinin ortalama puanları incelendiğinde, 3. sınıfların GTHM öz-yeterlik algısı ortalama puanının 3.801 ve GTSM öz-yeterlik algısı ortalama puanının 3.757 olduğu; 4. sınıfların GTHM öz-yeterlik algısı ortalama puanının 3.764 ve GTSM öz-yeterlik algısı ortalama puanının 3.664 olduğu görülmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda, öğrencilerin genelinin GTHM ve GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarının yüksek düzeyde olduğu, ancak sıralama yapıldığında GTHM ve GTSM derslerine yönelik en yüksek öz-yeterlik algısının 3. sınıflarda olduğu (GTHM=3.801 ve GTSM=3.757). 4. sınıflarda ise öz-yeterlik algısı puanının daha düşük olduğu (GTHM=3.764 ve GTSM=3.664), ayrıca GTHM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarının GTSM’ye yönelik öz-yeterlik algılarından daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 50. *Sınıf Seviyesine Göre GTHM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

GTHM Öz-yeterlik Algısı Maddeleri	Sınıf	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
GTHM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim.	3	99	102.11	10108.50	5158.50	.247
GTHM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	4	114	111.25	12682.50		
GTHM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	3	99	103.61	10257.00	5307.00	.438
GTHM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	4	114	109.95	12534.00		
GTHM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	3	99	109.52	10842.50	5393.50	.545
GTHM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim.	4	114	104.81	11948.50		
GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	3	99	108.56	10747.50	5488.50	.710
GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	4	114	105.64	12043.50		
GTHM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim.	3	99	111.58	11046.50	5189.50	.293
GTHM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim.	4	114	103.02	11744.50		
GTHM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam.	3	99	112.45	11133.00	5103.00	.198
GTHM dersleri ile ilgili eserleri sesimle seslendirmede sorun yaşamam.	4	114	102.26	11658.00		
GTHM derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum.	3	99	107.78	10670.00	5566.00	.856
GTHM derslerine çok çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım.	4	114	106.32	12121.00		
	3	99	104.57	10352.00	5402.00	575
	4	114	109.11	12439.00		
	3	99	109.21	10812.00	5424.00	.613
	4	114	105.08	11979.00		
	3	99	111.52	11040.00	5196.00	.298
	4	114	103.08	11751.00		
	3	99	109.96	10886.50	5349.50	.498
	4	114	104.43	11904.50		
	3	99	112.20	11107.50	5128.50	.231
	4	114	102.49	11683.50		
	3	99	105.76	10470.00	5520.00	.771
	4	114	108.08	12321.00		
	3	99	106.09	10502.50	5552.50	.817
	4	114	107.79	12288.50		

Tablo 50’de, 99 kişiden oluşan 3. sınıf ve 114 kişiden oluşan 4. sınıfların öz-yeterlik algısı farklılıklarına bakıldığında maddelerin tümündeki p değerlerinin 0.05’ten büyük olduğu ve istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Sıra numaraları ortalamaları (SO) ve sıra numaraları toplamaları (ST) incelendiğinde, tüm maddelerde sınıf düzeylerinde birbirine yakın değerler aldığı görülmektedir. Bunun anlamının sınıf düzeyinde SO ve ST değerlerinin birbirine denk olduğu ve 3. sınıf ve 4. sınıfların öz-yeterlik algılarının birbirine eşit olduğu anlamına geldiği söylenebilir.

Tablo 51. *Sınıf Seviyesine Göre GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

GTSM Öz-yeterlik Algısı Maddeleri	Sınıf	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
GTSM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim.	3	99	107.07	10600.00	5636.00	.987
GTSM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	4	114	106.94	12191.00		
GTSM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	3	99	101.53	10051.00	5101.00	.211
GTSM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	4	114	111.75	12740.00		
GTSM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	3	99	108.84	10775.50	5460.50	.663
	4	114	105.40	12015.50		
	3	99	115.88	11472.50	4763.50	.034*
	4	114	99.29	11318.50		
	3	99	109.13	10803.50	5432.50	.626
	4	114	105.15	11987.50		

Tablo 51. (Devamı)

GTSM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim.	3	99	116.45	11529.00	4707.00	.026*
GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	4	114	98.79	11262.00	5641.00	.996
GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	3	99	106.98	10591.00	5486.50	.719
GTSM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim.	4	114	107.02	12200.00	5346.00	.495
GTSM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim.	3	99	110.00	10890.00	4928.50	.097
GTSM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam.	4	114	114.22	11307.50	5269.50	.390
GTSM dersleri ile ilgili eserleri sesimle seslendirmede sorun yaşamam.	3	99	100.73	11160.50	5075.50	.187
GTSM derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum.	4	114	102.02	11630.50	5417.00	.602
GTSM derslerine çok çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım.	3	99	109.28	10819.00	5520.50	.770
	4	114	105.02	11972.00		
	3	99	108.24	10715.50		
	4	114	105.93	12075.50		

Tablo 51’de, 99 kişiden oluşan 3. sınıf ve 114 kişiden oluşan 4. sınıfların öz-yeterlik algısı farklılıklarına bakıldığında sadece “GTSM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum” (*madde 4*) [$U=4763.50$, $p=0.034<0.05$] ve “GTSM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim” (*madde 6*) [$U=4707.00$, $p=0.026<0.05$] maddelerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu, diğer öz-yeterlik algısı maddelerinde anlamlı bir fark bulunmadığı görülmektedir. Sıra numaraları ortalamaları (SO) ve sıra numaraları toplamaları (ST) incelendiğinde, “GTSM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum” (*madde 4*) maddesinde 3. sınıfların öz-yeterlik algısı puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=115.88$ ve sıralama puanları toplamının $ST=11472.50$ ve 4. sınıfların sıralama puanları ortalamasının $SO=99.29$ ve sıralama puanları toplamının $ST=11318.50$ olduğu ve “GTSM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim” (*madde 6*) maddesinde 3. sınıfların öz-yeterlik algısı puanlarının sıralama puanları ortalamasının $SO=116.45$ ve sıralama puanları toplamının $ST=11529.00$ ve 4. sınıfların sıralama puanları ortalamasının $SO=98.79$ ve sıralama puanları toplamının $ST=11262.00$ olduğu görülmektedir. Bu sonucun farklılık gösteren bu iki maddede 3. sınıfların SO ve ST değerlerinin 4. sınıflarinkinden yüksek olduğu, bunun da 3. sınıfların öz-yeterlik algılarının 4. sınıflara göre daha yüksek olduğu anlamına geldiği söylenebilir. Başka bir anlatımla öz-yeterlik algısı ölçeğindeki olumlu maddelerden “GTSM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum” (*madde 4*) ve “GTSM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim” (*madde 6*) maddelerinde 3. sınıf öğrencilerinin GTSM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacaklarına ve bu derslerde verilen eserlerin solfejlerini yapabileceklerine olan güvenlerinin tam olduğu ve bu güvenin 4. sınıflarinkinden daha yüksek olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin GTHM ve GTSM öz-yeterlik algısı maddelerinin ortalama puanlarının farklılığına yönelik olarak yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları Tablo 52’de gösterilmiştir.

Tablo 52. *Sınıf Seviyesine Göre GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanı Farklılıklarına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları*

GTM Öz-yeterlik	Sınıf	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
GTHM Öz-yeterlik Ortalama	3	99	107.49	10641.50	5594.50	.914
	4	114	106.57	12149.50		
GTSM Öz-yeterlik Ortalama	3	99	111.09	10998.00	5238.00	.366
	4	114	103.45	11793.00		

Tablo 52’de, 99 kişiden oluşan 3. sınıf ve 114 kişiden oluşan 4. sınıf gruplarının öz-yeterlik algısı ortalama puanları bazında öz-yeterlik algısı farklılıklarına bakıldığında GTHM Öz-yeterlik Ortalama [U=5594.50, p=0.914>0.05] ve GTSM Öz-yeterlik ortalama [U=5238.00, p=0.366>0.05] puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Sıra numaraları ortalamaları (SO) ve sıra numaraları toplamaları (ST) incelendiğinde, hem GTHM Öz-yeterlik Ortalama hem de GTSM Öz-yeterlik ortalama puanlarının sınıf düzeylerinde birbirine yakın değerler aldığı görülmektedir. Bunun anlamının sınıf düzeyinde SO ve ST değerlerinin birbirine denk olduğu ve 3. sınıf ve 4. sınıfların öz-yeterlik algılarının birbirine eşit olduğu anlamına geldiği söylenebilir.

Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin bulgular.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algı düzeyleri arasındaki anlam farklılığı Tablo 53, Tablo 54, Tablo 55 ve Tablo 56’da incelenmiştir.

Tablo 53. *GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Farklılıklarına Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları*

GTM Öz-yeterlik Algısı Maddeleri	GTHM-GTSM	N	$\bar{x}$	ss	Min.	Max.
GTM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim.	GTHM	213	3.60563	.963664	1.000	5.000
	GTSM	213	3.48826	.998160	1.000	5.000
GTM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	GTHM	213	3.65258	1.217582	1.000	5.000
	GTSM	213	3.55399	1.263846	1.000	5.000
GTM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	GTHM	213	4.21596	.995428	1.000	5.000
	GTSM	213	4.12207	.992487	1.000	5.000
GTM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	GTHM	213	4.11737	1.004860	1.000	5.000
	GTSM	213	4.17371	1.015383	1.000	5.000
GTM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	GTHM	213	3.67136	1.138924	1.000	5.000
	GTSM	213	3.59155	1.119014	1.000	5.000
GTM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim.	GTHM	213	3.89671	.989873	1.000	5.000
	GTSM	213	3.91549	.972448	1.000	5.000
GTM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	GTHM	213	3.86385	1.075130	1.000	5.000
	GTSM	213	3.85915	1.027395	1.000	5.000
GTM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	GTHM	213	3.56808	1.082151	1.000	5.000
	GTSM	213	3.46948	1.147293	1.000	5.000

Tablo 53. (Devamı)

GTM derslerinde dinlediğim eserlerin seyrirlerini rahatlıkla yapabilirim.	GTHM	213	3.52113	1.147505	1.000	5.000
GTM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim.	GTSM	213	3.46009	1.195334	1.000	5.000
GTM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam.	GTHM	213	3.59155	1.084768	1.000	5.000
GTM dersleri ile ilgili eserleri sesimle seslendirmede sorun yaşamam.	GTSM	213	3.60094	1.025799	1.000	5.000
GTM derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum.	GTHM	213	3.52113	1.135106	1.000	5.000
GTM derslerine çok çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım.	GTSM	213	3.46009	1.147003	1.000	5.000
	GTHM	213	3.77465	1.179989	1.000	5.000
	GTSM	213	3.76995	1.156866	1.000	5.000
	GTHM	213	3.86385	1.279467	1.000	5.000
	GTSM	213	3.61033	1.364401	1.000	5.000
	GTHM	213	4.07042	1.373509	1.000	5.000
	GTSM	213	3.82160	1.412913	1.000	5.000

Tablo 54. GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Farklılıklarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

GTM Öz-yeterlik Algısı Maddeleri	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p
GTM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim.	Negatif Sıra	44	38.02	1673.00	-2.089	.037*
	Pozitif Sıra	28	34.11	955.00		
	Eşit Sıra	141				
GTM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	Negatif Sıra	37	28.93	1070.50	-1.171	.242
	Pozitif Sıra	23	33.02	759.50		
	Eşit Sıra	153				
GTM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	Negatif Sıra	37	31.68	1172.00	-1.688	.091
	Pozitif Sıra	24	29.96	719.00		
	Eşit Sıra	152				
GTM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	Negatif Sıra	30	35.65	1069.50	-.856	.392
	Pozitif Sıra	39	34.50	1345.50		
	Eşit Sıra	144				
GTM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	Negatif Sıra	40	33.98	1359.00	-1.437	.151
	Pozitif Sıra	27	34.04	919.00		
	Eşit Sıra	146				
GTM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim.	Negatif Sıra	24	32.17	772.00	-.221	.825
	Pozitif Sıra	32	25.75	824.00		
	Eşit Sıra	157				
GTM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	Negatif Sıra	31	28.82	893.50	-.165	.869
	Pozitif Sıra	29	32.29	936.50		
	Eşit Sıra	153				
GTM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	Negatif Sıra	36	35.31	1271.00	-1.608	.108
	Pozitif Sıra	28	28.89	809.00		
	Eşit Sıra	149				
GTM derslerinde dinlediğim eserlerin seyrirlerini rahatlıkla yapabilirim.	Negatif Sıra	39	33.04	1288.50	-1.238	.216
	Pozitif Sıra	27	34.17	922.50		
	Eşit Sıra	147				
GTM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim.	Negatif Sıra	36	34.18	1230.50	-.144	.885
	Pozitif Sıra	33	35.89	1184.50		
	Eşit Sıra	144				
GTM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam.	Negatif Sıra	42	38.50	1617.00	-1.050	.294
	Pozitif Sıra	33	37.36	1233.00		
	Eşit Sıra	138				
GTM dersleri ile ilgili eserleri sesimle seslendirmede sorun yaşamam.	Negatif Sıra	30	31.20	936.00	-.159	.873
	Pozitif Sıra	30	29.80	894.00		
	Eşit Sıra	153				
GTM derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum.	Negatif Sıra	46	39.41	1813.00	-3.150	.002*
	Pozitif Sıra	25	29.72	743.00		
	Eşit Sıra	142				
GTM derslerine çok çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım.	Negatif Sıra	48	35.71	1714.00	-2.799	.005*
	Pozitif Sıra	22	35.05	771.00		
	Eşit Sıra	143				

Tablo 53 ve 54’te görüldüğü gibi farklılık gösteren “GTM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim” (*madde* 1) (GTHM $\bar{x}$ =3.60563 ve

GTSM $\bar{x}$ =3.48826), “GTM derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum” (**madde** 13) (GTHM $\bar{x}$ =3.86385 ve GTSM $\bar{x}$ =3.61033) ve “GTM derslerine çok çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım” (**madde** 14) (GTHM $\bar{x}$ =4.07042 ve GTSM $\bar{x}$ =3.82160) maddelerinde öğrencilerin GTSM öz-yeterlik algısı ortalamaları GTHM öz-yeterlik algısı ortalamalarına göre düşüktür. Puanlar GTHM ve GTSM’de minimum 1 maksimum 5 aralığında dağılım göstermektedir.

213 kişiden oluşan öğrenci grubunun farklılık gösteren **madde** 1, **madde** 13, **madde** 14’deki Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre (**madde** 1 NS=44, **madde** 1 PS=28, **madde** 1 ES=141; **madde** 13 NS=46, **madde** 13 PS=25, **madde** 13 ES=142 ve **madde** 14 NS=48, **madde** 14 PS=22, **madde** 14 ES=143) negatif sıralara (GTHM puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (GTSM puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (GTHM ve GTSM puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında GTHM puanı yüksek olan öğrenci sayısının GTSM puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha yüksek olduğu görülmektedir. GTHM ve GTSM Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (GTHM **madde** 1 SO=38.02 ve GTSM **madde** 1 SO=34.11. GTHM **madde** 1 ST=1673.00 ve GTSM **madde** 1 ST=955.00; GTHM **madde** 13 SO=39.41 ve GTSM **madde** 13 SO=29.72. GTHM **madde** 13 ST=1813.00 ve GTSM **madde** 13 ST=743.00 ve GTHM **madde** 14 SO=35.71 ve GTSM **madde** 14 SO=35.05, GTHM **madde** 14 ST=1714.00 ve GTSM **madde** 14 ST=771.00) GTSM’ye göre GTHM lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise öğrencilerin GTHM ve GTSM öz-yeterlik algıları arasında GTSM’ye göre GTHM tutumları lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($[Z_{\text{madde 1}}=-2.089, p=0.037<0.05]$; $[Z_{\text{madde 13}}=-3.150, p=0.002<0.05]$ ve $[Z_{\text{madde 14}}=-2.799, p=0.005<0.05]$). Başka bir anlatımla, öz-yeterlik algısı ölçeğinde farklılık gösteren olumsuz maddelerden **madde** 13 ve **madde** 14’de öğrenciler GTSM derslerine göre GTHM derslerinde daha düşük bir öz-yeterlik algısı sergilemişlerdir. Farklılık gösteren olumlu maddelerden **madde** 1’de ise GTSM derslerine göre GTHM derslerinde daha yüksek bir öz-yeterlik algısı sergilemişlerdir. Yani öğrenciler. GTHM derslerinde arkadaşları kadar iyi olmadıklarını ve başarılı olamayacaklarını” GTSM derslerine nazaran daha çok düşünmektedirler. Kuramsal bilgilere dayalı soruları cevaplamada ise GTSM’ye nazaran GTHM’de daha başarılı olduklarını düşünmektedirler.

Tablo 55. *GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları Farklılığına Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları*

GTM Öz-yeterlik Algısı	N	$\bar{x}$	ss	Min.	Max.
GTHM Öz-yeterlik Algısı Ortalama	213	3.78102	.676157	1.429	5.000
GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama	213	3.70691	.621030	1.929	4.958

Tablo 56. *GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları Farklılığına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları*

GTM Öz-yeterlik Algısı	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p
GTHM-GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama	Negatif Sıra	92	77.57	7136.00	-2.602	.009*
	Pozitif Sıra	59	73.56	4340.00		
	Eşit Sıra	62				

Tablo 55 ve Tablo 56’da görüldüğü gibi öğrencilerin GTSM Öz-yeterlik Algısı ortalamaları ($\bar{x}$ =3.70691) GTHM Öz-yeterlik Algısı ortalamalarına göre ($\bar{x}$ =3.78102) düşüktür. Puanlar GTHM’de minimum 1.429 maksimum 5 aralığında ve GTSM’de minimum 1.929 maksimum 4.958 aralığında dağılım göstermektedir.

213 kişiden oluşan öğrenci grubunun GTHM ve GTSM öz-yeterlik algısı ortalamalarının Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre NS=92, PS=59 ve ES= 62 şeklindedir. Negatif sıralara (GTHM puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (GTSM puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (GTHM ve GTSM puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında GTHM puanı yüksek olan öğrenci sayısının GTSM puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha fazla olduğu görülmektedir. GTHM ve GTSM öz-yeterlik algısı ortalama puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (GTHM Öz-yeterlik Algısı Ortalama SO=77.57. GTHM Öz-yeterlik Algısı Ortalama ST=7136.00 ve GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama SO=73.56, GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama ST=4340.00) GTSM’ye göre GTHM lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise öğrencilerin GTHM ve GTSM öz-yeterlik algısı ortalama puanları arasında GTSM’ye göre GTHM öz-yeterlik algıları lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($[Z=-2.602, p=0.009<0.05]$). Başka bir anlatımla, öz-yeterlik algısı ölçeğinin genelinde öğrenciler GTSM derslerine göre GTHM derslerinde daha yüksek bir öz-yeterlik algısı sergilemişlerdir.

Araştırmanın altıncı alt problemine ilişkin bulgular.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik düzeyleri arasındaki anlam farklılığı Tablo 57 ve Tablo 58’de incelenmiştir.

Tablo 57. *GTHM ve GTSM Dersleri Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları Farklılığına Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları*

GTM Öz-yeterlik-Tutum	N	$\bar{x}$	ss	Min.	Max.
GTHM Tutum Ortalama	213	3.89574	.648757	1.208	5.000
GTSM Tutum Ortalama	213	3.76976	.623788	1.208	4.958
GTHM Öz-yeterlik Algısı Ortalama	213	3.78102	.676157	1.429	5.000
GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama	213	3.70691	.621030	1.929	5.000

Tablo 58. *GTHM ve GTSM Dersleri Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları Farklılığına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları*

GTM Öz-yeterlik Algısı	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p
GTHM Tutum-Öz-yeterlik Algısı Ortalama	Negatif Sıra	128	113.55	14535.00	-3.775	.000*
	Pozitif Sıra	83	94.35	7831.00		
	Eşit Sıra	2				
GTSM Tutum-Öz-yeterlik Algısı Ortalama	Negatif Sıra	119	110.09	13101.00	-2.026	.043*
	Pozitif Sıra	93	101.90	9477.00		
	Eşit Sıra	1				

Tablo 57 ve Tablo 58’de görüldüğü gibi öğrencilerin GTHM Tutum ortalamaları ($\bar{x}=3.89574$) GTHM Öz-yeterlik Algısı ortalamalarına göre ($\bar{x}=3.78102$) ve GTSM Tutum ortalamaları ($\bar{x}=3.76976$) GTSM Öz-yeterlik Algısı ortalamalarına göre ($\bar{x}=3.70691$) yüksektir. Puanlar GTHM’de minimum 1.208 maksimum 5 aralığında ve GTSM’de minimum 1.429 maksimum 5.000 aralığında dağılım göstermektedir.

213 kişiden oluşan öğrenci grubunun Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre GTHM tutum-öz-yeterlik algısı ortalamalarının NS=128, PS=83 ve ES=2 ve GTSM tutum-öz-yeterlik algısı ortalamalarının NS=119, PS=93 ve ES=1 şeklinde olduğu görülmektedir. Negatif sıralara (GTHM-GTSM tutum puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (GTHM-GTSM öz-yeterlik algısı puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (GTHM-GTSM tutum ve öz-yeterlik algısı puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında GTHM-GTSM tutum puanı yüksek olan öğrenci sayısının GTHM-GTSM öz-yeterlik algısı puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha fazla olduğu görülmektedir. GTHM ve GTSM tutum-öz-yeterlik algısı ortalama puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (GTHM tutum SO=113.55, GTHM tutum ST=14535.00 ve GTHM öz-yeterlik SO=94.35, GTHM öz-yeterlik ST=7831.00) ve (GTSM tutum SO=110.09, GTSM tutum ST=13101.00 ve GTSM öz-yeterlik SO=101.90, GTSM öz-yeterlik ST=9477.00) öz-yeterlik algısına göre tutum lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise öğrencilerin GTHM ve GTSM tutum-öz-yeterlik algısı ortalama puanları arasında, öz-yeterlik algısına göre tutum lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ($[Z_{GTHM \text{ Tutum-Öz-yeterlik}}=-3.775, p=0.00<0.05]$ ve $[Z_{GTSM \text{ Tutum-Öz-yeterlik}}=-2.026, p=0.043<0.05]$). Başka bir anlatımla, öğrencilerin GTM derslerine karşı tutumları öz-yeterlik algılarından daha olumlu ve yüksektir.

Araştırmanın yedinci alt problemine ilişkin bulgular.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine yönelik tutumları arasındaki anlam farklılığı Tablo 59’da incelenmiştir.

Tablo 59. *GTHM ve GTSM Dersleri Tutum Ortalama Puanları İlişkisine Yönelik Pearson Korelasyon Testi Sonuçları*

İlişki	N	r	p
GTHM-GTSM Tutum Ortalama Puanları İlişkisi	213	.733*	.000*

Tablo 59’da, öğrencilerin GTHM ve GTSM tutum ortalama puanları ilişkisi incelendiğinde, 213 kişiden oluşan öğrenci grubunun r değerinin $r=0.733$ olduğu; öğrencilerin GTHM derslerine karşı tutumları ile GTSM derslerine karşı tutumları arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM ve GTSM tutum ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{GTHM\ Tutum}-p_{GTSM\ Tutum}=0.000<0.01$]. Başka bir anlatımla, öğrencilerin GTHM derslerine karşı tutumları arttıkça GTSM derslerine karşı tutumları da artmakta veya GTHM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTSM derslerine karşı tutumları da azalmaktadır.

Araştırmanın sekizinci alt problemine ilişkin bulgular.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algıları arasındaki anlam farklılığı Tablo 60’ta incelenmiştir.

Tablo 60. *GTHM ve GTSM Dersleri Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisine Yönelik Pearson Korelasyon Testi Sonuçları*

İlişki	N	r	p
GTHM-GTSM Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisi	213	.737*	.000*

Tablo 60’ta öğrencilerin GTHM ve GTSM öz-yeterlik algısı ortalama puanları ilişkisi incelendiğinde, 213 kişiden oluşan öğrenci grubunun r değerinin $r=0.737$ olduğu; öğrencilerin GTHM derslerine karşı öz-yeterlik algıları ile GTSM derslerine karşı öz-yeterlik algıları arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM ve GTSM öz-yeterlik algısı ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{GTHM\ Öz-yeterlik}-p_{GTSM\ Öz-yeterlik}=0.000<0.01$]. Başka bir anlatımla, öğrencilerin GTHM derslerine karşı öz-yeterlik algıları arttıkça GTSM derslerine karşı öz-yeterlik algıları da artmakta veya GTHM derslerine karşı öz-yeterlik algıları azaldıkça GTSM derslerine karşı öz-yeterlik algıları da azalmaktadır.

Araştırmanın dokuzuncu alt problemine ilişkin bulgular.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, ölçek maddeleri ortalama bazında Geleneksel Türk Müziği (GTHM ve GTSM) derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algıları arasındaki anlam ilişkisi Tablo 61’de incelenmiştir.

Tablo 61. *GTHM-GTSM Dersleri Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisine Yönelik Pearson Korelasyon Testi Sonuçları*

İlişki	N	r	p
GTHM Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisi	213	.506*	.000*
GTSM Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisi	213	.476*	.000*

Tablo 61’de öğrencilerin GTHM tutum ve öz-yeterlik algısı ortalama puanları ilişkisi ve GTSM tutum ve öz-yeterlik algısı ortalama puanları ilişkisi incelendiğinde, 213 kişiden oluşan öğrenci grubunun, GTHM tutum-öz-yeterlik ilişkisi r değerinin $r=0.506$ ve GTSM tutum-öz-yeterlik ilişkisi r değerinin $r=0.476$ olduğu; öğrencilerin GTHM-GTSM derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algıları arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM-GTSM tutum ve öz-yeterlik algısı ortalama puanları ilişkisine yönelik Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, 0.01 anlamlılık düzeyine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{\text{GTHM Tutum-GTSM Öz-yeterlik}}=0.000<0.01$ ve $p_{\text{GTSM Tutum-GTSM Öz-yeterlik}}=0.000<0.01$]. Başka bir anlatımla, öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine karşı tutumları arttıkça öz-yeterlik algıları da artmakta veya GTHM ve GTSM derslerine karşı tutumları azaldıkça öz-yeterlik algıları da azalmaktadır.

Araştırmanın onuncu alt problemine ilişkin bulgular.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, üniversite, cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre Geleneksel Türk Müziği (GTHM ve GTSM) derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algıları arasındaki anlam ilişkisi Tablo 62, Tablo 63 ve Tablo 64’te incelenmiştir.

Tablo 62. *Üniversitelere Göre GTHM-GTSM Dersleri Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisine Yönelik Pearson Korelasyon Testi Sonuçları*

Üniversite	İlişki	N	r	p
Atatürk Üniversitesi	GTHM Tutum-GTSM Tutum	73	.726*	.000*
	GTHM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.470*	.000*
	GTHM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.354*	.002*
	GTSM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.457*	.000*
	GTSM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.428*	.000*
	GTHM Öz-yeterlik-GTSM Öz-yeterlik		.579*	.000*
Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	GTHM Tutum-GTSM Tutum	52	.723*	.000*
	GTHM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.692*	.000*
	GTHM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.506*	.000*
	GTSM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.467*	.000*
	GTSM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.406*	.003*
	GTHM Öz-yeterlik-GTSM Öz-yeterlik		.770*	.000*

Tablo 62. (Devamı)

Cumhuriyet Üniversitesi	GTHM Tutum-GTSM Tutum	46	.632*	.000*
	GTHM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.639*	.000*
	GTHM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.657*	.000*
	GTSM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.426*	.003*
	GTSM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.653*	.000*
	GTHM Öz-yeterlik-GTSM Öz-yeterlik		.822*	.000*
Erciyes Üniversitesi	GTHM Tutum-GTSM Tutum	42	.781*	.000*
	GTHM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.327*	.035*
	GTHM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.220	.161
	GTSM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.271	.083
	GTSM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.401*	.008*
	GTHM Öz-yeterlik-GTSM Öz-yeterlik		.714*	.000*

Tablo 62’de öğrencilerin üniversitelere göre GTHM-GTSM tutum ve öz-yeterlik algısı ortalama puanları ilişkisi birlikte incelendiğinde;

GTHM tutum-GTSM tutum ilişkisi r değerlerinin $r_{AÜ}=0.726$, $r_{HBVÜ}=0.723$, $r_{CÜ}=0.632$ ve $r_{EÜ}=0.781$ olduğu; öğrencilerin GTHM-GTSM derslerine yönelik tutumları arasında Atatürk Üniversitesi, Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ve Erciyes Üniversitelerinde yüksek düzeyde Cumhuriyet Üniversitesinde ise orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM-GTSM tutum ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyine göre tüm üniversitelerde anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{GTHM\ Tutum-GTSM\ Tutum}=0.000<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTHM tutum-GTSM tutum arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu üniversite Erciyes Üniversitesi, en düşük olduğu üniversite ise Cumhuriyet Üniversitesi’dir. Hacı Bektaş Veli ve Atatürk Üniversiteleri’nin ilişki düzeyleri ise Erciyes Üniversitesi’ne yakındır. Öğrencilerin GTHM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTSM derslerine karşı tutumları da artmakta veya GTHM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTSM derslerine karşı tutumları da azalmaktadır.

GTHM tutum-GTHM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{AÜ}=0.470$, $r_{HBVÜ}=0.692$, $r_{CÜ}=0.639$ ve $r_{EÜ}=0.327$ olduğu; öğrencilerin GTHM tutumları ve GTHM öz-yeterlikleri arasında Atatürk, Hacı Bektaş Veli, Cumhuriyet ve Erciyes Üniversitelerinde orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM tutum-GTHM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyine göre tüm üniversitelerde anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{GTHM\ Tutum-GTHM\ Öz-yeterlik}=0.000$ ve $0.035<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTHM tutum-GTHM öz-yeterlik arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu üniversite Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, en düşük olduğu üniversite ise Erciyes Üniversitesi’dir. Cumhuriyet Üniversitesi ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi ile Erciyes Üniversitesi’nin ilişki düzeyleri ise birbirine yakındır. Öğrencilerin GTHM derslerine karşı tutumları arttıkça,

GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTHM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

GTHM tutum-GTSM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{AÜ}=\mathbf{0.354}$, $r_{HBVÜ}=\mathbf{0.506}$, $r_{CÜ}=\mathbf{0.657}$ ve $r_{EÜ}=\mathbf{0.220}$ olduğu; öğrencilerin GTHM tutumları ve GTHM öz-yeterlikleri arasında Atatürk, Hacı Bektaş Veli ve Cumhuriyet Üniversitesi'nde orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu; Erciyes Üniversitesi'nde ise çok düşük düzeyde bir ilişkinin var olabileceği görülmektedir. GTHM tutum-GTSM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyine göre Atatürk, Hacı Bektaş Veli ve Cumhuriyet Üniversitesi'nde anlamlı bir fark olduğu [$p_{GTHM\ Tutum-P_{GTSM\ Öz-yeterlik}}=\mathbf{0.000\ ve\ 0.002<0.01}$]. Erciyes Üniversitesi'nde ise anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir [$p_{GTHM\ Tutum-P_{GTSM\ Öz-yeterlik}}=\mathbf{0.161>0.01}$]. Başka bir anlatımla, GTHM tutum-GTSM öz-yeterlik arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu üniversite Cumhuriyet Üniversitesi, en düşük olduğu üniversite ise Atatürk Üniversitesi'dir. Cumhuriyet Üniversitesi ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nin ilişki düzeyleri ise birbirine yakındır ve Erciyes Üniversitesi'nde ise bir ilişki bulunmamıştır. İlişki görülen üniversitelerde öğrencilerin GTHM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTHM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

GTSM tutum-GTHM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{AÜ}=\mathbf{0.457}$, $r_{HBVÜ}=\mathbf{0.467}$, $r_{CÜ}=\mathbf{0.426}$ ve $r_{EÜ}=\mathbf{0.271}$ olduğu; öğrencilerin GTSM tutumları ve GTHM öz-yeterlikleri arasında Atatürk, Hacı Bektaş Veli ve Cumhuriyet Üniversitesi'nde orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu; Erciyes Üniversitesi'nde ise çok düşük düzeyde bir ilişkinin var olabileceği görülmektedir. GTSM tutum-GTHM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyine göre Atatürk, Hacı Bektaş Veli ve Cumhuriyet Üniversitesi'nde anlamlı bir fark olduğu [$p_{GTSM\ Tutum-P_{GTHM\ Öz-yeterlik}}=\mathbf{0.000\ ve\ 0.003<0.01}$], Erciyes Üniversitesi'nde ise anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir [$p_{GTSM\ Tutum-P_{GTHM\ Öz-yeterlik}}=\mathbf{0.083>0.01}$]. Başka bir anlatımla, GTSM tutum-GTHM öz-yeterlik arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu üniversite Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, en düşük olduğu üniversite ise Cumhuriyet Üniversitesi'dir. Atatürk, Hacı Bektaş Veli ve Cumhuriyet Üniversitesi'nin ilişki düzeyleri ise birbirine yakındır ve Erciyes Üniversitesi'nde ise bir ilişki bulunmamıştır. İlişki görülen üniversitelerde öğrencilerin GTSM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTSM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

GTSM tutum-GTSM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{AÜ}=\mathbf{0.428}$, $r_{HBVÜ}=\mathbf{0.406}$, $r_{CÜ}=\mathbf{0.653}$ ve $r_{EÜ}=\mathbf{0.401}$ olduğu; öğrencilerin GTSM tutumları ve GTSM öz-yeterlikleri arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTSM tutum-GTSM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, $\mathbf{0.01}$ anlamlılık düzeyine göre tüm üniversitelerde anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{GTSM\ Tutum-P_{GTSM\ Öz-yeterlik}=\mathbf{0.000}$, $\mathbf{0.003}$ ve $\mathbf{0.008<0.01}$], Başka bir anlatımla, GTSM tutum-GTSM öz-yeterlik arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu üniversite Cumhuriyet Üniversitesi, en düşük olduğu üniversite ise Erciyes Üniversitesi'dir. Atatürk Üniversitesi ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nin ilişki düzeyleri ise birbirine yakındır. Öğrencilerin GTSM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTSM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

GTHM öz-yeterlik-GTSM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{AÜ}=\mathbf{0.579}$, $r_{HBVÜ}=\mathbf{0.770}$, $r_{CÜ}=\mathbf{0.822}$ ve $r_{EÜ}=\mathbf{0.714}$ olduğu; öğrencilerin GTHM öz-yeterlikleri ve GTSM öz-yeterlikleri arasında Hacı Bektaş Veli, Cumhuriyet ve Erciyes Üniversitesi'nde yüksek düzeyde, Atatürk Üniversitesi'nde ise orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM öz-yeterlik-GTSM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, $\mathbf{0.01}$ anlamlılık düzeyine göre tüm üniversitelerde anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{GTHM\ Öz-yeterlik-P_{GTSM\ Öz-yeterlik}=\mathbf{0.000<0.01}$], Başka bir anlatımla, GTHM öz-yeterlik-GTSM öz-yeterlik arasındaki ilişkinin en yüksek olduğu üniversite Cumhuriyet Üniversitesi, en düşük olduğu üniversite ise Atatürk Üniversitesi'dir. Erciyes Üniversitesi ile Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'nin ilişki düzeyleri ise birbirine yakındır. Öğrencilerin GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri arttıkça, GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri azaldıkça GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

Tablo 63. *Cinsiyete Göre GTHM-GTSM Dersleri Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisine Yönelik Pearson Korelasyon Testi Sonuçları*

Cinsiyet	İlişki	N	r	p
Erkek	GTHM Tutum-GTSM Tutum	110	.732*	.000*
	GTHM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.545*	.000*
	GTHM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.407*	.000*
	GTSM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.509*	.000*
	GTSM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.500*	.000*
	GTHM Öz-yeterlik-GTSM Öz-yeterlik		.794*	.000*
Kız	GTHM Tutum-GTSM Tutum	103	.734*	.000*
	GTHM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.473*	.000*
	GTHM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.431*	.000*
	GTSM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.309*	.001*
	GTSM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.458*	.000*
	GTHM Öz-yeterlik-GTSM Öz-yeterlik		.656*	.000*

Tablo 63'te öğrencilerin cinsiyetlerine göre GTHM-GTSM tutum ve öz-yeterlik algısı ortalama puanları ilişkisi birlikte incelendiğinde;

GTHM tutum-GTSM tutum ilişkisi r değerlerinin $r_{\text{Erkek}}=0.732$ ve $r_{\text{Kız}}=0.734$ olduğu; erkek ve kızların GTHM-GTSM derslerine yönelik tutumları arasında cinsiyet değişkenine göre yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM-GTSM tutum ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{\text{GTHM Tutum-GTSM Tutum}}=0.000<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTHM tutum-GTSM tutum arasındaki ilişki erkek ve kızlarda yüksek düzeyde ve birbirine yakındır. Erkek ve kızların GTHM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTSM derslerine karşı tutumları da artmakta veya GTHM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTSM derslerine karşı tutumları da azalmaktadır.

GTHM tutum-GTHM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{\text{Erkek}}=0.545$, $r_{\text{Kız}}=0.473$ olduğu; erkek ve kızların GTHM tutumları ve GTHM öz-yeterlikleri arasında cinsiyet değişkenine göre orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM tutum-GTHM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{\text{GTHM Tutum-GTHM Öz-yeterlik}}=0.000<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTHM tutum-GTHM öz-yeterlik arasındaki ilişki, erkeklerde kızlara nazaran biraz daha güçlüdür. Erkek ve kızların GTHM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTHM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

GTHM tutum-GTSM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{\text{Erkek}}=0.407$, $r_{\text{Kız}}=0.431$, olduğu; erkek ve kızların GTHM tutumları ve GTHM öz-yeterlikleri arasında cinsiyet değişkenine göre orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM tutum-GTSM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{\text{GTHM Tutum-GTSM Öz-yeterlik}}=0.000<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTHM tutum-GTSM öz-yeterlik arasındaki ilişki erkek ve kızlarda orta düzeyde ve birbirine yakındır. Erkek ve kızların GTHM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTHM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

GTSM tutum-GTHM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{\text{Erkek}}=0.509$ ve $r_{\text{Kız}}=0.309$ olduğu; erkek ve kızların GTSM tutumları ve GTHM öz-yeterlikleri arasında cinsiyet

değişkenine göre orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTSM tutum-GTHM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{GTSM\ Tutum-P_{GTHM\ Öz-yeterlik}}=0.001<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTSM tutum-GTHM öz-yeterlik arasındaki ilişki erkeklerde kızlara nazaran daha güçlüdür. Erkek ve kızların GTSM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTSM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

GTSM tutum-GTSM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{Erkek}=0.500$ ve $r_{Kız}=0.458$ olduğu; erkek ve kızların GTSM tutumları ve GTSM öz-yeterlikleri arasında cinsiyet değişkenine göre orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTSM tutum-GTSM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{GTHM\ Tutum-P_{GTSM\ Öz-yeterlik}}=0.000<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTSM tutum-GTSM öz-yeterlik arasındaki ilişki erkeklerde kızlara nazaran biraz daha güçlüdür. Erkek ve kızların GTSM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTSM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

GTHM öz-yeterlik-GTSM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{Erkek}=0.794$, $r_{Kız}=0.656$ olduğu; erkek ve kızların GTHM öz-yeterlikleri ve GTSM öz-yeterlikleri arasında cinsiyet değişkenine göre erkeklerde yüksek düzeyde, kızlarda ise orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM öz-yeterlik-GTSM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{GTHM\ Öz-yeterlik-P_{GTSM\ Öz-yeterlik}}=0.000<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTHM öz-yeterlik-GTSM öz-yeterlik arasındaki ilişki erkek öğrencilerde, kızlara öğrencilere nazaran daha güçlüdür. Erkek ve kız öğrencilerin GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri arttıkça, GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri azaldıkça GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

Tablo 64. Sınıf Düzeyine Göre GTHM-GTSM Dersleri Tutum ve Öz-yeterlik Algısı Ortalama Puanları İlişkisine Yönelik Pearson Korelasyon Testi Sonuçları

Sınıf	İlişki	N	r	p
3. Sınıf	GTHM Tutum-GTSM Tutum	110	.794*	.000*
	GTHM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.439*	.000*
	GTHM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.406*	.000*
	GTSM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.264*	.008*
	GTSM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.336*	.001*
	GTHM Öz-yeterlik-GTSM Öz-yeterlik		.776*	.000*
4. Sınıf	GTHM Tutum-GTSM Tutum	103	.668*	.000*
	GTHM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.577*	.000*
	GTHM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.450*	.000*
	GTSM Tutum-GTHM Öz-yeterlik		.532*	.000*
	GTSM Tutum-GTSM Öz-yeterlik		.611*	.000*
	GTHM Öz-yeterlik-GTSM Öz-yeterlik		.714*	.000*

Tablo 64'te öğrencilerin sınıf düzeylerine göre GTHM-GTSM tutum ve öz-yeterlik algısı ortalama puanları ilişkisi birlikte incelendiğinde;

GTHM tutum-GTSM tutum ilişkisi r değerlerinin $r_{3. sınıf}=0.794$ ve $r_{4. sınıf}=0.668$ olduğu; 3. sınıf ve 4. sınıfların GTHM-GTSM derslerine yönelik tutumları arasında sınıf düzeyi değişkenine göre 3. sınıflarda yüksek düzeyde, 4. sınıflarda orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM-GTSM tutum ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyinde sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{GTHM\ Tutum-GTSM\ Tutum}=0.000<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTHM tutum-GTSM tutum arasındaki ilişki 3. sınıflarda 4. sınıflara nazaran daha güçlüdür. 3. sınıf ve 4. sınıfların GTHM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTSM derslerine karşı tutumları da artmakta veya GTHM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTSM derslerine karşı tutumları da azalmaktadır.

GTHM tutum-GTHM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{3. sınıf}=0.439$ ve $r_{4. sınıf}=0.577$ olduğu; 3. sınıf ve 4. sınıfların GTHM tutumları ve GTHM öz-yeterlikleri arasında sınıf düzeyi değişkenine göre orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM tutum-GTHM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyinde sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{GTHM\ Tutum-GTHM\ Öz-yeterlik}=0.000<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTHM tutum-GTHM öz-yeterlik arasındaki ilişki, 4. sınıflarda 3. sınıflara nazaran daha güçlüdür. 3. sınıf ve 4. sınıfların GTHM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTHM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

GTHM tutum-GTSM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{3. sınıf}=0.406$ ve $r_{4. sınıf}=0.450$ olduğu; 3. sınıf ve 4. sınıfların GTHM tutumları ve GTHM öz-yeterlikleri arasında sınıf

düzeyi değişkenine göre orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM tutum-GTSM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyinde sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{\text{GTHM Tutum-GTSM Öz-yeterlik}}=0.000<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTHM tutum-GTSM öz-yeterlik arasındaki ilişki 4. sınıflarda 3. sınıflara nazaran daha güçlüdür. 3. sınıf ve 4. sınıfların GTHM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTHM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

GTSM tutum-GTHM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{3. \text{sınıf}}=0.264$ ve $r_{4. \text{sınıf}}=0.532$ olduğu; 3. sınıf ve 4. sınıfların GTSM tutumları ve GTHM öz-yeterlikleri arasında sınıf düzeyi değişkenine göre 3. sınıflarda düşük. 4. sınıflarda orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTSM tutum-GTHM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyinde sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{\text{GTSM Tutum-GTHM Öz-yeterlik}}=0.000$ ve $0.008<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTSM tutum-GTHM öz-yeterlik arasındaki ilişki 4. sınıflarda 3. sınıflara nazaran daha güçlüdür. 3. sınıf ve 4. sınıfların GTSM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTSM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

GTSM tutum-GTSM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{3. \text{sınıf}}=0.336$ ve $r_{4. \text{sınıf}}=0.611$ olduğu; 3. sınıf ve 4. sınıfların GTSM tutumları ve GTSM öz-yeterlikleri arasında sınıf düzeyi değişkenine göre orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTSM tutum-GTSM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyinde sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{\text{GTSM Tutum-GTSM Öz-yeterlik}}=0.000$ ve $0.001<0.01$]. Başka bir anlatımla, GTSM tutum-GTSM öz-yeterlik arasındaki ilişki 4. sınıflarda 3. sınıflara nazaran daha güçlüdür. 3. sınıf ve 4. sınıfların GTSM derslerine karşı tutumları arttıkça, GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTSM derslerine karşı tutumları azaldıkça GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

GTHM öz-yeterlik-GTSM öz-yeterlik ilişkisi r değerlerinin $r_{3. \text{sınıf}}=0.776$ ve $r_{4. \text{sınıf}}=0.714$ olduğu; 3. sınıf ve 4. sınıfların GTHM öz-yeterlikleri ve GTSM öz-yeterlikleri arasında sınıf düzeyi değişkenine göre yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. GTHM öz-yeterlik-GTSM öz-yeterlik ortalama puanları ilişkisine yönelik, Pearson korelasyon testi sonuçlarının p değerleri incelendiğinde, **0.01** anlamlılık düzeyinde sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$p_{\text{GTHM Öz-yeterlik-GTSM Öz-yeterlik}}=0.000$ ve $0.001<0.01$].

Öz-yeterlik=0.000<0.01]. Başka bir anlatımla, GTHM öz-yeterlik-GTSM öz-yeterlik arasındaki ilişki 3. sınıf ve 4. sınıflarda birbirine yakın ve güçlüdür. 3. sınıf ve 4. sınıfların GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri arttıkça, GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de artmakta veya GTHM derslerine karşı öz-yeterlikleri azaldıkça GTSM derslerine karşı öz-yeterlikleri de azalmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sonuç ve Öneriler

1. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, GTM derslerine yönelik tutumlarının çoğunlukla olumlu olduğu, öz-yeterlik algılarının büyük ölçüde olumlu olduğu ve öğrencilerin GTM derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algılarının paralellik gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.
2. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, GTM derslerine yönelik tutumları üniversite değişkenine göre; üniversitelerin genelinde GTM derslerine yönelik tutumların yüksek düzeyde olduğu, en yüksek tutum puanının Atatürk Üniversitesi'nde olduğu, en düşük tutum puanının ise Erciyes Üniversitesi'ne ait olduğu görülmüştür. Üniversitelerin genelinde GTM dersine yönelik tutumların GTSM dersine yönelik tutumlardan daha olumlu olduğu görülürken Erciyes Üniversitesi'nde GTSM dersine yönelik tutumların GTM dersine yönelik tutumlardan daha olumlu olduğu görülmüştür.
Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, GTM derslerine yönelik tutumları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde; öğrencilerin GTM derslerine yönelik tutumlarının genel olarak yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Erkek öğrencilerin hem GTM hemde GTSM derslerine yönelik tutumları kız öğrencilerden daha olumlu olmasına karşın, cinsiyet değişkenine göre aralarındaki farkın istatistiksel olarak bir anlam ifade etmediği sonucuna ulaşılmıştır.
Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, GTM derslerine yönelik tutumları sınıf değişkenine göre incelendiğinde; öğrencilerin GTM derslerine yönelik tutumlarının genel olarak yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. 4. sınıf öğrencilerinin GTM ve GTSM derslerine yönelik tutumlarının 3. sınıf öğrencilerinden daha olumlu olmasına karşın, sınıf değişkenine göre aralarındaki farkın istatistiksel olarak bir anlam ifade etmediği sonucuna ulaşılmıştır.
3. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTM derslerine yönelik tutum puanlarının GTSM derslerine göre daha yüksek olduğu, GTM ve GTSM arasındaki tutum farkının istatistiksel olarak GTM lehine anlamlı şekilde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.
4. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, GTM derslerine yönelik öz-yeterlik algıları düzeyleri üniversite değişkenine göre incelendiğinde; öğrencilerin GTM derslerine

yönelik öz-yeterlik algılarının genel olarak yüksek düzeyde olduğu, en yüksek öz-yeterlik algısının Atatürk Üniversitesi'nde olduğu, en düşük öz-yeterlik algısının ise Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'ne ait olduğu, ayrıca öğrencilerin GTHM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarının GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, GTM derslerine yönelik öz-yeterlik algıları cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde; öğrencilerin GTM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarının genel olarak yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Erkek öğrencilerin hem GTHM hemde GTSM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarının kız öğrencilerden daha olumlu olmasına karşın, cinsiyet değişkenine göre aralarındaki farkın istatistiksel olarak bir anlam ifade etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, GTM derslerine yönelik öz-yeterlik algıları sınıf değişkenine göre incelendiğinde; öğrencilerin GTM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarının genel olarak yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. 3. sınıf öğrencilerin GTM derslerine yönelik öz-yeterlik algılarının 4. sınıf öğrencilerinin öz-yeterlik algılarından daha olumlu olmasına karşın, sınıf değişkenine göre aralarındaki farkın istatistiksel olarak bir anlam ifade etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

5. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTHM derslerine yönelik öz-yeterlik algı düzeylerinin GTSM derslerine göre daha yüksek olduğu, GTHM ve GTSM arasındaki öz-yeterlik algı düzeyi farkının istatistiksel olarak GTHM lehine anlamlı şekilde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.
6. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTM tutum ve öz-yeterlik algısı ortalama puanları arasında, tutum puanlarının öz-yeterlik puanlarından daha yüksek olduğu, öğrencilerin GTM derslerine karşı tutumlarının öz-yeterlik algılarından daha olumlu ve yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
7. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTHM derslerine karşı tutumları ile GTSM derslerine karşı olan tutumları arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu, öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine karşı olan tutumlarının paralellik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.
8. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTHM derslerine karşı öz-yeterlik algıları ile GTSM derslerine karşı öz-yeterlik algıları arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu, öğrencilerin GTHM ve GTSM derslerine karşı olan öz-yeterlik algılarının paralellik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

9. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin GTM derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algıları arasında ölçek maddeleri ortalama bazında orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
10. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin, GTM derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algı düzeyi arasındaki anlamlı farklılık incelendiğinde; GTHM tutum-GTSM tutum, GTHM tutum-GTHM öz-yeterlik, GTHM tutum-GTSM öz-yeterlik, GTSM tutum-GTHM öz-yeterlik, GTSM tutum-GTSM öz-yeterlik, GTHM öz-yeterlik-GTSM öz-yeterlik arasında üniversite, cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre anlamlı ilişkinin olduğu, bu ilişki doğrultusunda tutumun öz-yeterliği etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler şu şekildedir:

- Öğrencilerin GTM'ye yönelik tutum ve öz-yeterliklerini dört yıl boyunca izleyip değerlendiren ve onlara dönütler veren farklı araştırmalar yapılması önerilmektedir.
- Bu çalışmaya benzer araştırmaların, çalışma grubu genişletilerek diğer mesleki müzik eğitimi (Konservatuvarlar, Eğitim Fakülteleri vb.) kurumlarında da uygulanmasının faydalı olabileceği düşünülmektedir.
- Müzik eğitimi alan öğrencilerin GTM derslerine yönelik tutum ve öz-yeterlik algılarını etkileyen diğer etmenlerin de araştırılması önerilebilir.
- Tutum ve öz-yeterliklerin, öğrencilerin dersteki başarılarını etkileyebileceği görüşünden hareketle müzik eğitimcilerinin öğrencilerin tutum ve öz-yeterliklerini dikkate alarak bir eğitim-öğretim ortamı oluşturmaları önerilmektedir.
- Araştırmacılar tarafından, bu tür ölçeklerin (tutum, öz-yeterlik vb.) diğer dersler için de uygulanmasının eğitime katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Afacan, Ş. (2010). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin müzik dersine yönelik öz yeterlilik algı ve tutumlarının değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 278057)
- Akbulut, E. (2006). Müzik öğretmeni adaylarının mesleklerine ilişkin öz-yeterlik inançları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 24-33.
- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2004). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. (3. baskı). İstanbul: Sakarya Kitabevi.
- Anttila, M. (2007). Challenges for music studies in class teacher education in Finland, *Kürybos Erdves*, Nr. 7, 8-14. https://www.ceeol.com/search/article_detail?id=127041 adresinden edinilmiştir.
- Ata, Y. (2007). *Güzel sanatlar fakültelerinde uygulanan piyano eğitiminin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 211924)
- Atatürk Üniversitesi (2018, 25 Mayıs). GSF müzik bilimleri bölümü ders içerikleri. <http://eobs.atauni.edu.tr/Program/P3.aspx> adresinden edinilmiştir.
- Barış, D. A. (2008). Sosyal beceri gelişiminde çocuk ve müzik. *Milli Eğitim Dergisi*, 177, 28-34.
- Başaran, İ. E. (1982). *Modern eğitimin psikolojik temelleri*. (3. baskı). Ankara: Emel Yayınevi.
- Baysal, A. C. (1981). *Sosyal ve örgütsel psikolojide tutumlar*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları İşletme Fakültesi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (Geliştirilmiş 2. baskı). Ankara: Pegem A Akademi Yayınları.
- Can, M. C. (2009). Klasik Türk müziği. M. Ç. Özdemir (Ed.), *Türk kimliği içinde* (ss. 64-74). İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş.
- Canakay, E. U. (2007). *Aktif öğrenmenin müzik teorisi dersine ilişkin akademik başarı, tutum, öz yeterlilik algısı ve yüklemeler üzerindeki etkileri*. (Doktora tezi), Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 211622)
- Cengiz, C. (2018). Armoni dersine ilişkin tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 40, 42-55.
- Cronbach, L. J. (1963). *Educational psychology*. New York: Harcourt, Brace World. Inc.
- Cumhuriyet Üniversitesi (2018, 28 Mayıs). GSF müzik bölümü ders içerikleri <https://obs.cumhuriyet.edu.tr/oibs/bologna/start.aspx?gkm=061134400322023891238920311083220237798362762197311153667231120> adresinden edinilmiştir.
- Çelenk, K., & Şen, Y. (2016). Müzik öğretmenliği programı için “geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin öz-yeterlik algısı ölçeği” geliştirme çalışması. *İdil Dergisi*. 6(28), 131-150. doi: 10.7816/ idil-05-28-09
- Dizdar, B. (2015). *Ortaokul yöneticilerinin müzik dersine ilişkin tutumları* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 388022)

- Duman, B. A. (2007). *Lise öğrencilerinin ingilizceye yönelik öz yeterlik algı puanlarının cinsiyete, alanlara ve farklı düzeylere göre ingilizce başarısını yordama gücü* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 205528)
- Duygulu, M. (2014). *Türk halk müziği sözlüğü*. (1. baskı). İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Emnalar, A. (1998). *Türk halk müziği ve nazariyatı*, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Erciyes Üniversitesi (2018, 28 Mayıs). GSF müzik bölümü müfredat dersleri ve AKTS kredileri <https://dbp.erciyes.edu.tr/Program/P3.aspx>, 28.05.2018 adresinden edinilmiştir.
- Görücü, A. Ö. (2014). *Koro eğitimi ve nefes egzersizleri tutum ölçeği geliştirilmesi ve öğrencilerin tutumlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 383638)
- Güleçen, S., Cüro, E., & Semerci, N. (2008). Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 139-157.
- Güleken, Ü. E. (2016). *Güzel sanatlar liseleri ve güzel sanatlar fakülteleri müzik bölümü flüt öğrencilerinin müzikal gelişimini etkileyen faktörler* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 457504)
- Gürsoy, G. (2014). *Güncel ve popüler müzikler dersine ilişkin öğrenci tutumları* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 366295)
- Hilgard, E. R., Atkinson, R. C., & Atkinson, R. L. (1971). *Introduction to psychology*. (5. edition). New York.
- Hoşsu, M. (1997). *Geleneksel Türk halk müziği nazariyatı*. İzmir: Peker Ambalaj, Kağıt San. Tic. LTD.
- İnceoğlu, M. (2004). *Tutum-algı-iletişim*. (1. baskı). Ankara: Canteğin Matbaası.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2006). *Yeni insan ve insanlar sosyal psikolojiye giriş*. (10. basım). İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Kaleli, F. (2016). *Öz-yeterlilik ile akademik başarıya güdülenme arasındaki ilişki ortaokul öğrencileri örneği* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 430602)
- Kılıçoğlu, S., Araz, N., & Devrim, H. (1992). *Meydan larousse büyük lügat ve ansiklopedi*. İstanbul: Meydan Gazetecilik ve Neşriyat.
- Kırcıoğlu, Ç. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersi öğretimine ilişkin bilgi düzeyleri, öz yeterlilik algıları ile tutumlarının belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 235203)
- Kocaarslan, B. (2009). *Genel müzik eğitimi alan ilköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutum, müzikal özgüven ve motivasyon düzeylerinin karşılaştırılması belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 231835)
- Kopar, S. V. (2016). *Anadolu Lisesi öğrencilerinin müzik derslerindeki Türk müziği konularına ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 450076)
- Korkmaz, İ. (2009). *Sosyal Öğrenme Kuramı*. B. Yeşilyaprak (Editör). Eğitim psikolojisi, gelişim-öğrenme-öğretim. (5. baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık, 217-242.

- Lee, W. S. (2005). *Encyclopedia of school psychology*. Sage Publication.
- Lehimler, E. (2016). Müzik öğretmeni adaylarının bilgisayar destekli öğretime ilişkin tutum ve öz-yeterlik algılarının incelenmesi. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(14), 441-456.
- Levendoğlu, N. O. (2005) Tarih içinde geleneksel Türk sanat müziği ve diğer kültürlerle etkileşimleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(19), 253-262.
- McCormick, J., & McPherson, G. (2003). The role of self-efficacy in a musical performance examination: an exploratory structural equation analysis. *Psychology of Music*, 31(1), 37-51.
- McPherson, G., & McCormick, J. (2006). Self-efficacy and music performance. *Psychology of Music*, 34 (3), 322-336. https://www.researchgate.net/publication/260437553_McPherson_G_E_McCormick_J_2006_Self_efficacy_and_music_performance_Psychology_of_Music_34_322-336 adresinden edinilmiştir.
- Milli, M. S. (2015). Müzik öğretmeni adaylarının genel öz-yeterlik ve müzik yeteneğine yönelik öz-yeterlik algılarının incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies International Journal of Social Science*. II(41), 417-431. doi: 10.9761/JASSS3176
- Morgan, C. T. (2000). *Psikolojiye giriş*. (14. baskı). Çev. Hüsnü Arıcı ve Orhan Aydın. Ankara: Meteksan AŞ.
- Nacakcı, Z. (2006). İlköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi. <http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/pamukkale/Z-Nacakci.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi (2018, 25 Mayıs). GSF müzik ve sahne sanatları bölümü ders içerikleri. <https://ects.nevsehir.edu.tr/ects/bilgipaketi/dil/tr/bolum/183002/sayfa/1> adresinden edinilmiştir.
- Nielsen, S. G. (2004). Strategies and self-efficacy beliefs in instrumental and vocal individual practice: a study of students in higher music education. *Psychology of Music*. 32(4), 418-431.
- Otaçioğlu, S. G. (2008). Müzik öğretmenliği okul deneyimi I uygulamalarına katılan öğretmen adaylarının öz-etkililik-yeterlilik düzeylerinin incelenmesi. *C. Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(1), 163-170.
- Özdamar, K. (1999). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. (2. baskı). Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özevin Tokinan, B. (2008). *Yaratıcı dans etkinliklerinin motivasyon, özgüven, öz yeterlilik ve dans performansı üzerindeki etkileri* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 220319)
- Özgür, Ü. (1999). *Öğrencinin bireysel gelişiminde genel müzik eğitiminin yeri ve önemi*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi, "Sanat Eğitimi ve Sorunları" Sempozyumu Bildiriler Kitabı, ss. 237-240, Çanakkale.
- Özgüven, İ. E. (1994). *Psikolojik testler*. (1. baskı). Ankara: PDREM Yayınları.
- Özmenteş, S., & Özmenteş, G. (2008). Çalgı eğitiminde müzik yeteneğine ilişkin öz-yeterlik ve kişisel özellikler arasındaki ilişkiler. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2), 24, 92-100.

- Öztuna, Y. (1969). *Türk musikisi ansiklopedisi cilt I*. (1. baskı). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Piji, D. (2006). *Dizgeli öğretime göre geliştirilen eşlik dersi programının akademik başarıya, tutuma, yeterlik algısına ve kalıcılığa etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 191748)
- Pogonowski, L. M. (1985). Attitude assessment of upper elementary students in a process-oriented music curriculum. (Electronic version). *Journal of Research in Music Education* 33(4), 247-257. doi: 10.2307/3345251. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.2307/3345251> adresinden edinilmiştir.
- Ritchie, L., & Williamon, A. (2007). Self-efficacy as a predictor of musical performance quality. *Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts*, 6(4), 334-340. doi: 10.1037/a0029619. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.453.5264&rep=rep1&type=pdf> adresinden edinilmiştir.
- Saracaloğlu, S. A., & Yenice, N. (2009). Investigating the self-efficacy beliefs of science and elementary teachers with respect to some variables, *Journal of Theory and Practice in Education*, 5(2), 244-260. ISSN: 1304-9496. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/63234> adresinden edinilmiştir.
- Saygı, C. (2009). *Aktif öğrenmenin müzik tarihi dersine ilişkin başarı, tutum ve öz-yeterlik üzerine etkisi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 239353)
- Senemoğlu, N. (2007). *Gelişim ve öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. (1. baskı). Ankara: Gönül Yayıncılık.
- Snyder, C. R., & Lopez, S. (2002). *Handbook of positive psychology*, US: Oxford University Press
- Sönmez, V. (2005). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*. (12. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sözer, V. (1986). *Müzik ve müzisyenler ansiklopedisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Şen, Y. (2011). *Müzik öğretmenliği öğrencilerinin geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 290502)
- Şen, Y., & Çelenk, K. (2017). Müzik öğretmeni adaylarının geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin öz-yeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *İdil Dergisi*. 6(39), 3355-3387. doi: 10.7816/idil-06-39-21
- Şişman, M. (2010). *Eğitim bilimine giriş*. (6. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Taylor, S. E., Peplau, L. A., & Sears, D. O. (2007). *Sosyal psikoloji*. (1. baskı). Çev. Ali Dönmez. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Tunç, T., & Bulut, F. (2016). Müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (Journal of Research in Education and Teaching)*. 5(3), 308-314. http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/31.turgay_tunc.pdf adresinden edinilmiştir.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. (3. baskı). Ankara: Önder Matbaacılık Ltd. Şti.

- Uçaner, B. (2011). *Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin “Türk müzik tarihi” dersine yönelik tutum ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi* (Doktora tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 290568)
- Ülgen, G. (1994). *Eğitim psikolojisi. kavramlar, ilkeler, yöntemler, kuramlar ve uygulamalar*. Ankara: Lazer Matbaası.
- Üstün, E. (2010). *Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında uygulanmakta olan bireysel çalgı flüt eğitiminde karşılaşılan teknik problemlerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 264352)
- Yağcı, U., & Aksoy, V. (2015). Müzik öğretmeni adaylarının akademik öz-yeterlikleriyle öğretmenlik öz-yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Mart 2015,33,89–104. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/181508> adresinden edinilmiştir.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, (5. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, K. (2009). *Kodaly yönteminin ilköğretim öğrencilerinin keman çalma becerisi, öz yeterlilik algısı ve keman çalmaya ilişkin tutumları üzerindeki etkileri* (Yüksek lisans tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez No. 239352)
- Yıldız, G. (2006). *İlköğretimde müzik öğretimi birinci kademe*. (2. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yüksek Öğretim Kurumu (2018, 28 Mayıs). 2017-2018 *İstatistik raporu*. <https://istatistik.yok.gov.tr/> adresinden edinilmiştir.

EKLER

EK-1. Çalışmada Kullanılan Ölçekler

GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ (GTHM-GTSM) DERSLERİNE İLİŞKİN TUTUM ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki her ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı, her iki ders için ayrı ayrı olmak üzere; ifadenin yanındaki kutucuklardan yalnızca bir tanesini (X) şeklinde işaretleyerek, belirtiniz. GTM: Geleneksel Türk Müziği GTHM: Geleneksel Türk Halk Müziği (GTHM) GTSM: Geleneksel Türk Sanat Müziği (GTSM)	GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ (GTHM)					GELENEKSEL TÜRK SANAT MÜZİĞİ (GTSM)				
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. GTM dersleri sevdiğim derslerdir.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. GTM dersleri ilgi çekicidir.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. GTM derslerine çalışmak sıkıcıdır.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. GTM derslerinde verilen her eseri zevkle çalışırım.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. GTM dersleriyle ilgili konuşmaktan zevk alırım.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. Mezun olduktan sonra. GTM ile ilgili hiç bir şey duymak istemem.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. GTM dersleri kendime olan güvenimi artırır.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. GTM derslerinde öğrendiklerimin diğer derslere de yararı olacağını düşünürüm.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. GTM derslerinde öğrendiklerimin. uygulamada beklentilerime cevap veremeyeceğini düşünürüm.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. GTM dersleri kendi kültürümüzü yaşatmamız açısından önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. GTM dersleri olmaksızın tamamlanacak bir eğitimin yetersiz olacağını düşünürüm.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. GTM derslerinde öğrendiklerimin öğretmenlik mesleğinde gerekli olacağına inanmam.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13. GTM derslerine geç kalmak beni rahatsız eder.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. GTM dersleri kendi kültürümüzün öğrenilmesi açısından önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15. GTM derslerindeki repertuar çalışmalarından sıkılırım.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16. GTM derslerine diğer derslerimden daha çok önem veririm.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
17. GTM derslerinde verilen eserleri söylemekten hoşlanırım.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
18. GTM derslerinin sınıf geçmemde bana sıkıntı yaşatacağından endişe duyarım.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
19. GTM derslerinin beni kültürel anlamda geliştirdiğine inanırım.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
20. GTM dersleriyle ilgili etkinliklere (konser vb.) sevak katılırım.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
21. GTM derslerinde zamanımın boşa harcadığını düşünürüm.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
22. GTM derslerine mecbur olduğum için çalışırım.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
23. Boş zamanlarımda GTM derslerinde öğrendiğim eserleri icra ederim.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
24. GTM derslerinin kuramsal bölümünden	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

**GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ (GTHM-GTSM) DERSLERİNE İLİŞKİN ÖZYETERLİK
ALGISI ÖLÇEĞİ**

Aşağıdaki her ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı, her iki ders için ayrı ayrı olmak üzere; ifadenin yanındaki kutucuklardan yalnızca bir tanesini (X) şeklinde işaretleyerek, belirtiniz. GTM: Geleneksel Türk Müziği GTHM: Geleneksel Türk Halk Müziği GTSM: Geleneksel Türk Sanat Müziği	GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ (GTHM)					GELENEKSEL TÜRK SANAT MÜZİĞİ (GTSM)				
	Hiçbir Zaman	Nadiren	Kararsızım	Genellikle	Her Zaman	Hiçbir Zaman	Nadiren	Kararsızım	Genellikle	Her Zaman
1. GT M dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. GTM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. GTM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. GTM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. GT M dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6. GTM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7. GTM derslerinde dinlediğim eserlerin usullerini vurabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8. GTM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9. GTM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10. GTM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11. GTM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12. GTM dersleri ile ilgili eserleri sesimle seslendirmede sorun yaşamam.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13. GT M derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14. GTM derslerine çok çalışsam bile başarılı olamayacağımı inancındayım.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

EK-2. 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılı Güzel Sanatlar Fakültelerinde GTM Ders Saatleri Dağılımı

Tablo 65. 2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılı Güzel Sanatlar Fakültelerinde GTM Ders Saatleri Dağılımı

	Ahi Evran Ünv. Neşet Ertaş GSF				Akdeniz Ünv. GSF				Atatürk Ünv. GSF				Batman Ünv. GSF				Çankırı Karatekin Ünv. GSF				Dokuz Eylül Ünv. GSF				İnönü Ünv. GSF				Kırıkkale Ünv. GSF			
	Z		S		Z		S		Z		S		Z		S		Z		S		Z		S		Z		S		Z		S	
	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U
1.Dönem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.Dönem	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.Dönem	8	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.Dönem	8	-	2	-	2	2	1	2	6	2	-	-	3	-	-	-	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
5.Dönem	-	-	8	-	2	2	1	2	6	2	-	-	3	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-
6.Dönem	-	-	8	-	-	-	1	2	6	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-
7.Dönem	-	-	8	-	1	2	-	-	6	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.Dönem	2	-	8	-	1	2	-	-	6	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toplam	18	-	34	-	4	6	2	4	38	10	-	-	9	-	-	-	13	1	3	-	-	-	4	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Genel T.	52				16				48				9				14				3				4				6			

	Karabük Ünv. Safranbolu F. T. GSTF (THM)				Karabük Ünv. Safranbolu F. T. GSTF (TSM)				Kayseri Erciyes Ünv. GSF				Kocaeli Ünv. GSF.				Sivas Cumhuriyet Ünv. GSF				Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ünv. GSF				İstanbul Medipol Ünv. GSF				Marmara Ünv. GSF			
	Z		S		Z		S		Z		S		Z		S		Z		S		Z		S		Z		S		Z		S	
	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U	T	U
1.Dönem	2	2	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-
2.Dönem	2	2	6	4	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-
3.Dönem	-	-	-	-	4	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	8	-	-	-	4	6	-	-	-	-	-	-
4.Dönem	4	4	-	-	4	4	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	8	-	-	-	4	6	-	-	-	-	-	-
5.Dönem	4	4	2	-	4	4	2	-	6	-	-	-	4	-	-	-	2	-	-	-	-	-	4	-	2	2	-	-	-	-	-	-
6.Dönem	4	4	2	-	4	4	2	-	6	-	-	-	4	-	-	-	2	-	-	-	-	-	4	-	2	2	-	-	-	-	-	-
7.Dönem	4	4	-	-	4	4	2	-	4	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-
8.Dönem	4	4	-	-	4	4	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	4	-	2	2	-	-	-	-	-	-
Toplam	24	24	12	4	28	28	8	-	38	-	-	-	8	-	-	-	16	-	-	-	16	-	12	-	24	24	-	-	-	-	-	-
Genel T.	64				64				38				8				16				28				48				-			

Z: Zorunlu S: Seçmeli T: Teori U: Uygulama THM: Türk Halk Müziği TSM: Türk Sanat Müziği

*Her dönem 14 haftadır.

EK-3. Çalışmanın Yapıldığı GSF Müzik Bölümleri Ders İçerikleri

Atatürk Üniversitesi GSF Müzik Bilimleri Bölümü 2017-2018 Müfredat Dersleri ve AKTS Kredileri

1. Yarıyıl Ders Planı						
OBS Ders Aktarım Kodu	Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
3750	MBL 101	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi I	Zorunlu	2 +2	3	5
3956	MBL 105	Bireysel Çalgı Eğitimi I	Zorunlu	1 +1	1.5	4
4037	MBL 115	Osmanlıca Müzik Metin Çevirileri I	Zorunlu	1 +1	1.5	4
4043	MBL 117	Akustik	Zorunlu	2 +0	2	3
4020	MBL 109	Müzik Bilimine Giriş I	Zorunlu	2 +0	2	3
4027	MBL 111	Müzik Tarihi I	Zorunlu	1 +0	1	3
3960	MBL 107	Bireysel Ses Eğitimi I	Zorunlu	1 +0	1	2
4031	MBL 113	Etno-müzikolojiye Giriş I	Zorunlu	1 +0	1	2
3790	MBL 103	Temel Piano Eğitimi I	Zorunlu	1 +0	1	2
7560	TDE-151	Türk Dili I	Zorunlu	2 +0	2	1
2. Yarıyıl Ders Planı						
OBS Ders Aktarım Kodu	Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
3752	MBL 102	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi II	Zorunlu	2 +2	3	5
3954	MBL 106	Bireysel Çalgı Eğitimi II	Zorunlu	1 +1	1.5	4
4026	MBL 110	Müzik Bilimine Giriş II	Zorunlu	2 +0	2	3
4029	MBL 112	Müzik Tarihi II	Zorunlu	1 +0	1	3
4038	MBL 116	Osmanlıca Müzik Metin Çevirileri II	Zorunlu	1 +1	1.5	3
3961	MBL 108	Bireysel Ses Eğitimi II	Zorunlu	1 +0	1	2
4033	MBL 114	Etno-müzikolojiye Giriş II	Zorunlu	1 +0	1	2
3792	MBL 104	Temel Piano Eğitimi II	Zorunlu	1 +0	1	2
4050	MBL 120	Türk Halk Müziği Nazariyatı I	Zorunlu	2 +0	2	2
4047	MBL 118	Türk Sanat Müziği Nazariyatı I	Zorunlu	2 +0	2	2
7561	TDE-152	Türk Dili II	Zorunlu	2 +0	2	1
3. Yarıyıl Ders Planı						
OBS Ders Aktarım Kodu	Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
4052	MBL 201	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi III	Zorunlu	2 +2	3	6
4057	MBL 205	Bireysel Çalgı Eğitimi III	Zorunlu	1 +1	1.5	4
4068	MBL 211	Armoni I	Zorunlu	2 +0	2	3
4075	MBL 213	Müzik Eğitiminde Bilgisayar Teknolojisi I	Zorunlu	2 +0	2	3
4060	MBL 207	Bireysel Ses Eğitimi III	Zorunlu	1 +0	1	2
4083	MBL 215	Çalgı Bilimi ve Bakım Onarımı	Zorunlu	2 +0	2	2
4066	MBL 209	Koro I	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4055	MBL 203	Temel Piano Eğitimi III	Zorunlu	1 +0	1	2
4087	MBL 219	Türk Halk Müziği Nazariyatı II	Zorunlu	2 +0	2	2
4085	MBL 217	Türk Sanat Müziği Nazariyatı II	Zorunlu	2 +0	2	2
1188	YDY-251	Yabancı Dil (İngilizce) I	Zorunlu	2 +0	2	1
4. Yarıyıl Ders Planı						
OBS Ders Aktarım Kodu	Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
4058	MBL 206	Bireysel Çalgı Eğitimi IV	Zorunlu	1 +1	1.5	4
4053	MBL 202	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi IV	Zorunlu	2 +2	3	4
4069	MBL 212	Armoni II	Zorunlu	2 +0	2	3
4077	MBL 214	Müzik Eğitiminde Bilgisayar Teknolojisi II	Zorunlu	2 +0	2	3
4063	MBL 208	Bireysel Ses Eğitimi IV	Zorunlu	1 +0	1	2

4067	MBL 210	Koro II	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4056	MBL 204	Temel Piano Eğitimi IV	Zorunlu	1 +0	1	2
4088	MBL 220	Türk Halk Müziği Nazariyatı III	Zorunlu	2 +0	2	2
4091	MBL 224	Türk Halk Müziği Repertuarı I	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4086	MBL 218	Türk Sanat Müziği Nazariyatı III	Zorunlu	2 +0	2	2
4090	MBL 222	Türk Sanat Müziği Repertuarı I	Zorunlu	1 +1	1.5	2
1191	YDY-253	Yabancı Dil (ingilizce) II	Zorunlu	2 +0	2	1

5. Yarıyıl Ders Planı

OBS Ders Aktarım Kodu	Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
4104	MBL 305	Bireysel Çalgı Eğitimi V	Zorunlu	1 +1	1.5	4
4095	MBL 301	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi V	Zorunlu	2 +0	2	4
4111	MBL 311	Armoni III	Zorunlu	2 +0	2	2
4124	MBL 315	Eşlik I	Zorunlu	1 +0	1	2
4109	MBL 309	Koro III	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4107	MBL 307	Müzik Sosyolojisi I	Zorunlu	1 +0	1	2
4099	MBL 303	Piyano Eğitimi I	Zorunlu	1 +0	1	2
4115	MBL 313	Türk Çalgıları Topluluğu I	Zorunlu	1 +0	1	2
4128	MBL 319	Türk Halk Müziği Nazariyatı IV	Zorunlu	2 +0	2	2
4132	MBL 323	Türk Halk Müziği Repertuarı II	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4126	MBL 317	Türk Sanat Müziği Nazariyatı IV	Zorunlu	2 +0	2	2
4130	MBL 321	Türk Sanat Müziği Repertuarı II	Zorunlu	1 +1	1.5	2
2674	AIT-351	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	Zorunlu	2 +0	2	1

6. Yarıyıl Ders Planı

OBS Ders Aktarım Kodu	Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
4105	MBL 306	Bireysel Çalgı Eğitimi V ₁	Zorunlu	1 +1	1.5	4
4097	MBL 302	Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi V ₁	Zorunlu	2 +0	2	4
4112	MBL 312	Armoni IV	Zorunlu	2 +0	2	2
4125	MBL 316	Eşlik II	Zorunlu	1 +0	1	2
4110	MBL 310	Koro IV	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4108	MBL 308	Müzik Sosyolojisi II	Zorunlu	1 +0	1	2
4101	MBL 304	Piyano Eğitimi II	Zorunlu	1 +0	1	2
4117	MBL 314	Türk Çalgıları Topluluğu II	Zorunlu	1 +0	1	2
4129	MBL 320	Türk Halk Müziği Nazariyatı V	Zorunlu	2 +0	2	2
4133	MBL 324	Türk Halk Müziği Repertuarı III	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4127	MBL 318	Türk Sanat Müziği Nazariyatı V	Zorunlu	2 +0	2	2
4131	MBL 322	Türk Sanat Müziği Repertuarı III	Zorunlu	1 +1	1.5	2
2675	AIT-352	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	Zorunlu	2 +0	2	1

7. Yarıyıl Ders Planı

OBS Ders Aktarım Kodu	Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
4140	MBL 405	Bireysel Çalgı Eğitimi V ₁₁	Zorunlu	2 +0	2	4
4136	MBL 401	Alan Araştırma Yöntemleri I	Zorunlu	2 +0	2	2
4143	MBL 407	Batı Çalgıları Orkestrası I	Zorunlu	1 +0	1	2
4138	MBL 403	Besteleme Teknikleri I	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4134	MBL D.Ç.	Diploma Çalışması I	Zorunlu	1 +0	1	2
4145	MBL 409	Koro V	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4153	MBL 415	Müzik Analizi I	Zorunlu	1 +0	1	2
4150	MBL 413	Müzikal Analizde İstatistiksel Yöntemler I	Zorunlu	2 +0	2	2
4148	MBL 411	Studio Elektronik ve Tonmaisterlik Eğitimi I	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4159	MBL 419	Türk Halk Müziği Nazariyatı V ₁	Zorunlu	2 +0	2	2
4163	MBL 423	Türk Halk Müziği Repertuarı IV	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4156	MBL 417	Türk Sanat Müziği Nazariyatı V ₁	Zorunlu	2 +0	2	2

4161	MBL 421	Türk Sanat Müziği Repertuarı IV	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4166	MBL 425	Müzik Estetiği I (seçmeli)	Seçmeli	1 +0	1	1
4168	MBL 427	Müzikte Form Bilgisi I (seçmeli)	Seçmeli	1 +0	1	1

8. Yarıyıl Ders Planı

OBS Ders Aktarım Kodu	Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
4141	MBL 406	Bireysel Çalgı Eğitimi Vıı	Zorunlu	2 +0	2	4
4137	MBL 402	Alan Araştırma Yöntemleri II	Zorunlu	2 +0	2	2
4144	MBL 408	Batı Çalgıları Orkestrası II	Zorunlu	1 +0	1	2
4139	MBL 404	Besteleme Teknikleri II	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4135	MBL D.Ç.	Diploma Çalışması II	Zorunlu	1 +0	1	2
4146	MBL 410	Koro Vı	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4154	MBL 416	Müzik Analizi II	Zorunlu	1 +0	1	2
4151	MBL 414	Müzikal Analizde İstatistiksel Yöntemler II	Zorunlu	2 +0	2	2
4149	MBL 412	Studio Elektronik ve Tonmaisterlik Eğitimi II	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4160	MBL 420	Türk Halk Müziği Nazariyatı Vıı	Zorunlu	2 +0	2	2
4164	MBL 424	Türk Halk Müziği Repertuarı V	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4158	MBL 418	Türk Sanat Müziği Nazariyatı Vıı	Zorunlu	2 +0	2	2
4162	MBL 422	Türk Sanat Müziği Repertuarı V	Zorunlu	1 +1	1.5	2
4167	MBL 426	Müzik Estetiği II (seçmeli)	Seçmeli	1 +0	1	1
4169	MBL 428	Müzikte Form Bilgisi II (seçmeli)	Seçmeli	1 +0	1	1

(<http://eobs.atauni.edu.tr/Program/P3.aspx>. 2018).

Erciyes Üniversitesi GSF Müzik Bölümü 2017-2018 Müfredat Dersleri ve AKTS Kredileri

1. Yarıyıl Ders Planı

Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
MTDE101	TÜRKÇE I	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MTRH101	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ I	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MÜZ101	TEMEL MÜZİK KURAMLARI I	Zorunlu	2+0	4.00	4.00
MÜZ105	TEMEL PİYANO I	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ106	TEMEL PİYANO II	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ107	SES EĞİTİMİNE GİRİŞ I	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MÜZ119	KULAK EĞİTİMİ VE SOLFEJ I	Zorunlu	4+0	4.00	4.00
MÜZ133	ÜNİVERSİTE TANITIMI VE YÖNLENDİRME(ORYANTASYON)	Zorunlu	0+0	1.00	1.00
MÜZ135	BONA I	Zorunlu	2+0	4.00	4.00
MÜZ137	MÜZİK VE KÜLTÜR I	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MYBD101	YABANCI DİL I(İNGİLİZCE)	Zorunlu	4+0	2.00	2.00
MÜZ113.1	MESLEK ÇALGISI I (KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.10	MESLEK ÇALGISI I (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.11	MESLEK ÇALGISI I (KLASİK KEMENÇE)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.12	MESLEK ÇALGISI I (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.13	MESLEK ÇALGISI I (TANBUR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.2	MESLEK ÇALGISI I (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.3	MESLEK ÇALGISI I (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.4	MESLEK ÇALGISI I (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.5	MESLEK ÇALGISI I (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.6	MESLEK ÇALGISI I (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.7	MESLEK ÇALGISI I (PİYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.8	MESLEK ÇALGISI I (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.9	MESLEK ÇALGISI I (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.1	MESLEK ÇALGISI II (KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.10	MESLEK ÇALGISI II (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.11	MESLEK ÇALGISI II (KLASİK KEMENÇE)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.12	MESLEK ÇALGISI II (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00

MÜZ114.13	MESLEK ÇALGISI II (TANBUR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.2	MESLEK ÇALGISI II (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.3	MESLEK ÇALGISI II (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.4	MESLEK ÇALGISI II (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.5	MESLEK ÇALGISI II (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.6	MESLEK ÇALGISI II (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.7	MESLEK ÇALGISI II (PİYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.8	MESLEK ÇALGISI II (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.9	MESLEK ÇALGISI II (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ165.1	YARDIMCI ÇALGI I (KEMAN)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.10	YARDIMCI ÇALGI I (KLASİK KEMENÇE)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.11	YARDIMCI ÇALGI I (ŞAN)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.12	YARDIMCI ÇALGI I (TANBUR)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.2	YARDIMCI ÇALGI I (UD)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.3	YARDIMCI ÇALGI I (NEY)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.4	YARDIMCI ÇALGI I (KANUN)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.5	YARDIMCI ÇALGI I (GİTAR)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.6	YARDIMCI ÇALGI I (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.7	YARDIMCI ÇALGI I (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.8	YARDIMCI ÇALGI I (FLÜT)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.9	YARDIMCI ÇALGI I (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.1	YARDIMCI ÇALGI II (KEMAN)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.10	YARDIMCI ÇALGI II (KLASİK KEMENÇE)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.11	YARDIMCI ÇALGI II (ŞAN)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.12	YARDIMCI ÇALGI II (TANBUR)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.2	YARDIMCI ÇALGI II (UD)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.3	YARDIMCI ÇALGI II (NEY)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.4	YARDIMCI ÇALGI II (KANUN)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.5	YARDIMCI ÇALGI II (GİTAR)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.6	YARDIMCI ÇALGI II (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.7	YARDIMCI ÇALGI II (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.8	YARDIMCI ÇALGI II (FLÜT)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.9	YARDIMCI ÇALGI II (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00

2. Yarıyıl Ders Planı

Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
MTDE102	TÜRKÇE II	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MTRH102	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MÜZ102	TEMEL MÜZİK KURAMLARI II	Zorunlu	2+0	4.00	4.00
MÜZ105	TEMEL PİYANO I	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ106	TEMEL PİYANO II	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ108	SES EĞİTİMİNE GİRİŞ II	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MÜZ120	KULAK EĞİTİMİ VE SOLFEJ II	Zorunlu	4+0	4.00	4.00
MÜZ132	MÜZİKTE BİLGİSAYAR KULLANIMI	Zorunlu	2+0	1.00	1.00
MÜZ136	BONA II	Zorunlu	2+0	4.00	4.00
MÜZ138	MÜZİK VE KÜLTÜR II	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MYBD102	YABANCI DİL II(İNGİLİZCE)	Zorunlu	4+0	2.00	2.00
MÜZ113.1	MESLEK ÇALGISI I (KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.10	MESLEK ÇALGISI I (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.11	MESLEK ÇALGISI I (KLASİK KEMENÇE)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.12	MESLEK ÇALGISI I (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.13	MESLEK ÇALGISI I (TANBUR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.2	MESLEK ÇALGISI I (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.3	MESLEK ÇALGISI I (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.4	MESLEK ÇALGISI I (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.5	MESLEK ÇALGISI I (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.6	MESLEK ÇALGISI I (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00

MÜZ113.7	MESLEK ÇALGISI I (PIYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.8	MESLEK ÇALGISI I (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ113.9	MESLEK ÇALGISI I (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.1	MESLEK ÇALGISI II (KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.10	MESLEK ÇALGISI II (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.11	MESLEK ÇALGISI II (KLASİK KEMENÇE)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.12	MESLEK ÇALGISI II (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.13	MESLEK ÇALGISI II (TANBUR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.2	MESLEK ÇALGISI II (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.3	MESLEK ÇALGISI II (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.4	MESLEK ÇALGISI II (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.5	MESLEK ÇALGISI II (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.6	MESLEK ÇALGISI II (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.7	MESLEK ÇALGISI II (PIYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.8	MESLEK ÇALGISI II (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ114.9	MESLEK ÇALGISI II (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ165.1	YARDIMCI ÇALGI I (KEMAN)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.10	YARDIMCI ÇALGI I (KLASİK KEMENÇE)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.11	YARDIMCI ÇALGI I (ŞAN)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.12	YARDIMCI ÇALGI I (TANBUR)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.2	YARDIMCI ÇALGI I (UD)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.3	YARDIMCI ÇALGI I (NEY)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.4	YARDIMCI ÇALGI I (KANUN)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.5	YARDIMCI ÇALGI I (GİTAR)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.6	YARDIMCI ÇALGI I (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.7	YARDIMCI ÇALGI I (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.8	YARDIMCI ÇALGI I (FLÜT)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ165.9	YARDIMCI ÇALGI I (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.1	YARDIMCI ÇALGI II (KEMAN)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.10	YARDIMCI ÇALGI II (KLASİK KEMENÇE)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.11	YARDIMCI ÇALGI II (ŞAN)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.12	YARDIMCI ÇALGI II (TANBUR)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.2	YARDIMCI ÇALGI II (UD)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.3	YARDIMCI ÇALGI II (NEY)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.4	YARDIMCI ÇALGI II (KANUN)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.5	YARDIMCI ÇALGI II (GİTAR)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.6	YARDIMCI ÇALGI II (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.7	YARDIMCI ÇALGI II (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.8	YARDIMCI ÇALGI II (FLÜT)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ166.9	YARDIMCI ÇALGI II (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	3.00	3.00

4. Yarıyıl Ders Planı

Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
MÜZ202	KULAK EĞİTİMİ VE SOLFEJ IV	Zorunlu	2+0	4.00	4.00
MÜZ204	ARMONİ II	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ205	TEMEL PİYANO III	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ206	TEMEL PİYANO IV	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ210	KORO II	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ212	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJİ VE KURAMI II	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MÜZ214	TÜRK KLASİK MÜZİĞİ SOLFEJİ VE KURAMI II	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MÜZ218	MÜZİK TARİHİ II	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ226	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARI II	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ228	TÜRK KLASİK MÜZİĞİ REPERTUARI II	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ338	BİREYSEL SES EĞİTİMİ II	Zorunlu	1+0	3.00	3.00
MÜZ207.1	MESLEK ÇALGISI III (KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ207.10	MESLEK ÇALGISI III (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ207.12	MESLEK ÇALGISI III (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00

MÜZ207.13	MESLEK ÇALGISI III (TANBUR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ207.2	MESLEK ÇALGISI III (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ207.3	MESLEK ÇALGISI III (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ207.4	MESLEK ÇALGISI III (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ207.5	MESLEK ÇALGISI III (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ207.6	MESLEK ÇALGISI III (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ207.7	MESLEK ÇALGISI III (PİYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ207.8	MESLEK ÇALGISI III (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ207.9	MESLEK ÇALGISI III (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ208.1	MESLEK ÇALGISI IV (KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ208.10	MESLEK ÇALGISI IV (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ208.12	MESLEK ÇALGISI IV (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ208.13	MESLEK ÇALGISI IV (TANBUR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ208.2	MESLEK ÇALGISI IV (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ208.3	MESLEK ÇALGISI IV (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ208.4	MESLEK ÇALGISI IV (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ208.5	MESLEK ÇALGISI IV (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ208.6	MESLEK ÇALGISI IV (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ208.7	MESLEK ÇALGISI IV (PİYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ208.8	MESLEK ÇALGISI IV (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ208.9	MESLEK ÇALGISI IV (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00

5. Yarıyıl Ders Planı

Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
MÜZ301	KULAK EĞİTİMİ VE SOLFEJ V	Zorunlu	2+0	4.00	4.00
MÜZ307	KORO V	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MÜZ327	TÜRK MÜZİK TARİHİ I	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MÜZ329	STÜDYO VE KAYIT UYGULAMALARI	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ305.1	ORKEST.ODA MÜZ.I(ORKESTRA)	Seçmeli	2+2	3.00	3.00
MÜZ305.2	ORKEST.ODA MÜZ.I(TÜRK HALK ÇAL.TOPLULUĞU I)	Seçmeli	2+2	3.00	3.00
MÜZ305.3	ORKEST.ODA MÜZ. I (TÜRK KLASİK MÜZİĞİ ÇAL.TOP.I)	Seçmeli	2+2	3.00	3.00
MÜZ305.4	ORKEST.ODA MÜZ.I(PİYANODA EŞLİK)	Seçmeli	2+2	3.00	3.00
MÜZ305.5	ORKEST.ODA MÜZ.I(ODA MÜZİĞİ)	Seçmeli	2+2	3.00	3.00
MÜZ306.1	ORKEST./ODA MÜZ. II(ORKESTRA)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ306.2	ORKEST./ODA MÜZ.II(TÜRK HALK ÇAL.TOPLULUĞU)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ306.3	ORKEST./ODA MÜZ.II(TÜRK KLASİK MÜZİĞİ ÇAL.TOP.)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ306.4	ORKEST./ODA MÜZ.II(PİYANODA EŞLİK)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ306.5	ORKEST./ODA MÜZ.II(ODA MÜZİĞİ)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ309.1	BİREYSEL ÇALGI V(KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.10	BİREYSEL ÇALGI V (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.12	BİREYSEL ÇALGI V (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.2	BİREYSEL ÇALGI V (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.3	BİREYSEL ÇALGI V (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.4	BİREYSEL ÇALGI V (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.5	BİREYSEL ÇALGI V (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.6	BİREYSEL ÇALGI V (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.7	BİREYSEL ÇALGI V (PİYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.8	BİREYSEL ÇALGI V (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.9	BİREYSEL ÇALGI V (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.1	BİREYSEL ÇALGI VI (KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.10	BİREYSEL ÇALGI VI (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.12	BİREYSEL ÇALGI VI (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.2	BİREYSEL ÇALGI VI (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.3	BİREYSEL ÇALGI VI (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.4	BİREYSEL ÇALGI VI (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.5	BİREYSEL ÇALGI VI (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.6	BİREYSEL ÇALGI VI (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00

MÜZ310.7	BİREYSEL ÇALGI VI (PIYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.8	BİREYSEL ÇALGI VI (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.9	BİREYSEL ÇALGI VI (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ311	MÜZİK FORMLARI I	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ317	ARMONİ III	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ319	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJİ VE KURAMI III	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ321	TÜRK KLASİK MÜZİĞİ SOLFEJİ VE KURAMI III	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ323	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARI III	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ325	TÜRK KLASİK MÜZİĞİ REPERTUARI III	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ331	TÜRK MÜZİĞİ FORM BİLGİSİ I	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ333	ÇALGI BİLGİSİ I	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ335	MÜZİK EDEBİYATI I	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ337	BİREYSEL SES EĞİTİMİ I	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ339	YARDIMCI ÇALGI PİYANO I	Seçmeli	2+0	3.00	3.00

6. Yarıyıl Ders Planı

Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
MÜZ302	KULAK EĞİTİMİ VE SOLFEJ VI	Zorunlu	2+0	4.00	4.00
MÜZ304	MÜZİKTE ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MÜZ308	KORO VI	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MÜZ328	TÜRK MÜZİK TARİHİ II	Zorunlu	2+0	2.00	2.00
MÜZ305.1	ORKEST.ODA MÜZ.I(ORKESTRA)	Seçmeli	2+2	3.00	3.00
MÜZ305.2	ORKEST.ODA MÜZ.I(TÜRK HALK ÇAL.TOPLULUĞU I)	Seçmeli	2+2	3.00	3.00
MÜZ305.3	ORKEST.ODA MÜZ. I (TÜRK KLASİK MÜZİĞİ ÇAL.TOP.I)	Seçmeli	2+2	3.00	3.00
MÜZ305.4	ORKEST.ODA MÜZ.I(PİYANODA EŞLİK)	Seçmeli	2+2	3.00	3.00
MÜZ305.5	ORKEST.ODA MÜZ.I(ODA MÜZİĞİ)	Seçmeli	2+2	3.00	3.00
MÜZ306.1	ORKEST./ODA MÜZ. II(ORKESTRA)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ306.2	ORKEST./ODA MÜZ.II(TÜRK HALK ÇAL.TOPLULUĞU)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ306.3	ORKEST./ODA MÜZ.II(TÜRK KLASİK MÜZİĞİ ÇAL.TOP.)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ306.4	ORKEST./ODA MÜZ.II(PİYANODA EŞLİK)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ306.5	ORKEST./ODA MÜZ.II(ODA MÜZİĞİ)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ309.1	BİREYSEL ÇALGI V(KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.10	BİREYSEL ÇALGI V (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.12	BİREYSEL ÇALGI V (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.2	BİREYSEL ÇALGI V (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.3	BİREYSEL ÇALGI V (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.4	BİREYSEL ÇALGI V (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.5	BİREYSEL ÇALGI V (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.6	BİREYSEL ÇALGI V (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.7	BİREYSEL ÇALGI V (PIYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.8	BİREYSEL ÇALGI V (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ309.9	BİREYSEL ÇALGI V (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.1	BİREYSEL ÇALGI VI (KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.10	BİREYSEL ÇALGI VI (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.12	BİREYSEL ÇALGI VI (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.2	BİREYSEL ÇALGI VI (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.3	BİREYSEL ÇALGI VI (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.4	BİREYSEL ÇALGI VI (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.5	BİREYSEL ÇALGI VI (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.6	BİREYSEL ÇALGI VI (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.7	BİREYSEL ÇALGI VI (PIYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.8	BİREYSEL ÇALGI VI (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ310.9	BİREYSEL ÇALGI VI (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ312	MÜZİK FORMLARI II	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ318	ARMONİ IV	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ320	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJİ VE KURAMI IV	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ322	TÜRK KLASİK MÜZİĞİ SOLFEJİ VE KURAMI IV	Seçmeli	2+0	3.00	3.00

MÜZ324	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARI IV	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ326	TÜRK KLASİK MÜZİĞİ REPERTUARI IV	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ332	TÜRK MÜZİĞİ FORM BİLGİSİ II	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ334	ÇALGI BİLGİSİ II	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ336	MÜZİK EDEBİYATI II	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ340	YARDIMCI ÇALGI PİYANO II	Seçmeli	2+0	3.00	3.00

7. Yarıyıl Ders Planı

Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
MÜZ403	KORO VII	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ413	BİTİRME ÇALIŞMASI I	Zorunlu	0+2	1.00	1.00
MÜZ419	KULAK EĞİTİMİ VE SOLFEJ VII	Zorunlu	2+0	4.00	4.00
MÜZ401.1	ORKEST./ODA MÜZ.III(ORKESTRA)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ401.2	ORKEST./ODA MÜZ.III(TÜRK HALK ÇAL.TOPLULUĞU)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ401.3	ORKEST./ODA MÜZ.III(TÜRK KLASİK MÜZİĞİ ÇAL.TOP.)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ401.4	ORKEST./ODA MÜZ.III(PİYANODA EŞLİK)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ401.5	ORKEST./ODA MÜZ.III(ODA MÜZİĞİ)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ402.1	ORKEST./ODA MÜZ.IV(ORKESTRA)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ402.2	ORKEST./ODA MÜZ.IV(TÜRK HALK ÇAL.TOPLULUĞU)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ402.3	ORKEST./ODA MÜZ.IV(TÜRK KLASİK MÜZİĞİ ÇAL.TOP.)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ402.4	ORKEST./ODA MÜZ.IV(PİYANODA EŞLİK)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ402.5	ORKEST./ODA MÜZ.IV (ODA MÜZİĞİ)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ405.1	BİREYSEL ÇALGI VII (KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.10	BİREYSEL ÇALGI VII (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.12	BİREYSEL ÇALGI VII (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.2	BİREYSEL ÇALGI VII (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.3	BİREYSEL ÇALGI VII (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.4	BİREYSEL ÇALGI VII (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.5	BİREYSEL ÇALGI VII (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.6	BİREYSEL ÇALGI VII(BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.7	BİREYSEL ÇALGI VII (PİYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.8	BİREYSEL ÇALGI VII (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.9	BİREYSEL ÇALGI VII (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.1	BİREYSEL ÇALGI VIII (KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.10	BİREYSEL ÇALGI VIII (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.12	BİREYSEL ÇALGI VIII (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.2	BİREYSEL ÇALGI VIII (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.3	BİREYSEL ÇALGI VIII (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.4	BİREYSEL ÇALGI VIII (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.5	BİREYSEL ÇALGI VIII (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.6	BİREYSEL ÇALGI VIII (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.7	BİREYSEL ÇALGI VIII (PİYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.8	BİREYSEL ÇALGI VIII (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.9	BİREYSEL ÇALGI VIII (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ421	TÜRK HALK BİLİMİ I	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ423	TÜRK KLASİK MÜZİĞİ SOLFEJİ VE KURAMI V	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ427	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARI V	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ429	TÜRK KLASİK MÜZİĞİ REPERTUARI V	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ431	OSMANLI TÜRKÇESİ I	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ433	ORKESTRASYON I	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ435	ARMONİ V	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ441	ESER ÇÖZÜMLEME I	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ443	ARAJMAN I	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
SS.MÜZ401	DÜNYA MÜZİKLERİ	Seçmeli	2+0	2.00	2.00

8. Yarıyıl Ders Planı

Dersin kodu	Dersin adı	Dersin tipi	Teorik + Uygulama	Yerel kredi	AKTS kredisi
-------------	------------	-------------	-------------------	-------------	--------------

MÜZ404	KORO VIII	Zorunlu	2+0	3.00	3.00
MÜZ414	BİTİRME ÇALIŞMASI II	Zorunlu	0+2	1.00	1.00
MÜZ420	KULAK EĞİTİMİ VE SOLFEJ VIII	Zorunlu	2+0	4.00	4.00
MÜZ401.1	ORKEST./ODA MÜZ.III(ORKESTRA)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ401.2	ORKEST./ODA MÜZ.III(TÜRK HALK ÇAL.TOPLULUĞU)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ401.3	ORKEST./ODA MÜZ.III(TÜRK KLASİK MÜZİĞİ ÇAL.TOP.)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ401.4	ORKEST./ODA MÜZ.III(PİYANODA EŞLİK)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ401.5	ORKEST./ODA MÜZ.III(ODA MÜZİĞİ)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ402.1	ORKEST./ODA MÜZ.IV(ORKESTRA)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ402.2	ORKEST./ODA MÜZ.IV(TÜRK HALK ÇAL.TOPLULUĞU)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ402.3	ORKEST./ODA MÜZ.IV(TÜRK KLASİK MÜZİĞİ ÇAL.TOP.)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ402.4	ORKEST./ODA MÜZ.IV(PİYANODA EŞLİK)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ402.5	ORKEST./ODA MÜZ.IV (ODA MÜZİĞİ)	Seçmeli	2+2	4.00	4.00
MÜZ405.1	BİREYSEL ÇALGI VII (KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.10	BİREYSEL ÇALGI VII (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.12	BİREYSEL ÇALGI VII (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.2	BİREYSEL ÇALGI VII (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.3	BİREYSEL ÇALGI VII (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.4	BİREYSEL ÇALGI VII (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.5	BİREYSEL ÇALGI VII (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.6	BİREYSEL ÇALGI VII(BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.7	BİREYSEL ÇALGI VII (PİYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.8	BİREYSEL ÇALGI VII (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ405.9	BİREYSEL ÇALGI VII (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.1	BİREYSEL ÇALGI VIII (KEMAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.10	BİREYSEL ÇALGI VIII (VİYOLA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.12	BİREYSEL ÇALGI VIII (ŞAN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.2	BİREYSEL ÇALGI VIII (UD)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.3	BİREYSEL ÇALGI VIII (NEY)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.4	BİREYSEL ÇALGI VIII (KANUN)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.5	BİREYSEL ÇALGI VIII (GİTAR)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.6	BİREYSEL ÇALGI VIII (BAĞLAMA)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.7	BİREYSEL ÇALGI VIII (PİYANO)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.8	BİREYSEL ÇALGI VIII (VİYOLONSEL)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ406.9	BİREYSEL ÇALGI VIII (FLÜT)	Seçmeli	2+0	4.00	4.00
MÜZ412	MÜZİK TOPLULUKLARI YÖNETİMİ	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ422	TÜRK HALK BİLİMİ II	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ424	TÜRK KLASİK MÜZİĞİ SOLFEJİ VE KURAMI VI	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ428	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUARI VI	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ430	TÜRK KLASİK MÜZİĞİ REPERTUARI VI	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ432	OSMANLICA II	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ434	ORKESTRASYON II	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ436	ARMONİ VI	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ438	BİREYSEL SES EĞİTİMİ IV	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ440	YARDIMCI ÇALGI PİYANO IV	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ442	ESER ÇÖZÜMLEME II	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
MÜZ444	ARANJMAN II	Seçmeli	2+0	3.00	3.00
SS.MÜZ412	MÜZİK KÜLTÜRÜ	Seçmeli	2+0	2.00	2.00

(<https://dbp.erciyes.edu.tr/Program/P3.aspx>. 2018).

Müfredat Dersleri ve AKTS Kredileri

1. Dönem Ders Planı

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
AİT101	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-1-	2 Saat	0 Saat	1	Güz	Zorunlu	2
MZK107	BİREYSEL ÇALGI 1	2 Saat	0 Saat	1	Güz	Zorunlu	2
MZK109	BİREYSEL SES EĞİTİMİ-1	1 Saat	0 Saat	1	Güz	Zorunlu	2
MZK101	MÜZİK TEORİSİ 1	2 Saat	0 Saat	1	Güz	Zorunlu	3
MZK103	MÜZİKSEL İŞİTME. OKUMA VE YAZMA-1	2 Saat	0 Saat	1	Güz	Zorunlu	2
MZK105	PİYANO 1	1 Saat	0 Saat	1	Güz	Zorunlu	2
ENF101	TEMEL BİLGİ TEKNOLOJİSİ KULLANIMI 1	2 Saat	2 Saat	1	Güz	Zorunlu	5
TDL101	TÜRK DİLİ-1-	2 Saat	0 Saat	1	Güz	Zorunlu	2
YBD101	YABANCI DİL 1	2 Saat	0 Saat	1	Güz	Zorunlu	2
MZK1	SEÇMELİ DERS HAVUZU-1	- Saat	- Saat	1	Güz	Seçmeli	6
Toplam:							28

2. Dönem Ders Planı

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
AİT102	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ-2-	2 Saat	0 Saat	1	Bahar	Zorunlu	2
MZK108	BİREYSEL ÇALGI 2	2 Saat	0 Saat	1	Bahar	Zorunlu	2
MZK110	BİREYSEL SES EĞİTİMİ-2	1 Saat	0 Saat	1	Bahar	Zorunlu	2
MZK102	MÜZİK TEORİSİ-2	2 Saat	0 Saat	1	Bahar	Zorunlu	3
MZK104	MÜZİKSEL İŞİTME.OKUMA VE YAZMA-2	2 Saat	0 Saat	1	Bahar	Zorunlu	2
MZK106	PİYANO-2	1 Saat	0 Saat	1	Bahar	Zorunlu	2
ENF102	TEMEL BİLGİ TEKNOLOJİSİ KULLANIMI 2	2 Saat	2 Saat	1	Bahar	Zorunlu	5
TDL102	TÜRK DİLİ-2-	2 Saat	0 Saat	1	Bahar	Zorunlu	2
YBD102	YABANCI DİL 2	2 Saat	0 Saat	1	Bahar	Zorunlu	2
MZK2	SEÇMELİ DERS HAVUZU-2	- Saat	- Saat	1	Bahar	Seçmeli	6
Toplam:							28

3. Dönem Ders Planı

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK207	BİREYSEL ÇALGI 3	2 Saat	0 Saat	2	Güz	Zorunlu	3
MZK209	BİREYSEL SES EĞİTİMİ-3	1 Saat	0 Saat	2	Güz	Zorunlu	2
MZK223	KLASİK TÜRK MÜZİĞİ REPERTUAR-1	2 Saat	0 Saat	2	Güz	Zorunlu	2
MZK219	KLASİK TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI-1	2 Saat	0 Saat	2	Güz	Zorunlu	2
MZK201	MÜZİK TEORİSİ-3	2 Saat	0 Saat	2	Güz	Zorunlu	3
MZK203	MÜZİKSEL İŞİTME.OKUMA VE YAZMA-3	2 Saat	0 Saat	2	Güz	Zorunlu	3

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK205	PİYANO-3	1 Saat	0 Saat	2	Güz	Zorunlu	2
MZK221	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUAR-1	2 Saat	0 Saat	2	Güz	Zorunlu	2
MZK217	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI-1	2 Saat	0 Saat	2	Güz	Zorunlu	2
MZK3	SEÇMELİ DERS HAVUZU-3	- Saat	- Saat	2	Güz	Seçmeli	9
Toplam:							30

4. Dönem Ders Planı

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK208	BİREYSEL ÇALGI 4	2 Saat	0 Saat	2	Bahar	Zorunlu	3
MZK210	BİREYSEL SES EĞİTİMİ-4	1 Saat	0 Saat	2	Bahar	Zorunlu	2
MZK224	KLASİK TÜRK MÜZİĞİ REPERTUAR-2	2 Saat	0 Saat	2	Bahar	Zorunlu	2
MZK220	KLASİK TÜRK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI-2	2 Saat	0 Saat	2	Bahar	Zorunlu	2
MZK202	MÜZİK TEORİSİ-4	2 Saat	0 Saat	2	Bahar	Zorunlu	3
MZK204	MÜZİKSEL İŞİTME.OKUMA VE YAZMA-4	2 Saat	0 Saat	2	Bahar	Zorunlu	3
MZK206	PİYANO-4	1 Saat	0 Saat	2	Bahar	Zorunlu	2
MZK222	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUAR-2	2 Saat	0 Saat	2	Bahar	Zorunlu	2
MZK218	TÜRK HALK MÜZİĞİ SOLFEJ VE KURAMI-2	2 Saat	0 Saat	2	Bahar	Zorunlu	2
MZK4	SEÇMELİ DERS HAVUZU-4	- Saat	- Saat	2	Bahar	Seçmeli	9
Toplam:							30

5. Dönem Ders Planı

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK335	BİLİMSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ-1	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Zorunlu	3
MZK307	BİREYSEL ÇALGI 5	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Zorunlu	4
MZK311	KORO-3	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Zorunlu	3
MZK301	MÜZİK BİÇİMLERİ-1	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Zorunlu	4
MZK309	MÜZİK TOPLULUKLARI-1	2 Saat	2 Saat	3	Güz	Zorunlu	3
MZK303	MÜZİKSEL İŞİTME.OKUMA VE YAZMA-5	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Zorunlu	4
MZK305	TÜRK MÜZİĞİ ÇOKSESLENDİRME-1	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Zorunlu	3
MZK5	SEÇMELİ DERS HAVUZU-5	- Saat	- Saat	3	Güz	Seçmeli	6
Toplam:							30

6. Dönem Ders Planı

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK336	BİLİMSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ-2-	2 Saat	0 Saat	3	Bahar	Zorunlu	3
MZK308	BİREYSEL ÇALGI 6	2 Saat	0 Saat	3	Bahar	Zorunlu	4
MZK312	KORO-4	2 Saat	2 Saat	3	Bahar	Zorunlu	3

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK302	MÜZİK BİÇİMLERİ-2	2 Saat	0 Saat	3	Bahar	Zorunlu	4
MZK310	MÜZİK TOPLULUKLARI-2	2 Saat	2 Saat	3	Bahar	Zorunlu	3
MZK304	MÜZİKSEL İŞİTME.OKUMA VE YAZMA-6	2 Saat	0 Saat	3	Bahar	Zorunlu	4
MZK306	TÜRK MÜZİĞİ ÇOKSESLENDİRME-2-	2 Saat	0 Saat	3	Bahar	Zorunlu	3
BKE102	Seçmeli Ders Havuzu 6	- Saat	- Saat	3	Bahar	Seçmeli	6
Toplam:							30

7. Dönem Ders Planı

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK407	BİREYSEL ÇALGI 7	2 Saat	0 Saat	4	Güz	Zorunlu	3
MZK435	BİTİRME ÇALIŞMASI-1	2 Saat	0 Saat	4	Güz	Zorunlu	3
MZK401	ÇALGI BİLGİSİ-1	2 Saat	0 Saat	4	Güz	Zorunlu	3
MZK411	KORO-5	2 Saat	2 Saat	4	Güz	Zorunlu	3
MZK409	MÜZİK TOPLULUKLARI-3	2 Saat	2 Saat	4	Güz	Zorunlu	3
MZK403	MÜZİKSEL İŞİTME.OKUMA VE YAZMA-7	2 Saat	0 Saat	4	Güz	Zorunlu	4
MZK405	TÜRK MÜZİĞİ FORM BİLGİSİ1	2 Saat	0 Saat	4	Güz	Zorunlu	3
MZK7	SEÇMELİ DERS HAVUZU-7	- Saat	- Saat	4	Güz	Seçmeli	8
Toplam:							30

8. Dönem Ders Planı

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK408	BİREYSEL ÇALGI 8	2 Saat	0 Saat	4	Bahar	Zorunlu	3
MZK436	BİTİRME ÇALIŞMASI-2	2 Saat	0 Saat	4	Bahar	Zorunlu	3
MZK402	ÇALGI BİLGİSİ-2	2 Saat	0 Saat	4	Bahar	Zorunlu	3
MZK412	KORO-6	2 Saat	2 Saat	4	Bahar	Zorunlu	3
MZK410	MÜZİK TOPLULUKLARI-4	2 Saat	2 Saat	4	Bahar	Zorunlu	3
MZK404	MÜZİKSEL İŞİTME.OKUMA VE YAZMA-8	2 Saat	0 Saat	4	Bahar	Zorunlu	4
MZK406	TÜRK MÜZİĞİ FORM BİLGİSİ-2	2 Saat	0 Saat	4	Bahar	Zorunlu	3
MZK8	SEÇMELİ DERS HAVUZU-8	- Saat	- Saat	4	Bahar	Seçmeli	8
Toplam:							30

SEÇMELİ DERS HAVUZU-1

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK113	SANAT TARİHİ-1	2 Saat	0 Saat	1	Güz	Seçmeli	2
MZK111	TOPLU SES EĞİTİMİ-1	2 Saat	0 Saat	1	Güz	Seçmeli	2
MZK115	TÜRK HALK BİLİMİ-1	2 Saat	0 Saat	1	Güz	Seçmeli	2

SEÇMELİ DERS HAVUZU-2

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK114	SANAT TARİHİ-2	2 Saat	0 Saat	1	Bahar	Seçmeli	2
MZK112	TOPLU SES EĞİTİMİ-2	2 Saat	0 Saat	1	Bahar	Seçmeli	2
MZK116	TÜRK HALK BİLİMİ-2	2 Saat	0 Saat	1	Bahar	Seçmeli	2

SEÇMELİ DERS HAVUZU-3

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK215	ARMONİ-1	2 Saat	0 Saat	2	Güz	Seçmeli	3
MZK211	KORO-1	2 Saat	0 Saat	2	Güz	Seçmeli	3
MZK213	MÜZİK TARİHİ-1	2 Saat	0 Saat	2	Güz	Seçmeli	3

SEÇMELİ DERS HAVUZU-4

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK216	ARMONİ-2	2 Saat	0 Saat	2	Bahar	Seçmeli	3
MZK212	KORO-2	2 Saat	0 Saat	2	Bahar	Seçmeli	3
MZK214	MÜZİK TARİHİ-2	2 Saat	0 Saat	2	Bahar	Seçmeli	3

SEÇMELİ DERS HAVUZU-5

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK315	ARMONİ-3	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Seçmeli	3
BKE 101	BİLİMSEL VE KÜLTÜREL ETKİNLİKLER	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Seçmeli	3
MZK323	KLASİK TÜRK MÜZİĞİ REPERTUAR-3	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Seçmeli	3
MZK329	OSMANLICA-1	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Seçmeli	3
MZK321	TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUAR-3	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Seçmeli	3
MZK313	TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ-1	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Seçmeli	3

SEÇMELİ DERS HAVUZU 6

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK316	ARMONİ-4	2 Saat	0 Saat	3	Bahar	Seçmeli	3
BKE 102	BİLİMSEL VE KÜLTÜREL ETKİNLİKLER**	2 Saat	0 Saat	3	Güz	Seçmeli	3
MZK324	KLASİK TÜRK MÜZİĞİ REPERTUAR-4	2 Saat	0 Saat	3	Bahar	Seçmeli	3
MZK330	OSMANLICA-2	2 Saat	0 Saat	3	Bahar	Seçmeli	3
MZK322	T.H.M. REPERTUARI 4	2 Saat	0 Saat	3	Bahar	Seçmeli	3
MZK314	TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ-2	2 Saat	0 Saat	3	Bahar	Seçmeli	3

SEÇMELİ DERS HAVUZU-7

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK431	BESTELEME VE ORKESTRASYON-1	2 Saat	0 Saat	4	Güz	Seçmeli	4
MZK429	MÜZİK TOPLULUKLARI YÖNETİMİ-1	2 Saat	0 Saat	4	Güz	Seçmeli	4
MZK433	TÜRK MÜZİĞİ BESTELEME TEKNİKLERİ-1	2 Saat	0 Saat	4	Güz	Seçmeli	4
MZK413	TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ-3	2 Saat	0 Saat	4	Güz	Seçmeli	4

SEÇMELİ DERS HAVUZU-8

Kodu	Adı	Teori	Uygulama	Sınıfı	Dönemi	Türü	Akts
MZK432	BESTELEME VE ORKESTRASYON-2	2 Saat	0 Saat	4	Bahar	Seçmeli	4
MZK424	K.T.M. REPERTUARI 5	2 Saat	0 Saat	4	Bahar	Seçmeli	4
MZK430	MÜZİK TOPLULUKLARI YÖNETİMİ-2	2 Saat	0 Saat	4	Bahar	Seçmeli	4
MZK422	T.H.M. REPERTUARI 5	2 Saat	0 Saat	4	Güz	Seçmeli	4
MZK434	TÜRK MÜZİĞİ BESTELEME TEKNİKLERİ-2	0 Saat	0 Saat	4	Bahar	Seçmeli	4
MZK414	TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ-4	2 Saat	0 Saat	4	Bahar	Seçmeli	4

(<https://ects.nevsehir.edu.tr/ects/bilgipaketi/dil/tr/bolum/183002/sayfa/1>. 2018).

Cumhuriyet Üniversitesi GSF Müzik Bilimleri 2017-2018 Müfredat Dersleri ve AKTS Kredileri

1.Yarıyıl Ders Planı					
Ders Kodu	Ders Adı	T+U Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi
GMB1001	Piyano - I	1+0 Zorunlu	0		
GMB1011	Müziksel İşitme. Okuma ve Yazma - I	6+0 Zorunlu	0		
GMB1039	Temel Müzik Bilimleri - I	4+0 Zorunlu	0		
GMB1041	Türk Müziği - I	2+0 Zorunlu	0		
UATA1001	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi - I	2+0 Zorunlu	0		
UTÜR1001	Türk Dili - I	2+0 Zorunlu	0		
MSD1001	Mesleki Seçmeli Ders - I	- Seçmeli	0		1
YDİL1001	Yabancı Dil - I	- Seçmeli	0		1
Toplam AKTS			0		
Seçmeli Dersler					
GMB1015	Bireysel Ses Eğitimi - I	1+0 Seçmeli	0	MSD1001	
GMB1019	Bireysel Çalgı Eğitimi I	1+0 Seçmeli	0	MSD1001	
GMB1043	Çalgı Bilgisi - I	2+0 Seçmeli	0	MSD1001	
GMB1045	Okul Çalgıları - I	1+0 Seçmeli	0	MSD1001	
YDA1005	Almanca - I	3+0 Seçmeli	0	YDİL1001	
YDF1005	Fransızca - I	3+0 Seçmeli	0	YDİL1001	
YDİ1005	İngilizce - I	3+0 Seçmeli	0	YDİL1001	
2.Yarıyıl Ders Planı					
Ders Kodu	Ders Adı	T+U Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi
GMB1002	Piyano - II	1+0 Zorunlu	0		
GMB1036	Müziksel İşitme. Okuma ve Yazma - II	4+0 Zorunlu	0		
GMB1048	Temel Müzik Bilimleri - II	4+0 Zorunlu	0		
GMB1050	Türk Müziği - II	2+0 Zorunlu	0		
UATA1002	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi - II	2+0 Zorunlu	0		
UTÜR1002	Türk Dili - II	2+0 Zorunlu	0		
MSD1002	Mesleki Seçmeli Ders - II	- Seçmeli	0		1
YDİL1002	Yabancı Dil - II	- Seçmeli	0		1
Toplam AKTS			0		
Seçmeli Dersler					
GMB1016	Bireysel Ses Eğitimi - II	1+0 Seçmeli	0	MSD1002	

GMB1020	Bireysel Çalgı Eğitimi II	1+0 Seçmeli	0	MSD1002
GMB1046	Çalgı Bilgisi - II	2+0 Seçmeli	0	MSD1002
GMB1052	Okul Çalgıları - II	1+0 Seçmeli	0	MSD1002
YDA1006	Almanca - II	3+0 Seçmeli	0	YDİL1002
YDF1006	Fransızca - II	3+0 Seçmeli	0	YDİL1002
YDİ1006	İngilizce - II	3+0 Seçmeli	0	YDİL1002

3.Yarıyıl Ders Planı

Ders Kodu	Ders Adı	T+U Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi
GMB2019	Piyano III	1+0 Zorunlu	0		
GMB2027	Armoni I	2+0 Zorunlu	0		
GMB2043	Müzik Tarihi - I	4+0 Zorunlu	0		
GMB2049	Müziksel İştme. Okuma ve Yazma - III	2+0 Zorunlu	0		
GMB2065	Temel Müzik Bilimleri - III	4+0 Zorunlu	0		
GMB2067	Türk Müziği - III	2+0 Zorunlu	0		
GMB2069	Elektronik Müzik Eğitimi	2+0 Zorunlu	0		
GMB2071	Bilgisayar Destekli Müzik Tasarımı - I	2+0 Zorunlu	0		
MSD2001	Mesleki Seçmeli Ders - III	- Seçmeli	0		1
Toplam AKTS			0		
Seçmeli Dersler					

GMB2021	Koro I	2+0 Seçmeli	0	MSD2001
GMB2037	Anadal Eğitimi I	1+0 Seçmeli	0	MSD2001
GMB2039	Orkestra ve Oda Müziği - I	2+0 Seçmeli	0	MSD2001
GMB2053	Bireysel Ses Eğitimi - III	1+0 Seçmeli	0	MSD2001
GMB2073	Okul Müziği - I	2+0 Seçmeli	0	MSD2001

4.Yarıyıl Ders Planı

Ders Kodu	Ders Adı	T+U Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi
GMB2020	Piyano IV	1+0 Zorunlu	0		
GMB2028	Armoni II	2+0 Zorunlu	0		
GMB2046	Müziksel İştme. Okuma ve Yazma - IV	2+0 Zorunlu	0		
GMB2062	Müzik Tarihi - II	4+0 Zorunlu	0		
GMB2064	Temel Müzik Bilimleri - IV	4+0 Zorunlu	0		
GMB2066	Türk Müziği - IV	2+0 Zorunlu	0		
GMB2068	Popüler Müzik	2+0 Zorunlu	0		
GMB2070	Bilgisayar Destekli Müzik Tasarımı - II	2+0 Zorunlu	0		
MSD2002	Mesleki Seçmeli Ders - IV	- Seçmeli	0		1
Toplam AKTS			0		
Seçmeli Dersler					

GMB2022	Koro II	2+0 Seçmeli	0	MSD2002
GMB2036	Anadal Eğitimi II	1+0 Seçmeli	0	MSD2002
GMB2038	Orkestra ve Oda Müziği - II	2+0 Seçmeli	0	MSD2002
GMB2050	Bireysel Ses Eğitimi - IV	1+0 Seçmeli	0	MSD2002
GMB2072	Okul Müziği - II	1+0 Seçmeli	0	MSD2002

5.Yarıyıl Ders Planı

Ders Kodu	Ders Adı	T+U Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi
GMB3005	Piyano V	1+0 Zorunlu	0		
GMB3009	Armoni III	2+0 Zorunlu	0		
GMB3033	Osmanlıca - I	2+0 Zorunlu	0		
GMB3041	Müziksel İştme. Okuma ve Yazma - V	2+0 Zorunlu	0		
GMB3043	Müzik Biçimleri	2+0 Zorunlu	0		
GMB3055	Müzik Tarihi - III	4+0 Zorunlu	0		
GMB3057	Temel Müzik Bilimleri - V	2+0 Zorunlu	0		
GMB3059	Türk Müziği - V	2+0 Zorunlu	0		
MSD3001	Mesleki Seçmeli Ders - V	- Seçmeli	0		1
Toplam AKTS			0		
Seçmeli Dersler					

GMB3025	Anadal Eğitimi III	2+0 Seçmeli	0	MSD3001
GMB3047	Toplu Seslendirme - I	4+0 Seçmeli	0	MSD3001
GMB3061	Müzik ve Edebiyat - I	2+0 Seçmeli	0	MSD3001

6.Yarıyıl Ders Planı

Ders Kodu	Ders Adı	T+U Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi
GMB3002	Piyano VI	1+0 Zorunlu	0		
GMB3010	Armoni IV	2+0 Zorunlu	0		
GMB3048	Osmanlıca - II	2+0 Zorunlu	0		
GMB3050	Müziksel İştme. Okuma ve Yazma - VI	2+0 Zorunlu	0		

GMB3062	Müzik Tarihi - IV	4+0 Zorunlu	0	
GMB3064	Temel Müzik Bilimleri - VI	2+0 Zorunlu	0	
GMB3066	Türk Müziği - VI	2+0 Zorunlu	0	
MSD3002	Mesleki Seçmeli Ders - VI	- Seçmeli	0	1
Toplam AKTS			0	
Seçmeli Dersler				
GMB3036	Anadal Eğitimi IV	2+0 Seçmeli	0	MSD3002
GMB3054	Toplu Seslendirme - II	4+0 Seçmeli	0	MSD3002
GMB3068	Müzik ve Edebiyat - II	2+0 Seçmeli	0	MSD3002

7.Yarıyıl Ders Planı

Ders Kodu	Ders Adı	T+U Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi
GMB4031	Osmanlıca - III	2+0 Zorunlu	0		
GMB4047	Temel Müzik Bilimleri - VII	2+0 Zorunlu	0		
GMB4057	Derleme Teknikleri - I	2+0 Zorunlu	0		
MSD4001	Mesleki Seçmeli Ders - VII	- Seçmeli	0		1
Toplam AKTS			0		
Seçmeli Dersler					
GMB4001	Piyano VII	1+0 Seçmeli	0	MSD4001	
GMB4023	Anadal Eğitimi V	2+0 Seçmeli	0	MSD4001	
GMB4037	Müziksel İşitme. Okuma ve Yazma - VII	2+0 Seçmeli	0	MSD4001	
GMB4043	Çok Seslendirme Yöntemleri - I	2+0 Seçmeli	0	MSD4001	
GMB4045	Toplu Seslendirme - III	4+0 Seçmeli	0	MSD4001	
GMB4053	Türk Müziği - VII	2+0 Seçmeli	0	MSD4001	
GMB4055	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2+0 Seçmeli	0	MSD4001	

8.Yarıyıl Ders Planı

Ders Kodu	Ders Adı	T+U Zorunlu/Seçmeli	AKTS	Grup Kodu	Grup Ders Adedi
GMB4028	Osmanlıca - IV	2+0 Zorunlu	0		
GMB4046	Temel Müzik Bilimleri - VIII	2+0 Zorunlu	0		
GMB4048	Derleme Teknikleri - II	2+0 Zorunlu	0		
MSD4002	Mesleki Seçmeli Ders - VIII	- Seçmeli	0		1
Toplam AKTS			0		
Seçmeli Dersler					
GMB4002	Piyano VIII	1+0 Seçmeli	0	MSD4002	
GMB4024	Anadal Eğitimi VI	2+0 Seçmeli	0	MSD4002	
GMB4030	Müziksel İşitme. Okuma ve Yazma - VIII	2+0 Seçmeli	0	MSD4002	
GMB4036	Çok Seslendirme Yöntemleri - II	2+0 Seçmeli	0	MSD4002	
GMB4038	Toplu Seslendirme - IV	4+0 Seçmeli	0	MSD4002	
GMB4050	Türk Müziği - VIII	2+0 Seçmeli	0	MSD4002	

(<https://obs.cumhuriyet.edu.tr/oibs/bologna/start.aspx?gkm=061134400322023891238920311083220237798362762197311153667231120>. 2018).

ÖZGEÇMİŞ

1984 yılında Ardahan’da doğdu. İlköğrenimini Kars Kasım Kurşunoğlu İlköğretim Okulu’nda, ortaokul ve liseyi Kars Anadolu Lisesi’nde tamamladı. 2006-2010 yılları arasında Kars Kafkas Üniversitesi Devlet Konservatuarı Müzik Bölümü Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Ana Sanat Dalında öğrenim görerek mezun oldu. Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi bünyesinde pedagojik formasyon eğitimi aldı. 2012-2014 yılları arasında Kars’ın Akyaka ilçesinde bulunan Akyaka İMKB Lisesi’nde müzik öğretmenliği yaptı, 2014 yılı içerisinde Kars Kafkas Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümünde Araştırma Görevlisi olarak görev yapmaya başladı. 2014 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı Tezli yüksek lisans programına kabul edildi. Kars Kafkas Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümünde Araştırma Görevlisi olarak görevine devam etmektedir. Evli ve bir çocuk babasıdır. Yabancı dili İngilizcedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres: Şehitler Mahallesi. Ahmet ASLAN Caddesi. Kafkas Kent Sitesi A/Blok No:1

E-Posta: canturkbayrakci@hotmail.com

Tel: 0544 533 33 20